

PATVIRTINTA
Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“ direktoriaus
2024 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. V1-3

**MAŽEIKIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „ŽILVITIS“
EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANAS**

SODŲ G. 17, MAŽEIKIAI

2024

Turinys

EKSTREMALIŪJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANO DERINIMO LAPAS	3
EKSTREMALIŪJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANO TIKSLINIMO LAPAS	4
EKSTREMALIŪJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANO ATNAUJINIMO LAPAS	5
EKSTREMALIŪJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANO KOPIJŲ (PLANO IŠRAŠŲ) PASKIRSTYMO LAPAS	6
I SKYRIUS	7
BENDROSIOS NUOSTATOS	7
II SKYRIUS	13
GALIMI PAVOJAI.....	13
III SKYRIUS.....	13
PERSPĖJIMO APIE GRESIANTĮ AR SUSIDARIUSĮ ĮVYKĮ, EKSTREMALŪJĮ ĮVYKĮ, EKSTREMALIĄJĄ SITUACIJĄ ORGANIZAVIMAS IR VEIKSMŲ KOORDINAVIMAS	13
IV SKYRIUS	16
INFORMACIJOS APIE ĮVYKĮ, EKSTREMALŪJĮ ĮVYKĮ, EKSTREMALIĄJĄ SITUACIJĄ GAVIMO IR PERDAVIMO TVARKA	16
V SKYRIUS.....	17
LOPŠELIO-DARŽELIO DARBUOTOJŲ, UGDYTINIŲ, LANKYTOJŲ APSAUGA GRESIANT AR SUSIDARIUS ĮVYKIUI, EKSTREMALIAJAM ĮVYKIUI AR EKSTREMALIAJAI SITUACIJAI	17
VI SKYRIUS	20
GALIMŲ PAVOJŲ VLDYMO, LIKVIDAVIMO IR JŲ PADARINIŲ ŠALINIMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS.....	20
35.1. GAISRAS. Rizikos lygis – labai didelis (48 balai).....	20
35.2. PAVOJINGOS AR YPAČ PAVOJINGOS UŽKREČIAMOSIOS LIGOS PROTRŪKIS AR EPIDEMIJA. Rizikos lygis – labai didelis (44 balai)	22
35.3. PASTATO SUGRIOVIMAS. Rizikos lygis – labai didelis (39 balai)	23
35.4. URAGANAS. Rizikos lygis – labai didelis (35 balai). LABAI SMARKUS VĖJAS. Rizikos lygis – didelis (25 balai).....	24
35.5. RADIACINĖ AVARIJA. Rizikos lygis – didelis (28 balai).....	25
35.6. PAVOJINGAS RADINYS. Rizikos lygis – labai didelis (27 balai).....	26
35.7. TERORO AKTAS. Rizikos lygis – labai didelis (27 balai).....	27
35.8. CHEMINĖ AVARIJA UŽ OBJEKTO RIBŲ. PAVOJINGO KROVINIO TRANSPORTAVIMAS. Rizikos lygis – labai didelis (27 balai).....	28
X SKYRIUS.....	32
SAVIVALDYBĖS EKSTREMALIŪJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANE NURODYTŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMO ORGANIZAVIMAS	32
XI SKYRIUS	33
VEIKLOS TĘSTINUMO UŽTIKRINIMAS	33
XII SKYRIUS	35
PLANO PRIEDAI.....	35

**EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANO KOPIJŲ (PLANO IŠRAŠŲ)
PASKIRSTYMO LAPAS**

Eil. Nr.	Kam pateiktos plano kopijos (plano išrašai), pateikimo būdas	Data	Atsakingo asmens pareigos, vardas, pavardė, parašas
1.	Mažeikių rajono savivaldybės administracija (<i>kopija, el. versija</i>)		
2.	Telšių apskrities Priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Mažeikių Priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba (<i>kopija, el. versija</i>)		

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“ (toliau – įstaiga, lopšelis-darželis) ekstremaliųjų situacijų valdymo planas (toliau – planas) nustato materialinių ir žmogiškųjų išteklių sutelkimą ir valdymą grėšiant ar susidarius ekstremaliai situacijai.

2. Plano tikslas:

2.1. padėti lopšelio-darželio direktoriui organizuoti ir koordinuoti lopšelio-darželio darbuotojų ir ugdytinių, lankytojų veiksmus įvykio, ekstremaliojo įvykio, ekstremaliosios situacijos metu;

2.2. padėti lopšelio-darželio direktoriui organizuoti ir koordinuoti įvykio, ekstremaliojo įvykio, ekstremaliosios situacijos likvidavimą ir jų padarinių šalinimą;

2.3. padėti lopšelio-darželio direktoriui įgyvendinti kitas dėl įvykio, ekstremaliojo įvykio, ekstremaliosios situacijos būtinas vykdyti funkcijas nustatytas Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarime „Dėl Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo įgyvendinimo“.

Trumpas įstaigos apibūdinimas:

Įstaigos pavadinimas	Mažeikių lopšelis-darželis „Žilvitis“
Įstaigos kodas	190158969
Įstaigos adresas	Sodų g. 17, Mažeikiai, LT- 89113 Mažeikiai
Įstaigos pavaldumas	Mažeikių rajono savivaldybė
Telefonas	(0 443) 65 034
Elektroninis paštas	direktore.zilvitis@gmail.com
Internetinis adresas	zilvitismažeikiai.lt
Veiklos sritis	Švietimo įstaiga
Įstaigos veiklos pobūdis	Ikimokyklinis ugdymas
Įstaigos darbo laikas	Administracijos darbo laikas: pirmadieniais-penktadieniais nuo 8.00 iki 17.30 val. pietų pertrauka nuo 12.00 iki 12.30 Ugdymo procesas vyksta: pirmadieniais-penktadieniais nuo 7.00 iki 17.30 val.
Teritorijos plotas	11364 ha Teritorijos planas ir evakavimo schema su numatyta ir paženklinta „Susirinkimo vieta“ pateikta 4 priede.
Įstaigos patalpų plotas	3303,17 m ² . Evakavimo planai iš pastato pateikiami 5 priede.
Darbuotojų skaičius	63
Maksimalus ugdytinių skaičius	182
Didžiausias žmonių skaičius galintis būti įstaigoje dienos metu	150
Naudojamos ir sandėliuojamos pavojingos medžiagos	Nėra. Įstaigos buitiniams reikmėms naudojamos cheminės valymo bei dezinfekavimo priemonės.
Turimos gaisrų gesinimo priemonės	Gesintuvai 8 vnt. (3 priedas); Gesintuvų išdėstymas pateikiamas evakavimo planuose 5 priede. Įrengta automatinė gaisrinė signalizacijos sistema.
Kolektyvinės apsaugos patalpos įstaigoje	Sporto ir aktų salė – 121 m ² Vietų skaičius – 35
Asmeninės apsaugos priemonės (rezervas)	Sukauptas asmeninių apsaugos priemonių rezervas nurodytas 3 priede.
Pirmos pagalbos rinkiniai, laikymo vieta	12 vnt. , laikomi ugdymo grupėse. 3 vnt. – kabinetuose
Pavojingos vietos įstaigoje	
Elektros energijos tiekimas	UAB „Ignitis“; AB „ESO“
Geriamo vandens tiekimas	UAB „Mažeikių vandenys“
Nuotekų (buitinių ir lietaus) surinkimas	UAB „Mažeikių vandenys“
Šilumos energijos tiekimas	UAB „Mažeikių šilumos tinklai“
Ryšiai	Pranešimas apie įvykį, informacijos perdavimas-priėmimas vykdomas fiksuotu ir mobiliuoju ryšiu (AB „Telia Lietuva“)
Internetas	UAB „Besmegeniai“
Vaizdo stebėjimas	Vietinis
Įstaigos apsauga	UAB „Ekskomisarų biuras“

Funkcijos, atsakomybės, veiklos sritys	Kontaktai
<p>ESVG vadovas, atsakingas už grupės darbo koordinavimą, funkcijų paskirstymą įvykio metu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktyvina Planą; • vadovauja ekstremaliosios situacijos pasirengimui; • aktyvina ugdytinių ir (ar) darbuotojų perspėjimo sistemą; • vadovauja gelbėjimo ir padarinių likvidavimo darbams; • kreipiasi pagalbos į civilinės saugos sistemos pajėgas ar į kitus civilinės saugos sistemos subjektus; • paskelbia (atšaukia) ekstremaliąją situaciją; • paskelbia evakavimo pradžią ir pabaigą; • teikia informaciją žiniasklaidai. <p>Pavadojantis: <i>Direktoriaus pavaduotojas ūkiui</i></p>	<p>Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“ direktorė Meilutė Paulauskaitė Tel. (0 443) 65034; mob. 0 687 77088 El. p. direktore.zilvitis@gmail.com</p>
<p>ESVG narys, atsakingas už komunikaciją lopšelyje-darželyje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizuoja ryšius, informacijos priėmimą ir perdavimą (raštu, telefonu, el. paštu); • perspėja (informuoja) darbuotojus, aplinkines organizacijas, įstaigas, savivaldybės administraciją, civilinės saugos sistemos pajėgas ar į kitus civilinės saugos sistemos subjektus. <p>Pavadojantis: <i>Vyr. buhalteris</i></p>	<p>Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“ sekretorė Aušrinė Stancevičienė, Tel. (0 443) 65034; mob. 0 621 22780 El. p. sekretore.zilvitis1@gmail.com</p> <p>Tel. (0 443) 65 038 El. p. buhalterezilvitis1@gmail.com</p>
<p>ESVG narys, atsakingas už civilinę ir gaisrinę saugą lopšelyje-darželyje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizuoja ugdytinių ir (ar) darbuotojų perspėjimą ir apsaugą; • inicijuoja gaisrų gesinimo, gelbėjimo ir paieškos darbus; • organizuoja evakavimą iš pavojingos teritorijos; • teikia informaciją gelbėtojams ir kitiems civilinės saugos sistemos subjektams; • planuoja materialinius, techninius ir žmogiškuosius išteklius, taip pat 	<p>Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“ direktoriaus pavaduotoja ūkiui Meilė Judickienė Mob. 0 620 41680 El. p. pavaduotoja.ukiui.zilvitis@gmail.com</p>

<p>trūkstančių resursų pasitelkimo būdus ir galimybes;</p> <ul style="list-style-type: none"> įvykio metu aprūpina darbuotojus būtinomis priemonėmis. <p>Pavadojantis: <i>Direktorius</i></p>	
<p>ESVG narys, atsakingas už pirmos pagalbos suteikimą (organizavimą) įvykio metu:</p> <ul style="list-style-type: none"> suteikia pirmąją medicinos pagalbą (organizuoja medicinos pagalbos teikimą) ir rūpinasi nukentėjusiais; teikia informaciją ESGV vadovui, gelbėtojams ir nukentėjusiųjų artimiesiems. <p>Pavadojantis: <i>Direktoriaus pavaduotojas ūkiui</i></p>	<p>Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“ maitinimo organizatorius Martyna Česnauskaitė Tel. (0 443) 65038; mob. 0 621 35697 El. p. maitinimas.zilvitis@gmail.com</p>
<p>ESVG narys, atsakingas už ugdytinių perspėjimą ir evakavimą, viešosios tvarkos palaikymą įvykio metu.</p> <p>Pavadojantis: <i>Direktorius</i></p>	<p>Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“ direktoriaus pavaduotoja ugdymui Laima Drungilienė Tel. (0 443) 65034; mob. 0 672 01990 El. p. pavaduotoja.zilvitis1@gmail.com</p>

3. Plane vartojamos sąvokos ir santrumpos:

3.1. **būtinis užduotys** – ekstremaliajai situacijai likviduoti ir jos padariniams skubiai šalinti būtini atlikti darbai, kurių neatlikus atsirastų arba galėtų atsirasti žala Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams, gyventojams, aplinkai ar turtui;

3.2. **civilinė sauga** – veikla, apimanti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų, nevyriausybinių organizacijų, gyventojų ir kitų šiame įstatyme nurodytų asmenų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, veiksmus joms gresiant ar susidarius, ekstremaliųjų situacijų valdymą ir jų padarinių šalinimą;

3.3. **ekstremalioji situacija** – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti ar sukelti didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms, turtui, aplinkai, gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų atlikimui, viešajai tvarkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą, turtinę ar kitą žalą;

3.4. **ekstremaliojo įvykio kriterijai** – stebėjimais ir skaičiavimais nustatyti arba tarptautinėje praktikoje naudojami fizikiniai, cheminiai, geografiniai, medicininiai, socialiniai ar kiti įvykio mastą, padarinius ar faktą apibūdinantys dydžiai arba aplinkybės (kritinės ribos), kuriuos atitinkantis įvykis laikomas ekstremalioju;

3.5. **ekstremalusis įvykis** – nustatytus kriterijus atitinkantis gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, keliantis tokio lygio pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms, turtui, aplinkai, gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų atlikimui, viešajai tvarkai, kad gali būti skelbiama ekstremalioji situacija;

3.6. **gelbėjimo darbai** – veiksmai, kuriais įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu siekiama išgelbėti gyventojų gyvybes, sveikatą ir turtą suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą, taip pat apsaugoti aplinką;

3.7. **gyventojas** – fizinis asmuo, esantis Lietuvos Respublikos teritorijoje. Šiame plane tai – lopšelio-darželio darbuotojai (pagal darbo sutartis dirbantys asmenys (toliau – darbuotojas (-ai)),

su švietimo programomis, priemonėmis ar projektais susiję asmenys (vaikai ir suaugusieji, kiti įstaigos lankytojai);

3.8. **gyventojų evakavimas** – dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas laikinas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas;

3.9. **įvykis** – ekstremaliojo įvykio kriterijų neatitinkantis gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, keliantis pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų būtinausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai, gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų atlikimui, viešajai tvarkai;

3.10. **kita įstaiga** – socialinėje, švietimo, mokslo, kultūros, sporto, sveikatos priežiūros srityse veikiantis juridinis asmuo, kurio veiklos tikslas – tenkinti tam tikrus viešuosius interesus. Šiame plane – tai Mažeikių lopšelis-darželis „Žilvitis“ (įstaiga, lopšelis-darželis);

3.11. **kolektyvinės apsaugos statinys** – statinys ar patalpa kurią ekstremaliųjų situacijų ar karo metu galima pritaikyti gyventojams apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių;

3.12. **materialiniai ištekliai** – nekilnojamasis turtas, transporto priemonės, įranga ir kiti daiktai, kurie gali būti panaudoti gresiančiai ar susidariusiai ekstremaliajai situacijai likviduoti ir jos padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų veiklai palaikyti ir atkurti;

3.13. **perspėjimo sistema** – visuma organizacinių ir techninių priemonių, kuriomis perspėjami gyventojai, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos, ūkio subjektai ir veiklos vykdytojai apie įvykį, ekstremalųjį įvykį, gresiančią ar susidariusią krizę ar ekstremaliąją situaciją ir išplatinama valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų turima arba joms skirta informacija, kuri leistų imtis priemonių, siekiant išvengti galimos žalos arba ją sušvelninti;

3.14. **priedanga** – statinys, patalpa, inžinerinis įrenginys ar kitas objektas, galintis sudaryti sąlygas gyventojams trumpą laiką tarpą išvengti gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių oro pavojaus atveju, taip pat apsaugoti nuo netiesioginio apšaudymo ir (ar) kitų kinetinių grėsmių karinės agresijos metu (atakų iš orlaivių, raketų, artilerijos ugnies sukeltų sprogo smūgio bangų, skeveldrų, nuolaužų ar atsitiktinių kulku);

3.15. kitos plane vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme;

3.16. plane vartojamos santrumpos:

3.16.1. **BPC** – Bendrasis pagalbos centras 112;

3.16.2. **savivaldybės ESOC** – Mažeikių rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras;

3.16.3. **ESVG** – iš lopšelio-darželio darbuotojų sudaryta ekstremaliųjų situacijų valdymo grupė;

3.16.4. **KAS** – kolektyvinės apsaugos statinys;

3.16.5. **ŠMSM** – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija;

3.16.6. **kontaktiniai duomenys** – Mažeikių rajono civilinės saugos sistemos pajėgų, savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro koordinatoriaus ir grupių vadovų, savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo ar darbuotojo, atsakingo už civilinės saugos funkcijų vykdymą, kitų valstybės priežiūros ar suinteresuotų institucijų kontaktiniai duomenys (**2 priedas**); Lopšelio-darželio ekstremaliųjų situacijų valdymo grupės (ESVG) kontaktiniai duomenys pateikiami **plano 4 punkte**.

4. **Plano teisinis pagrindas** – planas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo 14 straipsnio 1-4 d. nuostatomis, Valstybės institucijų ir įstaigų, kurios rengia krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus, sąrašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos vyriausybės 2022-12-29 nutarimu Nr. 1317 „Dėl krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo įgyvendinimo“, Ūkio subjekto, kitos įstaigos ekstremaliųjų situacijų valdymo plano rengimo metodinėmis rekomendacijomis, patvirtintomis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento

prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. 1-70 „Dėl Ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“.

5. Planą rengia lopšelio-darželio darbuotojas, atsakingas už civilinę saugą įstaigoje, bei gali būti pasitelkiami ESVG nariai, išoriniai paslaugų teikėjai, konsultantai.

Plano rengėjai		
Vardas, pavardė, pareigos	Atsakomybė	Kontaktiniai duomenys
Meilė Judickienė, direktoriaus pavadootoja ūkiui	Darbuotojas atsakingas už civilinę saugą įstaigoje	Mobil. 0 620 41680 El. p. pavadootoja.ukiui.zilvitis@gmail.com

6. Plano aktyvinimas ir atšaukimas:

6.1. Lopšelio-darželio atstovai, įgalioti suaktyvinti arba atšaukti planą, vadovauti veiksmams ir juos koordinuoti:

Vardas Pavardė	Pareigos	Kontaktiniai duomenys
Meilutė Paulauskaitė	Direktorė	Tel. (0 443) 65034; mobil. 0 687 77088 El. p. direktore.zilvitis@gmail.com

6.2. Lopšelio-darželio atstovai, kurie atliks **8.1. punkte** numatytas funkcijas, nesant įgaliotiems atstovams:

Vardas Pavardė	Pareigos	Kontaktiniai duomenys
Meilė Judickienė	Direktoriaus pavadootoja ūkiui	Mobil. 0 620 41680 El. p. pavadootoja.ukiui.zilvitis@gmail.com

II SKYRIUS GALIMI PAVOJAI

7. Galimi pavojai, kurių rizika įvertinta kaip labai didelė ar didelė, nustatyti atlikus lopšelio-darželio galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę (Plano priedas Nr. 1):

Eil. Nr.	Galimi pavojai	Vertinimo balai. Rizikos lygis
1.	Gaisras	48 Labai didelis
2.	Pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos protrūkis ar epidemija	44 Labai didelis
3.	Pastato sugriovimas	39 Labai didelis
4.	Uraganas	35 Labai didelis
5.	Radiacinė avarija	28 Didelis
6.	Pavojingas radinys	27 Labai didelis
7.	Teroro aktas	27 Labai didelis
8.	Cheminė avarija už objekto ribų	27 Labai didelis
9.	Pavojingo krovinio transportavimas	27 Labai didelis
10.	Labai smarkus vėjas	25 Didelis

III SKYRIUS

PERSPĖJIMO APIE GRESIANTĮ AR SUSIDARIUSĮ ĮVYKĮ, EKSTREMALŪJĮ ĮVYKĮ, EKSTREMALIAJĄ SITUACIJĄ ORGANIZAVIMAS IR VEIKSMŲ KOORDINAVIMAS

8. *Perspėjimo organizavimas:*

8.1. kaip vyksta lopšelio-darželio darbuotojų, ugdytinių, lankytojų perspėjimas apie gresiantį pavojų, įvykusį įvykį, ekstremalųjį įvykį ar susidariusią ekstremaliąją situaciją dviem atvejais schematiškai pavaizduota **6 priede** pateiktose perspėjimo ir informavimo apie įvykį schemose:

8.1.1. kai pavojus kyla lopšelio-darželio patalpose ar teritorijoje (sprendimą perspėti priima lopšelio-darželio direktorius, kitas atsakingas asmuo arba atvykęs Gelbėjimo darbų vadovas),

8.1.2. kai pavojus kyla už lopšelio-darželio ribų (sprendimas perspėti ir informuoti darbuotojus, ugdytinius priimamas valstybės ar savivaldybės lygiu).

9. Lopšelyje-darželyje už perspėjimo ir informavimo apie gresiantį ar susidariusį įvykį organizavimą ir koordinavimą yra atsakingas sekretorius. Jam nesant – vyr.buhalteris.

10. *Perspėjimo ir informavimo priemonės, naudojamos lopšelyje-darželyje:*

10.1. lopšelio-darželio patalpose esantis garsinis signalas (ilgas, 3 min. trukmės skambučio signalas);

10.2. gaisrinė signalizacija – suveikus automatiškai arba paspaudžiant artimiausią rankinį signalizacijos paleidimo mygtuką;

10.3. žodžiu, siunčiant administracijos darbuotojus ar pedagoginį personalą, kurie tuo metu nedirba su ugdytinių grupėmis, valytojus, mokytojo padėjėjus;

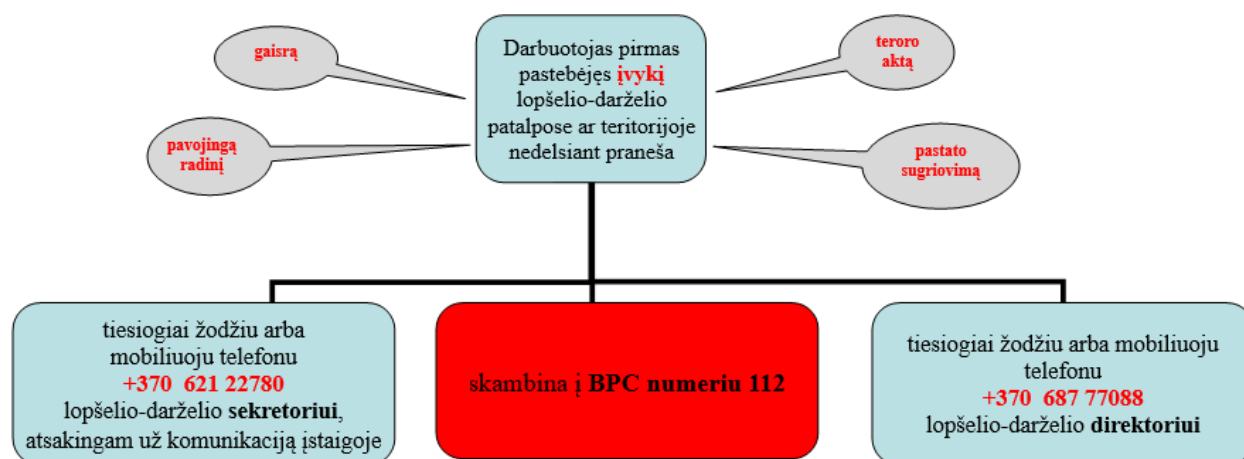
10.4. telefonu (mobiliojo, fiksuotojo ryšio) – balsu, SMS žinutėmis;

10.5. internetu – el. paštu, socialinių tinklų programėlėmis.

11. Perspėjimas ir informacijos perdavimas (komunikacija) pirmiausia pradedamas šią seka: tiesiogiai žodžiu, fiksuotu ar mobiliuoju ryšiu, SMS žinutėmis, socialinių tinklų programėlėmis, el. paštu.

12. Apie kilusį gaisrą visus pastate esančius asmenis perspėja garsinis signalas, įsijungiantis, suveikus automatinei gaisrinei signalizacijai arba dūmų priešgaisriniam detektoriumi.

13. Darbuotojų ir ugdytinių perspėjimas apie įvykį, ekstremaliąjį įvykį*, kai pavojus kyla lopšelio-darželio patalpose ar teritorijoje:

*

! *pavojingas radinys*, pvz.: daiktas, panašus į sprogmenį, vokas su neaiškios kilmės milteliais, išsiliejusias pavojingas medžiagas ir pan.,

! *teroro aktas*, pvz.: grasinimas įvykdyti teroro aktą, sprogmenų padėjimas siekiant sukelti sprogimą, sprogdinimas, padegimas, cheminių kenksmingų medžiagų, preparatų ar mikroorganizmų paskleidimas, asmuo, grasinantis ginklu ar kitu pavojingu veiksmu),

! *pastato sugriovimas*, pvz.: pastato, statinio arba jo konstrukcijos visiškas ar dalinis sugriovimas, kai sustabdoma įstaigos veikla.

14. Kaip vyksta perspėjimo ir informacijos perdavimo procesas lopšelyje-darželyje, gresiant ar susidarius įvykiui, ekstremaliajam įvykiui ar ekstremaliajai situacijai, kaip pavojus kyla įstaigos viduje, schematiškai pavaizduota **6 priede** pateiktoje *Perspėjimo apie įvykį schemoje Nr. 1*. Kontaktiniai duomenys pateikiami **plano 4 punkte** „Ekstremaliųjų situacijų valdymo grupė“ ir **plano 2 priede** „Kontaktiniai duomenys“.

15. Lopšelio-darželio direktorius, gavęs informaciją apie įvykį, ekstremalų įvykį ar ekstremaliąją situaciją, atsižvelgdamas į įvykio ar situacijos pobūdį, mastą bei galimą poveikį žmonių gyvybei ir sveikatai, nedelsiant organizuoja perspėjimą bei nurodo kokių veiksmų ir atsargumo priemonių turi imtis darbuotojai:

15.1. privalo įsitikinti ar buvo pranešta BPC, jeigu pranešė kitas asmuo;

15.2. tiesiogiai žodžiu, o jei to nėra galimybės padaryti – telefonu, informuoja lopšelio-darželio sekretorių, atsakingą už informacijos priėmimą-perdavimą, tolimesnį komunikavimą, informacijos srautų koordinavimą (ESVG narį);

15.3. tiesiogiai žodžiu, o jei to nėra galimybės padaryti – telefonu, informuoja ESVG narius, atsakingus už perspėjimą ir informacijos perdavimą tiesiogiai pavaldiems ar šalia dirbantiems darbuotojams, ugdytiniams ir jų tėvams;

15.4. esant poreikiui, telefonu informuoja Mažeikių rajono savivaldybės merą ir (ar) Viešosios tvarkos skyriaus vyriausiąjį specialistą civilinei saugai.

16. Jei lopšelio-darželio direktoriaus nurodymu skelbiama evakuacija – ESVG nariai žodžiu (ar kitu galimu ir tinkamu būdu) perspėja tiesiogiai pavaldžius ar šalia dirbančius darbuotojus, lankytojus apie įvykį, įvardydami kur yra pavojaus vieta, kokių atsargumo priemonių reikėtų imtis.

17. Administracijos, techniniai ir pagalbinių darbuotojai, pagalbos mokiniui specialistai (kurie įvykio metu nedirba su vaikų grupėmis) gavę informaciją apie įvykusį įvykį ir rekomenduojamus veiksmus, vykdo lopšelio-darželio ugdytinių, lankytojų perspėjimą bei informavimą žodžiu (eina į grupes pas vaikus, perduoda informaciją ir nurodymus, esant nurodymui evakuotis, vykdo ugdytinių ir lankytojų evakavimą).

18. Mokytojai ir jų padėjėjai, pagalbos mokiniui specialistai perspėti apie įvykį, informuoja šalia esančius ugdytinius (jei yra – lankytojus) aiškiai įvardydami kur yra pavojaus vieta, kokių atsargumo priemonių reikėtų imtis, esant nurodymui evakuotis tuoj pat baigia darbą ir vykdo ugdytinių ir lankytojų evakavimą.

19. Mokytojai telefonu informuoja ugdytinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie įvykį, įvardydami kur yra pavojaus vieta, kokių atsargumo priemonių reikėtų imtis.

20. Jei atsakingi asmenys (ESVG nariai) ar kiti darbuotojai neturi galimybės tiesiogiai perduoti informaciją lopšelio-darželio direktoriui, visa informacija perduodama sekretoriui, kuris yra atsakingas už komunikaciją įstaigoje, informacijos priėmimą-perdavimą, koordinavimą.

21. *Darbuotojų ir ugdytinių perspėjimas apie įvykį, ekstremaliųjų įvykį, kai pavojus kyla už lopšelio-darželio teritorijos ribų:*

21.1. gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams perspėti apie gresiančią ar susidariusią **valstybės, savivaldybės** lygio ekstremaliąją situaciją naudojamos šios perspėjimo priemonės:

21.1.1. perspėjimo sirenomis sistema (PSS) – **civilinės saugos signalas „Dėmesio visiems“**;

21.1.2. gyventojų perspėjimo ir informavimo, naudojant viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjų tinklų infrastruktūrą, sistema (GPIS) – trumpieji perspėjimo pranešimai į mobiliuosius telefonus (SMS);

21.1.3. valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų garsinės avarinio signalizavimo sistemos;

21.1.4. per Lietuvos nacionalinį radiją ir televiziją (toliau – LRT); taip pat *Mažeikių m. radijo stotį „Mažeikių aidas“*;

21.1.5. pranešimas apie įvykį, esant techninėms galimybėms, gali būti skelbiamas švieslentėse, interneto svetainėse, socialiniuose tinkluose;

21.1.6. ekstremaliųjų situacijų radijo ir TV pranešimų (ESRTVP) sistema;

21.2. **sekretorius išgirdęs civilinės saugos signalą „Dėmesio visiems“** išklauso (gauna) informaciją apie įvykį ir gresiantį pavojų bei rekomendacijas tolesniems veiksams ir nedelsdamas, atsižvelgdamas į susidariusią situaciją, nusprendžia kokias perspėjimo ir informavimo priemones panaudoti lopšelio-darželio darbuotojų ir mokinių perspėjimui ir informavimui visomis turimomis ryšio priemonėmis: tiesiogiai žodžiu arba telefonu (laidiniu ir/ar mobiliu) arba apie tai perspėja:

21.2.1. lopšelio-darželio direktorių, o jam nesant, jį pavaduojantį asmenį;

21.2.2. ESVG narius;

21.2.3. darbuotojus, ugdytinius esančius patalpose, teritorijoje;

21.2.4. esant būtinumui (lopšelio-darželio vadovo nurodymu) nedarbo metu telefonu informuoja ar iškviečia kitus lopšelio-darželio atsakingus darbuotojus;

21.3. kaip vyksta informacijos perdavimo procesas lopšelyje-darželyje, gresiant ar susidarius įvykiui, ekstremaliajam įvykiui ar ekstremaliajai situacijai, už įstaigos ribų schematiškai pavaizduota **6 priede** pateiktoje **Perspėjimo ir informavimo apie įvykį schemoje Nr. 2**. Kontaktiniai duomenys pateikiami **plano 4 punkte** „Ekstremaliųjų situacijų valdymo grupė“ ir **plano 2 priede** „Kontaktiniai duomenys“.

22. Siekiant supaprastinti ir paspartinti pranešimo apie susidariusias ekstremaliąsias situacijas perdavimą Lietuvoje yra sukurta Gyventojų perspėjimo ir informavimo sistema (GPIS). Yra nustatyti ir patvirtinti aštuoni civilinės saugos perspėjimo signalai, kurie galioja visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje (Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2015 m. rugpjūčio 27 d. įsakymas Nr. 1-244 „Dėl civilinės saugos signalų ir jų panaudojimo tvarkos aprašų patvirtinimo“ (**11 priedas**). Darbuotojas atsakingas už civilinę saugą, kartu ESVG nariais, organizuoja civilines saugos mokymus, kad visi lopšelio-darželio darbuotojai gerai juos žinotų ir mokėtų veikti, išgirdus atitinkamą signalą.

IV SKYRIUS

INFORMACIJOS APIE ĮVYKĮ, EKSTREMALŪJŲ ĮVYKĮ, EKSTREMALIĄJĄ SITUACIJĄ GAVIMO IR PERDAVIMO TVARKA

23. Pranešimo ir keitimosi informacija tvarka įvykio, ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos atveju:

23.1. lopšelio-darželio direktorius priėmęs informaciją apie įvykį, ekstremalų įvykį, ekstremalią situaciją praneša arba įsitikina ar buvo pranešta BPC, jeigu pranešė kitas asmuo;

23.2. pasirinkite vietą, iš kurios galėtumėte saugiai paskambinti BPC numeriu 112 (telefono aparato klaviatūroje surinkite tik šiuos tris skaitmenis – 112);

23.3. sulaukite, kol operatorius atsakys į jūsų skambutį. Būkite kantrūs (-i). Jei po kelių kvietimo signalų nesulaukiate atsiliepiant operatoriaus, jokių būdu nenutraukite skambučio ir neskambinkite iš naujo dar kartą. Kiekvienas jūsų pakartotas skambutis bus laikomas nauju ir bus nukeltas į skambučių eilės pabaigą, todėl prisiskambinimo laikas gali pailgėti;

23.4. atsiliepus BPC operatoriui:

23.4.1. prisistatykite bei trumpai ir aiškiai praneškite, kas įvyko,

23.4.2. nurodyti vietą ir tikslų adresą, kur kurioje yra reikalinga skubi pagalba (pavyzdžiui, lopšelis-darželis „Žilvitis“, Sodų g. 17, Mažeikiai), paaiškinkite operatoriui, kaip šią vietą lengviau rasti (prie jos privažiuoti),

23.4.3. atsakykite į visus operatoriaus užduotus klausimus,

23.4.4. laikytis operatoriaus teikiamų patarimų,

23.4.5. nepadėkite ragelio, kol operatorius pasakys, kad pokalbį galima baigti;

23.5. baigus pokalbį, pasistengti, kad telefono linija, iš kurios buvo skambinta, nebūtų užimta, jei tai nėra būtina. Operatoriui gali prireikti susisiekti ir paprašyti papildomos informacijos apie situaciją arba duoti papildomų patarimų;

23.6. jei situacija nelaimės vietoje pasikeičia (pagerėja ar pablogėja), paskambinkite numeriu 112 dar kartą ir apie tai praneškite;

23.7. lopšelio-darželio direktorius ESVG nariams informaciją perduoda tiesiogiai žodžiu arba telefonu, arba nurodo tą padaryti sekretoriui, o EVSG narys gavęs pranešimą apie įvykį, ekstremalų įvykį, ekstremalią situaciją ir nurodymus tiesiogiai žodžiu arba telefonu informuoja darbuotojus ir (ar) ugdytinius (**pagal 6 priedo schemą Nr. 1 ir Nr. 2**), nurodo kokių veiksmų jie privalo imtis.

24. Prognozuojant, kad įvykis dėl kurio gali būti sutrikdyta gyventojų sveikata, kils pavojus gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai, gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų atlikimui, viešajai tvarkai ir yra pasiekti ar gresia, kad bus pasiekti nustatyti ekstremaliųjų įvykių kriterijai, lopšelio-darželio direktorius ar jo pavedimu sekretorius nedelsdamas telefonu (o vėliau ir elektroniniu paštu) teikia informaciją savivaldybės ESOC vadovui, Viešosios tvarkos skyriaus vyriausiajam specialistui (civilinei saugai), pateikiant šiuos duomenis:

24.1. trumpas įvykio, ekstremaliojo įvykio, gresiančios, susidariusios ar paskelbtos ekstremaliosios situacijos (data, laikas, adresas, objektas, informacijos šaltinis, priežastys, prognozė),

- 24.2. priimti sprendimai, planuojami ar atlikti pirminiai veiksmai;
- 24.3. esami ir galimi pavojaus gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms, turtui ir aplinkai, įvykio eigos prognozė;
- 24.4. gelbėjimo darbų vadovo pareigos, vardas, pavardė, telefonų numeriai;
- 24.5. atnaujinta informacija teikiama papildomai, esant ekstremaliojo įvykio kriterijaus įvertinimo, dydžio ar kritinės ribos pakitimams. Taip pat informacija teikiama, kai ekstremalusis įvykis, apie kurį buvo teikiama informacija, nebeatitinka ekstremaliojo įvykio kriterijaus (išnykus jo požymiams).
25. Jeigu skelbiama savivaldybės lygio ekstremalioji situacija savivaldybės ESOC organizuoja ir koordinuoja įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų valdymą, jų padarinių šalinimą, gyventojų ir turto gelbėjimą.
26. Lopšelio-darželio direktorius, arba jo pavedimu – sekretorius, nuolat keičiasi turima informacija su savivaldybės ESOC, valstybės ir savivaldybės institucijomis ir įstaigomis, kitomis įstaigomis ir ūkio subjektais, atsižvelgiant į ekstremaliojo įvykio pobūdį ir aktualumą.
27. Mažeikių rajono civilinės saugos sistemos pajėgų, savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro koordinatoriaus ir grupių vadovų, savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo ar darbuotojo, atsakingo už civilinės saugos funkcijų vykdymą, kitų valstybės priežiūros ar suinteresuotų institucijų **kontaktiniai duomenys** pateikiami **plano 2 priede**.
28. Pranešimo ir keitimosi informacija apie įvykį, ekstremaliąjį įvykį, ekstremaliąją situaciją schema pateikiama **7 priede**.

V SKYRIUS

LOPŠELIO-DARŽELIO DARBUOTOJŲ, UGDYTINIŲ, LANKYTOJŲ APSAUGA GRESIANT AR SUSIDARIUS ĮVYKIUI, EKSTREMALIAJAM ĮVYKIUI AR EKSTREMALIAJAI SITUACIJAI

29. **Lopšelio-darželio darbuotojų, ugdytinių, lankytojų evakavimo organizavimas:**
- 29.1. sprendimą dėl lopšelio-darželio darbuotojų, ugdytinių, lankytojų evakavimo priima ir evakavimą organizuoja lopšelio-darželio direktorius, jo nesant – direktoriaus pavaduotojas ūkiui;
- 29.2. pagrindinė evakavimo užduotis – nukreipti žmones į saugias lopšelio-darželio teritorijos vietas – specialiu ženklu „Susirinkimo vieta“ pažymėtą žmonių susirinkimo vietą lauke – sporto aikštelė;
- 29.3. lopšelio-darželio evakuacinių išėjimų iš pastato keliai visada turi būti saugūs, tvarkingi ir laisvi;
- 29.4. Darbo dienomis pagrindiniai išėjimai yra atrakinti: nuo 7.00 val. iki 17.30 val.;
- 29.5. prie evakuacinių išėjimų durų yra žalios spalvos šviečiantys nurodomieji ženklai, rodantys išėjimo kryptį. Evakuaciniai išėjimai išdėstyti tolygiai;
- 29.6. gerai matomoje vietoje yra iškabinti **evakavimo planai (5 priedas)**. Visi darbuotojai turi būti supažindinti su evakavimo planais. Jie privalo žinoti evakavimo maršrutus, mokėti naudotis gesintuvais, asmeninėmis apsaugos priemonėmis;
- 29.7. atsižvelgiant į susidariusią situaciją, evakavimas pradedamas iš patalpų, esančių arčiausiai pavojaus židinio. Evakavimas galimas tik tada, jeigu įvykio metu išėjimai yra laisvi, juose nėra kliūčių, keliančių pavojų žmonėms;
- 29.8. pavojingos oro taršos atveju žmonių evakavimas turi būti vykdomas statmenai vėjo kryptčiai;
- 29.9. esant nepalankioms oro sąlygoms (lietus, pūga, šaltis), jei yra žinoma ar numatoma, kad gelbėjimo darbai, įvykio, ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos šalinimo ar padarinių likvidavimo darbai užtruks ilgiau nei 1 val., ir dėl to negalima grįžti į įstaigos patalpas, direktoriaus ar gelbėjimo darbų vadovo nurodymu, vykdomas ugdytinių evakavimas iš „Susirinkimo vietos“ į iš anksto numatytą laikino perkėlimo vietą – kolektyvinės apsaugos statinius;

29.10. **lopšelio-darželio direktorius** gavęs informaciją apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją, nusprendžia dėl:

29.10.1. ugdymo veiklos nutraukimo,

29.10.2. BPC informavimo apie pavojų, specialiųjų pajėgų ir tarnybų informavimo ir jų pasitelkimo,

29.10.3. darbuotojų ir ugdytinių perspėjimo ir informavimo bei apsaugos priemonių vykdymo;

29.10.4. pirminių gelbėjimo ir avarijos likvidavimo darbų organizavimo,

29.10.5. savivaldybės administracijos ir kitų atsakingų institucijų informavimo,

29.11. **direktorius pavaduotojas ugdymui** gavęs direktoriaus nurodymą perspėti darbuotojus ir pradėti evakuaciją:

29.11.1. pereina per kiekvieną lopšelio-darželio aukštą ir žodžiu perspėja ten esančius darbuotojus ir ugdytinius apie vykdomą evakuaciją bei nurodo evakuavimo kryptį,

29.11.2. paima evakuotų žmonių registracijos lapą ir išsina į lauke esančią „Susirinkimo vietą“ registruoti evakuotų asmenų,

29.11.3. susirinkimo vietoje registruoja evakuotuosius. Po registracijos, evakuotųjų žmonių skaičių praneša direktoriui ar / ir civilinės saugos sistemos pajėgų pareigūnams,

29.11.4. gavus direktoriaus nurodymą vykdyti ugdytinių perkėlimą iš „Susirinkimo vietos“ į iš anksto numatytas kitas patalpas – nurodo mokytojams savo grupės ugdytinius vesti į laikiną perkėlimo vietą;

29.12. **mokytojai ir kartu dirbantys mokytojų padėjėjai, pagalbos mokiniui specialistai** gavę nurodymą vykdyti evakuaciją, ramiai praneša ugdytiniams baigti užsiėmimus, palikti daiktus ir pasiruošti išeiti į lauką (žiema, esant galimybei, – ugdytinius aprengti viršutiniais rūbais); tvarkingai, be panikos juda į lopšelyje-darželyje numatytą „Susirinkimo vietą“ lauke; apie evakuotų asmenų skaičių ir jų būklę praneša atsakingam asmeniui, atliekančiam evakuotų asmenų registraciją; praneša apie evakuaciją ugdytinių tėvams, apie būtinybę pasiimti vaikus iš įstaigos

29.13. **mokytojai** atsakingi ir privalo įsitikinti, ar visi ugdytiniai evakuoti iš patalpų, užtikrinti efektyvų ugdytinių evakuavimą bei, esant reikalui, turi būti pasiruošę imtis avarijų likvidavimo veiksmų, taip pat, esant reikalui, privalo suteikti pirmąją medicinos pagalbą asmenims, kuriems jos reikia (tuo atveju, jei neįvyksta pavojaus pašalinimas ir nėra atvykusių greitosios medicinos pagalbos kvalifikuotų specialistų);

29.14. **kiti lopšelio-darželio darbuotojai** (kurie įvykio metu nedirba su vaikų grupėmis) patys pasirenka evakuavimo kelius vadovaujantis lopšelio-darželio evakuavimo planais, įvertinant pavojingas zonas, atstumus, evakuojamų žmonių srautus; darbuotojai, pastebėję kitus asmenis lopšelio-darželio patalpose, juos evakuoja; darbuotojai, dirbantys su svarbiais dokumentais, pagal galimybes juos pasiima ir be panikos išsina iš patalpų; atėję į susirinkimo vietą ir apie save praneša už atsakingam asmeniui, atliekančiam evakuotų asmenų registraciją;

29.15. **direktorius pavaduotojas ūkiui:**

29.15.1. organizuoja privažiavimo kelių prie pastato atlaisvinimą,

29.15.2. pasitinka civilinės saugos sistemos pajėgas, suteikia joms informaciją apie situaciją,

29.15.3. organizuoja ir užtikrina materialinių išteklių (**3 priedas**) panaudojimą gresiant ar susidarius įvykiui, ekstremaliajam įvykiui ar ekstremaliajai situacijai,

29.15.4. organizuoja darbuotojų pajėgas išgabenti materialinį turtą iš lopšelio-darželio patalpų (leidus gelbėjimo darbų vadovui);

30. **Lopšelio-darželio darbuotojų, ugdytinių apsaugos nuo jų gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksmų, atsiradusių dėl gresiančio ar susidariusio įvykio, aprūpinimo asmeninės apsaugos priemonėmis organizavimo tvarka:**

30.1. apsisaugojimui nuo užkrečiamųjų ligų, galimos pavojingų cheminių ir biologinių medžiagų neigiamo poveikio darbuotojams iš lopšelio-darželio rezervo bus išduodamos asmeninės apsaugos priemonės: vienkartinės medicininės kaukės, vienkartinės pirštinės;

30.2. galimas ir parankinių priemonių panaudojimas: skarelės, šalikai, iš vatos ir marlės

padaryti raiščiai, tinka ir keliais sluoksniais sulankstytas rankšluostis ar kitos tankios medžiagos gabalai;

30.3. atsakingas už asmeninių apsaugos priemonių išdavimą, rezervo kaupimą yra **direktoriaus pavaduotojas ūkiui**;

30.4. įvykio metu asmenines apsaugos priemones darbuotojams išdalina **ESVG nariai**;

30.5. būtinas asmeninių apsaugos priemonių sukauptas rezervas yra išvardytas materialinių išteklių žinyne (**3 priedas**).

31. **Darbuotojų, ugdytinių ir lankytojų kolektyvinės apsaugos statinių (KAS) ir priedangų ekstremaliųjų situacijų ar karo metu organizavimo tvarka:**

31.1. vadovaujantis Mažeikių rajono savivaldybės parinktų kolektyvinės apsaugos statinių ir jų poreikio sąrašu, patvirtintu 2023 m. lapkričio 15 d. Mažeikių rajono savivaldybės mero potvarkiu Nr. M1-693 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės parinktų kolektyvinės apsaugos statinių ir jų poreikio sąrašo patvirtinimo“, lopšelio-darželio patalpos gali būti naudojamos laikinam gyventojų prieglobsčiui saugantis nuo žalingo aplinkos poveikio bei gyventojų evakavimui organizuoti kaip tarpinis evakavimo punktas, bei evakuojamų gyventojų surinkimo punktas:

KAS pavadinimas	KAS plotas, kv. m	KAS talpinamų gyventojų skaičius
Aktų ir sporto salės	121	35

31.2. gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, dėl kurios lopšelio-darželio darbuotojams ar ugdytiniams yra pavojinga palikti lopšelio-darželio patalpas, direktoriaus sprendimu ar gelbėjimo darbų vadovo nurodymu darbuotojai ir ugdytiniai lieka grupių patalpose arba yra evakuojami į kitas patalpas skirtas jų apsaugai, kitą aukštą (evakavimo schemos **plano 5 priede**);

31.3. gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, dėl kurios lopšelio-darželio darbuotojams ar ugdytiniams yra pavojinga likti lopšelio-darželio patalpose ir (ar) teritorijoje (pvz. esant nepalankioms oro sąlygoms), direktorius informuoja savivaldybės merą (telefonu arba raštu) apie laikino prieglobsčio darbuotojams ir ugdytiniams poreikį, gavus savivaldybės mero ar gelbėjimo darbų vadovo nurodymą, lopšelio-darželio darbuotojai, lankytojai ir ugdytiniai evakuojami į artimiausią gyventojų surinkimo ir priėmimo punktą (KAS) (evakavimo schemos **plano 4 priede**):

KAS pavadinimas	KAS adresas	KAS plotas, kv. m	KAS talpinamų gyventojų skaičius
Mažeikių Gabijos gimnazija (sporto ir aktų salės)	Gabijos takas 1, Mažeikiai	500	143
Mažeikių Sodų pagrindinė mokykla (sporto ir aktų salės)	Sodų g. 16, Mažeikiai	790	225
Mažeikių „Žiburėlio“ pradinė mokykla (aktų, mažoji ir didžioji salės)	Gamyklos g. 4, Mažeikiai	158	45

31.4. trumpalaikiai (iki kelių valandų) apsaugai kilus oro pavojui, nuo tiesioginio ir netiesioginio apšaudymo grėsmės karinės agresijos metu (nuo netiesioginių atakų iš orlaivių, raketų, artilerijos ugnies, nuo skeveldrų, nuolaužų, sprogimo smūgio bangų, atsiktinių kulku ir vadovaujantis Parinktų priedangų ir jų poreikio sąrašu, patvirtintu 2024 m. gegužės 3 d. Mažeikių rajono savivaldybės mero potvarkiu Nr. M1-269 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės parinktų priedangų ir jų poreikio sąrašo patvirtinimo“ gavus savivaldybės mero, karo komendanto ar gelbėjimo darbų vadovo nurodymą, lopšelio-darželio darbuotojai, lankytojai ir ugdytiniai evakuojami į artimiausią priedangą (evakavimo schemos **plano 4 priede**):

KAS pavadinimas	KAS adresas	KAS plotas, kv. m	KAS talpinamų gyventojų skaičius
-----------------	-------------	-------------------	----------------------------------

Mažeikių lopšelis-darželis „Buratinas“	Sodų g. 16a, Mažeikiai	300	200
--	---------------------------	-----	-----

32. Pirmosios pagalbos teikimo darbuotojams, ugdytiniams ir lankytojams, nukentėjusiems įvykių metu, organizavimas:

32.1. lopšelio-darželio darbuotojams keliami reikalavimai, kad visada būtų pasirengę suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiems žmonėms. Visi lopšelio-darželio darbuotojai yra išklaušę privalomus pirmosios pagalbos mokymus;

32.2. lopšelyje-darželyje yra 15 pirmosios pagalbos rinkinių, jų laikymo vietos yra:

32.2.1. ugdymo grupėse – 12 vnt.;

32.2.2. – 1 vnt.;

32.2.3. – 1 vnt.;

32.2.4. – 1 vnt.;

32.3. visuomenės sveikatos priežiūros specialistas yra atsakingas už pirmosios pagalbos rinkinių savalaikį papildymą;

32.4. teikiant pirmąją pagalbą įvyko metu pirmiausia pagal galimybes ir gebėjimus pasitelkiami apmokyti lopšelio-darželio darbuotojai – mokytojai. Esant dideliame nukentėjusių skaičiui, sunkiai sužeistiems asmenims, nedelsiant bus kreipiamasi skubios pagalbos telefonu 112,

32.5. maitinimo organizatorius organizuoja ir koordinuoja pirmosios pagalbos teikimą, rūpinasi nukentėjusiais, teikia informaciją apie nukentėjusius lopšelio-darželio direktoriui, gelbėjimo darbų vadovui, medikams, artimiesiems.

VI SKYRIUS

GALIMŲ PAVOJŲ VLDYMO, LIKVIDAVIMO IR JŲ PADARINIŲ ŠALINIMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

33. Veiksmai kilus didelio ir labai didelio rizikos lygio pavojams:

33.1. GAISRAS. Rizikos lygis – labai didelis (48 balai)

➤ *Kilus gaisrui arba užfiksavus galimą gaisro pavojų (suveikia priešgaisrinė signalizacija, dūmų detektoriai), tai pastebėjęs asmuo kuo skubiau imasi veiksmų:*

- Informuoja lopšelio-darželio direktorių apie kilusį pavojų, jei gaisro židinys nėra išsiplėtęs.
- Jei matoma atvira liepsna praneša BPC apie kilusį gaisrą ir tada informuoja lopšelio-darželio direktorių.
- Jei yra saugu, pradeda gaisro gesinimą pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis.
- Jei yra galimybė imtis materialinių vertybių apsaugos (pernešti į kitas patalpas, išnešti į lauką ir pan.).

➤ *Direktoriaus veiksmai gavus informaciją apie kilusį pavojų:*

- Įvertina gaisro mastą ir, jei gaisro mastas yra didelis, kuo skubiau informuoja BPC apie kilusį pavojų, suteikiant informaciją apie pastate esančių asmenų skaičių.
- Kartu su darbuotoju, atsakingu už informacijos perdavimą, apie gaisrą informuoja ESVG narius **(plano 6 priedas pagal schemą Nr. 1)**.
- Įvertina situaciją, ir esant reikalui, ESVG nariams praneša apie ugdytinių ir darbuotojų evakuaciją.
- Nurodymas direktoriaus pavaduotojui ūkiui įjungti priešgaisrinės signalizacijos garso sireną (jei nesuveikė)
- Jei yra galimybė, organizuoja gaisro gesinimą su turimomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis.
- Palaiko informacijos apie situacijos kaitą perdavimą BPC.
- Jei gaisro židinys nėra išplitęs, arba nekelia pavojaus darbuotojams, organizuoti materialijų vertybių apsaugą.

- Organizuoja ugdytinių artimųjų informavimą apie kilusį pavojų.

➤ ***ESVG narių veiksmai gaisro metu:***

- Iš direktoriaus gavę informaciją apie evakuacijos pradžią informuoja darbuotojus ir ugdytinius apie pavojų.
- Nurodo darbuotojams ir ugdytiniams evakuacijos kryptį, susirinkimo vietą lauke, prižiūri evakuacijos eigą, prireikus paskirsto žmonių srautus.
- Darbuotojams ir ugdytiniams susirinkus numatytoje susirinkimo vietoje lauke, organizuoja darbuotojų ir ugdytinių registraciją, taip nustatydami žmonių skaičių kurie evakavosi, kurie galimai liko pastate. Sudaro evakuotų asmenų sąrašus ir pateikia informaciją apie evakuotus asmenis ir jų būklę direktoriui.
- Negalint užtikrinti evakuotų žmonių saugumo ar esant nepalankioms oro sąlygoms (lietus, pūga, šaltis), lopšelio-darželio direktoriaus ar gelbėjimo darbų vadovo nurodymu, organizuoja darbuotojų ir ugdytinių evakavimą į artimiausią kolektyvinės apsaugos statinį (evakavimo schema **plano 4 priede**).

➤ ***Direktoriaus pavaduotojo ūkiui (EVSG narys, atsakingo už gaisrinę saugą) veiksmai gaisro metu:***

- Stengiasi surinkti informaciją apie gaisro kilimo vietą, išplitimą, uždūmintas patalpas.
- Kilus gaisrui organizuoja gaisro židinio izoliavimą, sumažina darbuotojų ir ugdytinių patekimą prie pavojaus vietos.
- Kol yra vykdoma evakuacija prižiūri evakuacijos eigą, imasi visų galimų saugos priemonių.
- Po evakuacijos uždaro duris, taip sumažindamas gaisro plitimą.
- Jei yra vykdomas gaisro lokalizavimas pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis, vadovauja darbams.
- Organizuoja pirminių gaisro gesinimo priemonių sutelkimą.
- Prireikus išjungia elektros įrengimus, elektros energijos tiekimo ir vandens tiekimo sistemas.
- Jei gaisro židinys nėra išplitęs, arba nekelia pavojaus darbuotojams, organizuoja materialiujų vertybių apsaugą.
- Organizuoja ir koordinuoja darbuotojų, dalyvaujančių gelbėjimo, atstatymo darbuose, aprūpinimą asmeninėmis apsaugos priemonėmis pagal turimus išteklius, apie jų poreikį informuoja direktorių.
- Įvykio padariniams lokalizuoti ir šalinti, gelbėjimo darbams atlikti naudoja visas lopšelio-darželio pajėgas ir materialinius išteklius, jeigu jų neužtenka – informuoja direktorių.
- Organizuoja ir koordinuoja materialinių vertybių išgabenimo darbus (leidus gaisro gesinimo vadovui).

➤ ***Maitinimo organizatoriaus (EVSG narys) veiksmai gaisro metu:***

- Pagal galimybes ir gebėjimus teikia, organizuoja ir koordinuoja pirmos pagalbos teikimą (sudaro pirmos pagalbos teikimo grupę iš lopšelio-darželio darbuotojų) nukentėjusiems, kuomet įvykio vietoje nėra atvykusios Greitosios medicinos pagalbos komandos, ar neužtenka žmogiškųjų pajėgų teikti medicinos pagalbą įvykio metu nukentėjusiems asmenims.
- Evakuojantis organizuoja paėmimą ir / ar paima pirmos pagalbos rinkinius.
- Renka ir pateikia lopšelio-darželio direktoriui informaciją apie nukentėjusius.

➤ ***Mokytojų ir kitų darbuotojų veiksmai gaisro metu:***

- Išgirdę priešgaisrinės signalizacijos garso sireną ir/ar iš ESVG nario (ar tiesioginio vadovo) gavę informaciją apie pavojų ir evakuacijos pradžią ramiai, nesukeldami įtampos informuoja ugdytinius (jei yra lankytojus) apie evakavimą, surikiuoja, įsitikina, kad visi asmenys yra evakuojami.
- Įvertina galimus pavojus. Evakuojasi artimiausiu saugiu laisvu keliu, visos evakuacijos metu kontroliuoja, kad visi asmenys nelenktų vieni kitų, nesistumdytų, neatsiskirtų nuo grupės. Pasirenka

optimalų judėjimo greitį įvairiuose maršruto ruožuose. Evakavimo schemas nurodytos evakavimo planuose iškabintuose kiekviename pastato aukšte (**plano 5 priedas**).

- Jeigu iš patalpos išeiti negalima, dūmai ar liepsna užblokavo išėjimus, būtina uždaryti patalpos duris ir jei yra galimybė, užsandarinti duris drėgnomis medžiagomis, pilti vandenį ant durų. Jeigu yra galimybė, telefonu informuoti apie savo buvimo vietą, jei ne – pakabinti ant lango ryškų daiktą, būti prie lango, šauktis pagalbos, informuoti ugdytinius apie saugos reikalavimus.

- Išėję iš pastato visi susirenka nurodytoje susirinkimo vietoje.

- Negalint užtikrinti evakuotų žmonių saugumo ar esant nepalankioms oro sąlygoms (lietus, pūga, šaltis), direktoriaus ar gelbėjimo darbų (operacijų) vadovo nurodymu, vykdo jų evakavimą į artimiausią kolektyvinės apsaugos statinį (pėsčiomis, darbuotojų ir/ar pasitelktu transportu): (**evakavimo schema plano 4 priede**).

Detalūs lopšelio-darželio darbuotojų veiksmai gaisro metu nurodyti „Darbuotojų veiksmų, kilus gaisrui, plane“ (plano 8 priedas).

33.2. PAVOJINGOS AR YPAČ PAVOJINGOS UŽKREČIAMOSIOS LIGOS PROTRŪKIS AR EPIDEMIJA. Rizikos lygis – labai didelis (44 balai)

➤ *Lopšelio-darželio direktoriaus veiksmai sužinojus apie užkrečiamosios ligos atvejį įstaigoje ar gavus pranešimą apie Mažeikių r. savivaldybės teritorijoje užfiksuotą atvejį:*

- Informuoja ESVG narius dėl griežtesnių sanitarinių ir asmens higienos palaikymo sąlygų taikymo įstaigoje: rankų higiena ir dezinfekcija, laikytis kosėjimo ir čiaudėjimo etiketo, stebėti savo ir ugdytinių savijautą, dažnesnis patalpų vėdinimas ir valymas drėgnu būdu, užtikrinti, kad į įstaigą nepatektų karščiuojantys ar turintys virusinės infekcijos simptomų asmenys (sudaryti galimybę matuoti darbuotojų, ugdytinių, lankytojų kūno temperatūrą).

- Taiko rekomenduojamas gripo ir (ar) COVID-19 ligos bei ūmių virusinių kvėpavimo takų infekcijų valdymo ir plitimo ribojimo priemonės (**12 priedas**):

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.404695/asr>.

- Sudaryti sąlygas darbuotojams dirbti nuotoliniu būdu pagal direktoriaus patvirtintą nuotolinio darbo tvarkos aprašą.

- Informuoja ir konsultuojasi su Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Aplinkos ir sveikatos apsaugos skyriaus vyriausioju specialistu (savivaldybės gydytoju), NVSC.

- Informuoja Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus vyriausiąjį specialistą (civilinei saugai).

- Apie esamą padėtį, priimtus sprendimus viešinti lopšelio-darželio patalpose esančiuose stenduose, interneto svetainėje.

- Paskelbus šalyje ir (ar) savivaldybėje gripo ir (ar) COVID-19 ligos epidemiją, įstaigoje taikomos infekcijų plitimą ribojančios priemonės, nustatytos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. V-756 „Dėl Gripo ir (ar) COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) epidemijos skelbimo ir atšaukimo tvarkos aprašo patvirtinimo“: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.404695/asr>.

- Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskelbus karantiną ar valstybės lygio ekstremaliąją situaciją įstaigos veiklos organizavimą vykdo infekcijų plitimą ribojančiu režimu – laikinas visos ar dalies įstaigos veiklos apribojimas ir (ar) ugdymas organizuojamas nuotoliniu būdu, jei dėl objektyvių priežasčių nėra galimybės užtikrinti saugų kasdienį (kontaktinį) ugdymo proceso organizavimą taikant kitas infekcijų plitimą ribojančias priemones:

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.404695/asr>.

➤ *Direktoriaus pavaduotojo ūkiui (atsakingo už civilinę saugą) veiksmai pavojaus metu:*

- Iš direktoriaus gavęs informaciją apie užkrečiamos ligos atvejį ar grėsmę informuoja darbuotojus, perduodant jiems rekomendacijas ir nurodymus, kaip saugiai elgtis.

- LR Sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijos ir lankstinukai pateikiami **12 priede**.

- Užtikrina pakankamą asmeninių apsaugos priemonių poreikį.

- Užtikrina, kad šalia įėjimų į įstaigą, gerai matomoje vietoje būtų sudarytos galimybės rankų dezinfekcijai tam skirtomis priemonėmis.

- ***Visuomenės sveikatos priežiūros specialisto veiksmai pavojaus metu:***

- Iš direktoriaus gavęs informaciją apie užkrečiamos ligos atvejį ar grėsmę informuoja darbuotojus, perduodant jiems rekomendacijas ir nurodymus, kaip saugiai elgtis.
- LR Sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijos ir lankstinukai pateikiami **12 priede**.
- Organizuoja informacinių pranešimų (lankstinukų) iškabinimą: apie asmens higienos laikymosi būtinybę (rankų higieną, kosėjimo, čiaudėjimo etiketą ir kt.); apie reikalavimus dėl kaukių dėvėjimo, draudimą lopšelyje-darželyje lankytis asmenims, turintiems ūmių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų požymių (karščiavimas, kosulys, pasunkėjęs kvėpavimas ir pan.).
- Stebi ugdytinių sveikatos būklę. Nustačius, kad vaikui pasireiškė ūmių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų požymiai vaikas nedelsiant turi būti atskirtas nuo kitų ugdytinių, o apie vaiko sveikatos būklę informuoti jo tėvai (globėjai, rūpintojai).
- Konsultuojasi su NVSC Telšių departamento Mažeikių skyriumi, vykdo jo specialistų nurodymus.

- ***Mokytojų ir kitų darbuotojų veiksmai pavojaus metu:***

- Vykdo direktoriaus nurodymus dėl darbo organizavimo, higienos laikymosi, asmeninių apsaugos priemonių naudojimo, nustatyta tvarka tikrinasi sveikatą ar neserga užkrečiamosiomis ligomis.
- Informuoja ugdytinių tėvus (rūpintojus, globėjus) apie ugdymo procesų sąlygų pakeitimus (tiesiogiai žodžiu, telefonu, elektroniniu paštu).
- Darbuotojai, susirgę ar įtariamai, kad serga užkrečiamosiomis ligomis, taip pat šių ligų sukėlėjų nešiotojai negali tęsti darbo be šeimos gydytojo ar bendrosios praktikos gydytojo leidimo.
- Stebi ugdytinių sveikatos būklę. Jei vaikui pasireiškė ūmių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų požymiai vaikas nedelsiant turi būti atskirtas nuo kitų ugdytinių, o apie vaiko sveikatos būklę informuoti jo tėvai (globėjai, rūpintojai).

- ***Valytojo veiksmai pavojaus metu:***

- Vykdo direktoriaus pavadootojo ūkiui nurodymus dėl patalpų ir dažniau liečiamų paviršių valymo ir dezinfekavimo (dažnai liečiamus paviršius (durų rankenos, elektros jungikliai, kėdžių atramos ir kt.). Valyti paviršiams valyti skirtu valikliu kaip galima dažniau, bet ne rečiau kaip 2 kartus per dieną. LR Sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacija pateikiama **12 priede**.
- Laikosi asmens higienos, naudoja asmenines apsaugos priemones.

33.3. PASTATO SUGRIOVIMAS. Rizikos lygis – labai didelis (39 balai)

- ***Lopšelio-darželio direktoriaus veiksmai gavus informaciją apie kilusį pavojų:***

- Organizuoja informacijos perdavimą: informuojami ESVG nariai, darbuotojai, ugdytinių tėvai (globėjai, rūpintojai).
- Jei yra būtinybė ir galimybė organizuoja lopšelio-darželio darbuotojų ir ugdytinių evakavimą, duoda nurodymus ESVG nariams, darbuotojams; Sprendimą evakuotis gali priimti ir gelbėjimo darbų vadovas.
- Organizuoja pažeistos pastato vietos izoliaciją (turi būti apribotas patekimas).
- Susisiekiama su Mažeikių r. savivaldybės administracija, perduoda informaciją apie kilusį pavojų.
- Palaiko ryšį su specialiosiomis tarnybomis ir gelbėjimo darbų vadovu.

- ***ESVG narių veiksmai pavojaus atveju:***

- Iš direktoriaus gavę informaciją apie kilusį pavojų informuoja darbuotojus ir ugdytinius apie pavojų.
- Jei skelbiama evakuacija – nurodo darbuotojams ir ugdytiniams evakuacijos kryptį, susirinkimo vietą lauke, prižiūri evakuacijos eigą, prireikus paskirsto žmonių srautus.
- Darbuotojams ir ugdytiniams susirinkus numatytoje susirinkimo vietoje lauke, organizuoja darbuotojų ir ugdytinių registraciją, taip nustatydami žmonių skaičių kurie evakavosi, kurie galimai

liko pastate. Sudaro evakuotų asmenų sąrašus ir pateikia informaciją apie evakuotus asmenis ir jų būklę direktoriui.

- Negalint užtikrinti evakuotų žmonių saugumo ar esant nepalankioms oro sąlygoms (lietus, pūga, šaltis), lopšelio-darželio direktoriaus ar gelbėjimo darbų vadovo nurodymu, organizuoja darbuotojų ir ugdytinių evakavimą į artimiausią kolektyvinės apsaugos statinį (pėsčiomis, darbuotojų ir/ar pasitelktu transportu) (**evakavimo schema – plano 4 priede**).

➤ ***Direktoriaus pavaduotojo ūkinei veiklai veiksmai pavojaus atveju:***

- Pavojaus metu organizuoja darbuotojų ir ugdytinių apsaugą (izoluoja pažeistą pastato vietą, prižiūri, kad visi žmonės laikytųsi kuo toliau nuo pažeistos vietos).
- Įvertina pavojaus mastą, galimus tolimesnius padarinius.
- Perduoda informaciją lopšelio-darželio direktoriui /specialiosioms tarnyboms.

➤ ***Maitinimo organizatoriaus veiksmai pavojaus atveju:***

- Pagal galimybes ir gebėjimus teikia, organizuoja pirmos pagalbos teikimą (sudaro pirmos pagalbos teikimo grupę iš lopšelio-darželio darbuotojų).
- Evakuojantis organizuoja paėmimą ir / ar paima pirmos pagalbos rinkinius.
- Renka ir pateikia lopšelio-darželio direktoriui informaciją apie nukentėjusius.

➤ ***Mokytojų ir kitų darbuotojų veiksmai pavojaus atveju:***

- Vykdo direktoriaus, ESVG narių nurodymus.
- Informuoja ugdytinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie kilusį pavojų ir esamą situaciją.
- Dalyvauja evakuojant, gelbėjant ugdytinius – nesukeldami įtampos informuoja ugdytinius (jei yra lankytojus) apie evakavimą, surikiuoja, įsitikina, kad visi asmenys yra evakuojami.
- Vykdo gelbėjimo darbus, jei tokie yra nurodomi iš specialiųjų tarnybų.

➤ ***Rekomenduojamas elgesys atsidūrus po nuolaužomis:***

- naudoti žibintuvėlį, telefoną ir panašiai signalizuojant apie savo buvimo vietą gelbėtojams;
- atsargiai atlaisvinti prispaustas kojas iš lėto judinant prispaustas galūnes žemyn, į šonus, įvertinti, kad taip galima sujudinti virš kabančias nuolaužas ir jos gali užvirsti, sukelti dulkes. Užsidengti nosį ir burną tuo kas yra po ranka (tankus medvilninis audinys gali būti geru filtru, stengtis kvėpuoti per audinį);
- belsti per vamzdžius, per sieną ir panašiai. Gelbėtojai kiekvieną paieškos valandą išjungs techniką nustatytam laikui, kad išgirsti prašančius pagalbos;
- jeigu yra smarkiai kraujuojančių žaizdų, jas prispausti;
- šaltuoju metų laiku, jei yra galimybė, stengtis kuo mažesniu kūno pagrindu liesti prie šalto paviršiaus (gultis ant šono susirietus į kamuoliuką, pakišti ranką po savimi, jei yra kokių daiktų, medžiagų – jas pasitiesti);
- šaukti tik blogiausiu atveju, nes šaukdamas žmogus gali įkvėpti pavojingą dulkių kiekį;
- įvertinti, kad bandant rasti išėjimą, galima išjudinti sijas, nuolaužas, kitokias statybines konstrukcijas, kurios laiko virš esančias pastato nuolaužas ir jos gali užgriūti. Bandyti išsiaiškinti ar nėra šalia užgriuvusių žmonių;
- tiksliai vykdyti civilinės saugos sistemos pajėgų pareigūnų nurodymus.

33.4. URAGANAS. Rizikos lygis – labai didelis (35 balai). LABAI SMARKUS VĖJAS.

Rizikos lygis – didelis (25 balai)

➤ ***Lopšelio-darželio direktoriaus veiksmai gavus informaciją apie kilusį pavojų:***

- Organizuoja informacijos perdavimą: informuojami ESVG nariai, darbuotojai, ugdytinių tėvai (globėjai, rūpintojai).
- Organizuoja pastato apsaugą (turi būti uždaromi visi langai, durys, kad būtų sumažintas skersvėjo galimybė, išjungti nereikalingi elektros prietaisai, nelaikyti automobilių po medžiais ar šalia lengvųjų konstrukcijų).

- Organizuoja teritorijos apsaugą (turi būti sunešami visi lengvesni daiktai į pastato vidų, kitas lauke likęs lopšelio-darželio inventorių turi būti pritvirtintas).

➤ **Direktoriaus pavaduotojo ūkinei veiklai veiksmai pavojaus atveju:**

- Pavojaus metu vadovauja pagalbiniam personalui vykdant pastato ir teritorijos apsaugą: sunešami visi lengvesni daiktai į pastato vidų, kitas lauke likęs inventorių pritvirtinamas, uždaromos durys, langai, gali būti išjungiamas elektros energijos tiekimas.
- Įvertina pavojaus mastą, galimus tolimesnius padarinius.
- Perduoda informaciją lopšelio-darželio direktoriui /specialiosioms tarnyboms.

➤ **ESVG narių veiksmai pavojaus atveju:**

- Iš direktoriaus gavę informaciją apie kilusį pavojų informuoja darbuotojus bei nurodo kokių saugumo priemonių būtina imtis.
- Organizuoja ugdytinių apsaugą, ugdytinių tėvų (rūpintojų, globėjų) informavimą.

➤ **Mokytojų ir kitų darbuotojų veiksmai pavojaus atveju:**

- Gavus pranešimą apie pavojų, reikia skubiai grįžti į pastatą arba likti pastato viduje.
- Pavojaus metu prižiūri ugdytinius, kad laikytųsi kuo toliau nuo langų, arba tose pastato vietoje kurios iš visų pusių yra apribotos atraminėmis pastato sienomis.
- Informuoja ugdytinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie esamą situaciją.

- *Civilinės saugos rekomendacijos pateiktos **Plano 12 priede***

33.5. RADIACINĖ AVARIJA. Rizikos lygis – didelis (28 balai)

➤ **Apie gresiantį pavojų būtumėte perspėti:**

- *sirenomis;*
- *trumpaisiais perspėjimo pranešimais į mobiliuosius telefonus. Pranešimai gaunami, kai korinio transliavimo funkcija yra aktyvuota;*
- *per Lietuvos radiją ar televiziją;*
- *per gelbėjimo tarnybų ir savivaldybių atstovus, kur sirenos nėra girdimos.*

➤ **Lopšelio-darželio direktoriaus veiksmai gavus informaciją apie kilusį pavojų:**

- Išgirdus (gavus pranešimą) civilinės saugos signalą „Dėmesio visiems“, organizuoja ESVG narių ir darbuotojų perspėjimą.
- Nedelsiant nurodo visiems eiti į pastato vidų arba likti pastato viduje.
- Nurodo visiems įsijungti Lietuvos nacionalinį radiją ar televiziją, išklaudyti skelbiamą informaciją ir elgtis taip, kaip yra rekomenduojama.
- Pavojaus metu organizuoja darbuotojų ir ugdytinių apsaugą: I aukšto darbuotojai ir ugdytiniai renkasi lopšelio-darželio aktų salėje pirmame aukšte, II aukšto darbuotojai ir ugdytiniai – sporto salėje pirmame aukšte. Negalint evakuotis į nurodytas vietas – renkasi koridoriuose ir rikiuojasi toliau nuo išorinių sienų ir langų.
- Negalint užtikrinti evakuotų žmonių saugumo, suderinus su Mažeikių r. savivaldybės administracija, organizuoja jų evakavimą į artimiausią kolektyvinės apsaugos statinį (pėsčiomis, darbuotojų ir/ar pasitelktu transportu) (**evakavimo schema – plano 4 priede**).

➤ **ESVG narių veiksmai pavojaus metu:**

- Iš direktoriaus gavęs informaciją apie evakuacijos pradžią ramiai, nesukeldamas įtampos informuoja darbuotojus ir ugdytinius apie evakavimą į pastato nurodytas vietas (aktų salė, sporto salė) arba likti pastato koridoriuose toliau nuo išorinių sienų ir langų.
- Surikiuoja darbuotojus, ugdytinius grupėmis, patikrina ar visi asmenys evakuoti, sudaro evakuotų asmenų sąrašus ir pateikia informaciją apie evakuotus asmenis ir jų būklę direktoriui.
- Pagal galimybes nurodo įsijungti Lietuvos nacionalinį radiją ar televiziją, išklaudyti skelbiamą informaciją ir elgtis taip, kaip yra rekomenduojama.

- Išdalina asmenines apsaugos priemones kvėpavimo takams apsaugoti. Jeigu jų nebūtų, kvėpavimo takams apsaugoti galima naudoti pačių pasigamintas priemones (raiščius) iš audinio ir vatos, minkšto popieriaus ir panašių medžiagų, kurios yra laidžios orui, tačiau sulaiko dulkes.
- Gavus nurodymą evakuotis iš pastato į artimiausią kolektyvinės apsaugos statinį, organizuoja darbuotojų ir ugdytinių evakavimą vadovaujantis evakavimo planais iš pastato ir teritorijos (**plano 4-5 priedai**).

➤ **Direktoriaus pavaduotojo ūkiui (atsakingo už civilinę saugą) veiksmai pavojaus metu:**

- Nedelsiant organizuoja pastato sandarinimą, užtikrina kad būtų uždaryti langai, orlaidės, durys, vėdinimo angos. Prireikus užsandarina juos izoliacine juosta.
- Vykdo žmonių evakavimą į saugias pastato vietas, patalpas pastato centre.
- Parūpina vienkartinį medicininių kaukių.

➤ **Maitinimo organizatoriaus veiksmai pavojaus metu:**

- Pagal galimybes ir gebėjimus teikia, organizuoja pirmos pagalbos teikimą (sudaro pirmos pagalbos teikimo grupę iš lopšelio-darželio darbuotojų).
- Evakuojantis organizuoja paėmimą ir / ar paima pirmos pagalbos rinkinius.
- Renka ir pateikia lopšelio-darželio direktoriui informaciją apie nukentėjusius.

➤ **Mokytojų ir kitų darbuotojų veiksmai pavojaus metu:**

- Gavus pranešimą apie pavojų, reikia skubiai grįžti į pastatą arba likti pastato viduje.
- Įsijungia Lietuvos nacionalinį radiją ar televiziją, išklauso skelbiamą informaciją ir elgiasi taip, kaip yra rekomenduojama.
- Paskelbus evakuaciją: I aukšto darbuotojai ir ugdytiniai renkasi lopšelio-darželio aktų salėje pirmame aukšte, II aukšto darbuotojai ir ugdytiniai – sporto salėje pirmame aukšte. Negalint evakuotis į nurodytas vietas – renkasi koridoriuose ir rikiuojasi toliau nuo išorinių sienų ir langų.
- Gavus nurodymą evakuotis iš pastato į artimiausią kolektyvinės apsaugos statinį (priedangą), vykdo ugdytinių evakavimą vadovaujantis evakavimo planais iš pastato ir teritorijos (**plano 4-5 priedai**). Nesukeldami įtampos informuoja ugdytinius (jei yra lankytojus) apie evakavimą, surikiuoja, įsitikina, kad visi asmenys yra evakuojami.

○ *Daugiau informacijos apie pasiruošimą branduolinei ar radiologinei avarijai galima rasti ekstremalioms situacijoms pasirengti skirtoje svetainėje <https://lt72.lt/> bei Radiacinės saugos centro svetainės skiltyje „Ką reikia žinoti apie pasirengimą branduolinei avarijai?“ <https://www.rsc.lt/index.php/pageid/1075>.*

○ *Civilinės saugos rekomendacijos pateiktos **Plano 12 priede**.*

33.6. PAVOJINGAS RADINYS. Rizikos lygis – labai didelis (27 balai)

➤ **Radus lopšelio-darželio teritorijoje ar pastate įtartą radinį, tai pastebėjęs asmuo kuo skubiau imasi veiksmų:**

- Informuoja lopšelio-darželio direktorių apie galimą pavojų, jei yra galimybė – telefonu, arba paprašo kolegų pagalbos.
- Užtikrina, kad prie pavojingos vietos nesiartintų pašaliniai asmenys (darbuotojai, ugdytiniai), pats laikosi kaip įmanoma saugiu atstumu. Nelieskite įtartino daikto!

➤ **Lopšelio-darželio direktoriaus veiksmai pavojaus metu:**

- Gavęs informaciją apie ekstremalų įvykį įvertina pavojaus mastą ir apie įvykį praneša BPC.
- Organizuoja patekimo prie pavojingo radinio darbus.
- Informuoja ESVG narius apie kilusį pavojų.
- Jei priimamas sprendimas – organizuoja darbuotojų ir ugdytinių apsaugą: izoliavimas patalpoje arba evakuacija.

- Atvykus policijos pareigūnams, informuoja juos apie pavojaus aplinkybes.
- ***Direktoriaus pavaduotojo ūkiui (atsakingo už civilinę saugą) veiksmai pavojaus metu:***
 - Gavęs informaciją apie ekstremalų įvykį nedelsiant su pagalbinio personalu pažymi įtartina daiktą (jo perimetrą), aptveria (juostomis ar kitomis pagalbėmis priemonėmis) pavojingo radinio vietą.
 - Užtikrina pavojingos vietos apsaugą iki atvyks spec. pagalbos tarnybos.
- ***ESVG narių veiksmai pavojaus atveju:***
 - Iš direktoriaus gavę informaciją apie kilusį pavojų informuoja darbuotojus bei nurodo kokių saugumo priemonių būtina imtis.
 - Organizuoja ugdytinių tėvų (rūpintojų, globėjų) informavimą.
 - Jei skelbiama evakuacija – nurodo darbuotojams ir ugdytiniams evakuacijos kryptį, susirinkimo vietą lauke, prižiūri evakuacijos eigą, prireikus paskirsto žmonių srautus.
 - Darbuotojams ir ugdytiniams susirinkus numatytoje susirinkimo vietoje lauke, organizuoja darbuotojų ir ugdytinių registraciją, taip nustatydami žmonių skaičių kurie evakavosi, kurie galimai liko pastate. Sudaro evakuotų asmenų sąrašus ir pateikia informaciją apie evakuotus asmenis ir jų būklę direktoriui.
- ***Mokytojų ir kitų darbuotojų veiksmai pavojaus metu:***
 - Vykdo direktoriaus, ESGV narių nurodymus.
 - Informuoja ugdytinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie kilusį pavojų ir esamą situaciją.
 - Jei skelbiama evakuacija – nesukeldami įtampos informuoja ugdytinius (jei yra lankytojus) apie evakavimą, surikiuoja, įsitikina, kad visi asmenys yra evakuojami, evakuojasi nurodyta kryptimi į susirinkimo vietą lauke.
- *Civilinės saugos rekomendacijos pateiktos Plano 12 priede*

33.7. TERORO AKTAS. Rizikos lygis – labai didelis (27 balai)

- ***Lopšelio-darželio teritorijoje pastebėjus įtartinus žmones, išgirdus sprogimus, šūvius, ar gavus tiesioginius ar netiesioginius grasinimus, tai pastebėjęs asmuo kuo skubiau imasi veiksmų:***
 - Informuoja lopšelio-darželio direktorių apie galimą pavojų (tiesiogiai ar telefonu).
- ***Lopšelio-darželio direktoriaus veiksmai pavojaus metu:***
 - Apie įvykį praneša BPC.
 - Prieinamuose viešuose šaltiniuose įvertina ar tai ne koordinuota ir masinė ataka.
 - Informuoja ESGV narius apie kilusį pavojų ir nurodo sustabdyti darbus (veiklą).
 - Jei yra galimybė organizuoja darbuotojų ir ugdytinių evakuaciją.
 - Prireikus organizuoja darbuotojų ir auklėtinių apsaugą (užsibarikadavimą patalpose).
- ***Direktoriaus pavaduotojo ūkiui (atsakingo už civilinę saugą) veiksmai pavojaus metu:***
 - Gavęs informaciją apie situaciją, jei pastate judėjimas yra komplikotas, nedelsiant su pagalbinio personalu užbarikaduoja patalpas, durys yra užrakinamos ir užremiamos baldais ar kitais sunkiais daiktais.
 - Jei skelbiama evakuacija – prižiūri evakuacijos eigą, paskirsto žmonių srautus.
- ***ESVG narių veiksmai pavojaus atveju:***
 - Iš direktoriaus gavę informaciją apie kilusį pavojų informuoja darbuotojus bei nurodo kokių saugumo priemonių būtina imtis.
 - Organizuoja ugdytinių tėvų (rūpintojų, globėjų) informavimą.
 - Jei skelbiama evakuacija – nurodo darbuotojams ir ugdytiniams evakuacijos kryptį, susirinkimo vietą lauke, prižiūri evakuacijos eigą, paskirsto žmonių srautus.

- Jei evakuacija negalima, laidiniais ar mobiliaisiais telefonais perduoda informaciją darbuotojams apie barikadavimosi pradžią.

➤ **Mokytojų ir kitų darbuotojų veiksmai pavojaus metu:**

- Vykdo direktoriaus, ESGV narių nurodymus.
- Informuoja ugdytinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie kilusį pavojų ir esamą situaciją.
- Jei skelbiama evakuacija – nesukeldami įtampos informuoja ugdytinius (jei yra lankytojus) apie evakavimą, surikiuoja, įsitikina, kad visi asmenys yra evakuojami, evakuojasi nurodyta kryptimi į susirinkimo vietą lauke.
- Jei pastate judėjimas yra komplikuoatas, tokiu atveju kuo skubiau užsibarikaduoja atskiroje patalpoje. Durys yra užrakinamos ir užremiamos baldais ar kitais sunkiais daiktais.

- *Civilinės saugos rekomendacijos pateiktos Plano 12 priede*

33.8. CHEMINĖ AVARIJA UŽ OBJEKTO RIBŲ. PAVOJINGO KROVINIO TRANSPORTAVIMAS. Rizikos lygis – labai didelis (27 balai)

Mažeikių rajone yra veikianti AB „Orlen Lietuva“ naftos perdirbimo produktų gamykla (pavojingas objektas). Mažeikių miesto centre geležinkeliu kasdien pravažiuoja traukinių sąstatai gabenantys pavojingas medžiagas, pavojingi kroviniai vežami ir krovininiu kelių transportu (cisternomis).

Didelės pramoninės avarijos gamykloje atveju ar transporto įvykio vežant pavojingą krovinį (traukinio ar sunkvežimio su cisterna avarija) atveju į aplinką patekus dideliame kiekiu pavojingųjų medžiagų galima oro, vandens, dirvožemio, kitų aplinkos komponentų tarša, kurios mastas ir padariniai priklausytų nuo įvairių sąlygų: medžiagos savybių, kiekio, aplinkos ir hidrometeorologinių sąlygų.

Dėl į aplinką patenkančių pavojingųjų cheminių medžiagų poveikio galima grėsmė gyventojų gyvybei ir sveikatai (priklausomai nuo pavojingųjų cheminių medžiagų kiekio, savybių ir aplinkos sąlygų). Jei nepavyktų avarijos padarinių likviduoti laiku, tarša pasiektų tankiai apgyvendintas teritorijas, dėl pavojaus gyventojų sveikatai tektų evakuoti žmones, sutriktų mokslo ir mokymo, gydymo įstaigų veikla, galėtų kilti visuomenės pasipiktinimas susidariusia padėtimi.

➤ **Lopšelio-darželio direktoriaus veiksmai pavojaus metu:**

- Įvykus avarijai, kurios metu į aplinką pateko pavojingos cheminės medžiagos arba kai gresia tiesioginis cheminės taršos pavojus, skelbiamas civilinės saugos signalas „Cheminis pavojus“, kuris perduodamas per visuomenės informavimo priemones.
- Gavęs informaciją apie įvykusią didelę pramoninę avariją ar transporto įvykį, kurio metu į aplinką pateko pavojingųjų cheminių medžiagų, ar yra paskelbta ekstremalioji situacija, organizuoja informacijos perdavimą ESGV nariams, darbuotojams, ugdytinių tėvams (globėjams, rūpintojams).
- Nurodo visiems likti lopšelio-darželio patalpose arba, o esant lauke – nutraukti užsiėmimus ir kūno kultūros pamokas ir eiti į lopšelio-darželio patalpas, rinktis į II aukšto patalpas, koridorius (nes daugelis pavojingų cheminių medžiagų kaupiasi žemose vietose), nestovėti prie langų (jei įvyktų sproginimas oro slėgio banga gali išdaužti langus).
- Nurodo įsijungti radiją ar televiziją ir išklausti naujausią informaciją apie pavojų ir rekomendacijas kaip elgtis.

➤ **ESGV narių veiksmai pavojaus atveju:**

- Iš direktoriaus gavę informaciją apie kilusį pavojų informuoja darbuotojus ir ugdytinius apie pavojų.
- Nurodo įsijungti radiją ar televiziją ir išklausti naujausią informaciją apie pavojų ir rekomendacijas kaip elgtis.
- Nurodo mokytojams informuoti ugdytinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie pavojų ir esamą situaciją.

➤ **Maitinimo organizatoriaus veiksmai pavojaus metu:**

- Prireikus suteikia pirmąją medicininę pagalbą.
- Koordinuoja darbuotojų veiksmus suteikiant pirmąją pagalbą.
- Atvykus specialiosioms tarnyboms suteikia informaciją apie nukentėjusius.

➤ **Direktoriaus pavaduotojo ūkiui veiksmai pavojaus metu:**

- Pagal galimybes aprūpina darbuotojus ir ugdytinius individualiosios apsaugos priemonėmis – medicininėmis kaukėmis. Jų trūkstant galima apsaugoti kvėpavimo takus, pridengiant juos marlės kauke (raiščiu), vatos ir marlės kauke (raiščiu).
- Išjungia vėdinimo sistemas, nurodo darbuotojams uždaryti langus, orlaides, dūmtraukių sklendes, uždengti vėdinimo angas, patikrinti ar nėra plyšių, sandarinti langus ir duris.

➤ **Mokytojų ir kitų darbuotojų veiksmai pavojaus metu:**

- Nepasiduoti panikai. Įsijungti radiją ar televiziją ir išklausti naujausią informaciją apie pavojų ir rekomendacijas kaip elgtis.
- Informuoti ugdytinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie kilusį pavojų ir esamą situaciją.
- Stebėti ugdytinių savijautą. Trūkstant respiratorių apsaugoti kvėpavimo takams, asmeniškai gamina marlės kaukes (4–6 sluoksnių marlės raištis) ar vatos ir marlės kaukes (raištis).
- Likite uždaroje patalpose arba, jei esate lauke, eikite į vidų, judėkite tokia kryptimi, kad vėjas pūstų Jums į šoną.
- Nestovėkite prie langų, netikėtai įvykus sprogimui, dėl sprogimo poveikio metu susiformuojančio perteklinio slėgio bangos, gali išdužti langų stiklai ir jus sužaloti.
- Prireikus išeiti, saugokite kvėpavimo takus: jei turite, užsidėkite respiratorių, jei respiratoriaus neturite, tokiu atveju užsiriškite sudrėkintą vatos ir marlės raištį arba nosį ir burną prisidengkite drėgnu rankšluosčiu.

○ *Civilinės saugos rekomendacijos pateiktos **Plano 12 priede***

34. Lopšelio-darželio vadovo ar jo įgalioto asmens veiksmai organizuojant ir koordinuojant gelbėjimo darbus galimų pavojų metu ir jo priimtų sprendimų įgyvendinimas

34.1. lopšelio-darželio direktorius atsako už civilinės saugos parengtį įstaigoje;

34.2. iki lopšelio-darželio direktoriaus atvykimo į įvykio vietą, už lopšelio-darželio esančių civilinės saugos pajėgų valdymą ir naudojimą, užduočių pateikimą ir jų vykdymo tvarką atsako direktoriaus pavaduotojas ūkiui;

34.3. lopšelio-darželio direktorius gavęs informaciją apie gresiantį ar įvykusį įvykį, ekstremalų įvykį, ekstremaliąją situaciją įvertina bendrą įvykio situaciją, aplinkos sąlygas, tikėtinus pokyčius ir atsižvelgdamas į gautos informacijos pobūdį, mastą, nedelsiant imasi veiksmų:

34.3.1. telefonu iškviečia ESVG narius. Šie darbuotojai darbo metu turi atvykti nedelsiant, po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis – kaip galima greičiau, iki kol atvyks bendrauja telefonu. Susirenkama direktoriaus kabinete. Jeigu ši susirinkimo vieta kelia grėsmę sveikatai ir gyvybei, susirenkama saugiose patalpose arba kuo arčiau įvykio vietos. Susirinkimo vieta parenkama saugiu atstumu (priklausomai nuo aplinkybių) nuo įvykio vietos, jeigu lauke – prieš vėją nuo įvykio vietos;

34.3.2. atsižvelgdamas į įvykio pobūdį ir vadovaudamasi šiuo planu priima sprendimą dėl lopšelio-darželio darbuotojų, ugdytinių, kitų asmenų perspėjimo apie kilusį pavojų bei tolimesnių veiksmų: darbuotojų, ugdytinių evakavimo, pirmos pagalbos suteikimo organizavimo, materialinių resursų panaudojimo, padarinių likvidavimo;

34.4. priima sprendimą dėl lopšelio-darželio darbuotojų, ugdytinių artimųjų informavimo būdų;

34.5. atsižvelgdamas į įvykio pobūdį, kol į įstaigą atvyks reikiamos civilinės saugos pajėgos, vadovauja neatidėliotiniems gelbėjimo, įvykio likvidavimo darbams, pasitelkdamas tam tikslui iš anksto apmokytus darbuotojus;

34.6. prieš pradėdant veiksmus tiksliau įvertinama situacija: patvirtinama, papildoma arba paneigiama pirminio situacijos vertinimo metu gauta informacija;

34.7. atsižvelgdamas į kilusio pavojaus pobūdį bei mastą, priima sprendimą dėl darbuotojų, ugdytinių evakavimo iš pastato;

34.8. derina visus atliekamus įvykio likvidavimo darbus su civilinės saugos pajėgomis; keičiasi informacija su gelbėjimo darbų vadovu, su civilinės saugos pajėgomis, valstybinės priežiūros institucijomis;

34.9. jeigu įmanoma, organizuoja trūkumų, kurie galėjo būti įvykio priežastimi, pašalinimą;

34.10. organizuoja materialinių išteklių, reikalingų įvykiui bei įvykio padariniams likviduoti, tiekimą, tikslingą jų panaudojimą (**plano 3 priedas**); gauna informaciją iš lopšelio-darželio direktoriaus pavaduotojo ūkiui apie materialinių išteklių panaudojimą, bei poreikį; prašo pagalbos Mažeikių rajono savivaldybės administracijos, jeigu nepakanka savų išteklių gelbėjimo darbams atlikti;

34.11. jeigu nekyla pavojus gyvybei ir sveikatai, lopšelio-darželio darbuotojai gaisro gesinimui naudoja lopšelyje-darželyje esančias pirmines gaisro gesinimo priemones. Pirmos pagalbos teikimui naudoja lopšelio-darželio esančius pirmos pagalbos rinkinius.

34.12. leidus gelbėjimo darbų vadovui, organizuoja materialinių vertybių gelbėjimą;

34.13. prognozuojant, kad įvykis gali išplisti už lopšelio-darželio teritorijos ribų ir gali būti pasiekti ekstremaliųjų įvykių kriterijus ir gali susidaryti ekstremalioji situacija, ar kai pasiekiami arba viršijami ekstremaliųjų įvykių kriterijai ir (ar) susidaro ekstremalioji situacija, nedelsiant praneša Mažeikių rajono savivaldybės administracijai, savivaldybės ESOC (jei sušaukta);

34.14. nuolat palaiko ryšį arba paveda palaikyti ryšį sekretoriui su savivaldybės ESOC, valstybinės priežiūros institucijomis ir kt., keičiasi turima informacija. Jeigu sudaromas darbų koordinavimo štabas, esant poreikiui, paskiria į jį kompetentingą asmenį iš lopšelio-darželio darbuotojų;

34.15. iškilus situacijai, keliančiai pavojų ugdytinių sveikatai ar gyvybei, ar paskelbus ekstremalią padėtį priima sprendimus dėl veiklos proceso koregavimo. Apie priimtus sprendimus direktorius informuoja valstybinės įstaigos (biudžetinės įstaigos) savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją – Mažeikių rajono savivaldybės administraciją;

34.16. likvidavus avariją, užgesinus gaisrą ar likvidavus kitą įvykį, gavus leidimą iš valstybinės priežiūros institucijų, gelbėjimo darbų, operacijų vadovo, direktorius priima sprendimą dėl lopšelio-darželio veiklos atnaujinimo, darbuotojų grįžimo į darbo vietas;

34.17. direktorius privalo laiku pastebėti psichologinės įtampos paveiktus atsakingus darbuotojus ir nušalinti nesugebančius vadovauti ir keliančius paniką. Palaikyti nuolatinį abipusį ryšį su atsakingais lopšelio-darželio darbuotojais;

34.18. sutrikus elektros energijos tiekimui direktoriaus pavaduotojas ūkiui kreipiasi į UAB „Ignitis“ ir (ar) AB „Energijos skirstymo operatorius“ (ESO) klientų aptarnavimo trumpuoju numeriu 1852, išsiaiškindamas sutrikimo priežastis ir galimą sutrikimo trukmę;

34.18.1. laikinam (trumpalaikiam) apšvietimui būtų įsigijami nešiojami prožektoriai su baterijomis,

34.18.2. esant poreikiui, maitinimo paslauga būtų perkama iš kitų ugdymo įstaigų arba privačių maitinimo įstaigų,

34.18.3. jei elektros energijos tiekimas sutriktų ilgiau kaip 6 val. – būtų kreipiamasi į Mažeikių rajono savivaldybės administraciją dėl ugdymo proceso sustabdymo ir (ar) darbo nuotoliniu būdu;

34.19. sutrikus šildymo sistemos veikimui direktoriaus pavaduotojas ūkiui kreipiasi į UAB „Mažeikių šilumos tinklai“ Mažeikių katilinės pultinę tel. (0 443) 98175. Tuo atveju, kai šildymo atnaujinti greitu laiku nepavyksta, esant labai žemai lauko temperatūrai (-20°C ir žemesnei) ir sparčiai vėstant patalpoms, lopšelio-darželio direktorius kreipiasi į Mažeikių rajono savivaldybės administraciją, dėl ugdymo proceso sustabdymo ir (ar) darbo nuotoliniu būdu;

34.20. sutrikus vandens tiekimui direktoriaus pavaduotojas ūkiui kreipiasi į UAB „Mažeikių vandenys“ tel. (0 443) 45251. Užtrukus vandens tiekimui būtų organizuojamas geriamo vandens pirkimas iš prekybos vietų;

34.21. pagalbos tarnybos išskviečiamos per BPC skubios pagalbos tarnybų numeriu 112;

34.22. lopšelio-darželio direktorius susidariusio ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos atveju, priklausomai nuo aplinkybių, bendradarbiauja ir koordinuoja savo veiksmus su:

34.22.1. Mažeikių rajono savivaldybės ESOC,

34.22.2. LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija (ŠMSM),

34.22.3. Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus vyriausiuoju specialistu (civilinei saugai),

34.22.4. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Šiaulių priešgaisrinės apsaugos gelbėjimo valdybos Mažeikių rajono Priešgaisrinės gelbėjimo tarnyba,

34.22.5. Telšių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Mažeikių rajono policijos komisariatu;

34.22.6. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Telšių departamentu,

34.22.7. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Telšių departamento Mažeikių skyriumi,

34.22.8. Greitosios medicinos pagalbos tarnybos Šiaulių filialo Mažeikių teritorinis skyriumi,

34.22.9. kitomis institucijomis, priklausomai nuo situacijos ir poreikio;

34.23. Mažeikių rajono savivaldybėje esančių civilinės saugos sistemos pajėgų, savivaldybės ESOC koordinatoriaus ir grupių vadovų, savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo ar darbuotojo, atsakingo už civilinės saugos funkcijų vykdymą, kitų institucijų kontaktiniai duomenys nurodyti **plano 2 priede**.

35. Avarijos pasekmių likvidavimo darbai:

35.1. nustatomos avarijos metu paveiktos pastato vietos;

35.2. atsižvelgiant į poveikio mastą, vykdomi avarijos pasekmių likvidavimo darbai;

35.3. jei savo turimais žmogiškaisiais ištekliais ir priemonėmis likviduoti avarijos padarinių nepavyksta, priimamas sprendimas kreiptis į viešąjį ar privatųjį sektorių, kuris vykdys tolimesnius darbus.

36. Sanitarinio švarinimo organizavimas:

36.1. avarijos likvidavimo metu žmonių, kurie vykdė gelbėjimo darbus, sanitarinis švarinimas (taršos šalinimas nuo kūno) atliekamas lopšelio-darželio pastate įrengtose prausimosi kriauklėse;

36.2. sanitarinis švarinimas atliekamas asmeniškai ir savarankiškai kiekvieno asmens, dalyvavusio gelbėjimo darbuose;

36.3. avarijos metu nukentėjusių žmonių ar ugdytinių sanitarinį švarinimą, panaudojant lopšelio-darželio turimas higienos priemones, atlieka darbuotojai, kitais atvejais, kada situacija specifinė (radiacinė, cheminė tarša) – specialiųjų tarnybų darbuotojai.

37. Aplinkos atstatymo priemonės:

37.1. priklausomai nuo įvykusios avarijos pobūdžio, reikalingos aplinkos atstatymo priemonės, kurių tinkamumą ir tikslingumą apsprendžia lopšelio-darželio direktorius, esant reikalui, konsultuodamasis su atitinkamos srities specialistais.

38. **Lopšelio-darželio ekstremaliųjų situacijų valdymo grupės sudėtį ir jos darbo organizavimo tvarką nustato direktorius (plano 4 punktas ir 6 priedas-schemos Nr. 1 ir Nr. 2):**

38.1. direktorius atsakingas už aliarmo paskelbimą, perspėjimą, gelbėjimo darbų organizavimą grupės koordinavimą, funkcijų paskirstymą;

38.2. sekretorius atsakingas už komunikaciją įstaigoje, informacijos priėmimą-perdavimą, koordinavimą, dokumentų rengimą;

38.3. direktoriaus pavaduotojas ūkiui atsakingas už viešosios tvarkos palaikymą, žmonių ir materialinių vertybių evakavimą įvykio metu, asmeninių apsaugos priemonių rezervo užtikrinimą bei gaisrinę saugą įstaigoje;

38.4. direktoriaus pavaduotojas ugdymui atsakingas už viešosios tvarkos palaikymą ir žmonių evakavimą;

38.5. maitinimo organizatorius atsakingas už pirmos pagalbos suteikimą ir/ar organizavimą.

39. Ekstremaliųjų situacijų valdymo grupės funkcijos kasdieninėje veikloje:

39.1. prognozuoti ekstremalias situacijas ir planuoti prevencines priemones;

39.2. teikti pasiūlymus rengiant ir tikslinant ekstremaliųjų situacijų valdymo planą;

39.3. spręsti perspėjimo ir informavimo sistemos plėtojimo ir tobulinimo klausimus;

39.4. kaupti materialinių išteklių atsargas ir technines priemones, kad padidinti įstaigos veiklos gyvybingumą ir saugumą galimų ekstremaliųjų situacijų atvejais;

39.5. organizuoti civilinės saugos pratybas, per kurias įstaigos civilinės saugos grandys, darbuotojai mokomi veikti įvykus ekstremaliai situacijai;

39.6. organizuoti darbuotojų civilinės saugos mokymą;

40. Ekstremaliųjų situacijų valdymo grupės funkcijos ekstremalios situacijos atveju:

40.1. įvertinti susidariusią ekstremalią situaciją, jos pavojingumo laipsnį darbuotojams, ugdytiniams, lankytojams, turtui ir aplinkai;

40.2. perspėti bei informuoti darbuotojus, ugdytinius, lankytojus apie susidariusią ekstremalią situaciją, būtinus veiksmus;

40.3. kontroliuoti ir koordinuoti civilinės saugos pajėgų, vykdančių pirminius gelbėjimo darbus, veiksmus;

40.4. pranešti specialiosioms ir avarinėms tarnyboms, valstybinės priežiūros institucijoms ir savivaldybės institucijoms apie susidariusią ekstremalią situaciją;

40.5. organizuoti darbuotojų ir ugdytinių aprūpinimą asmeninėmis ir kolektyvinėmis apsaugos priemonėmis;

40.6. siekti užtikrinti paslaugų teikimą pagal savo veiklos profilį;

40.7. susidarius aplinkybėms, organizuoti darbuotojų ir ugdytinių evakavimą, pirminius gelbėjimo darbus ir jiems vadovauti;

40.8. nagrinėti galimybes dėl finansinių resursų racionalaus naudojimo ir skirstymo šalinant ekstremaliųjų situacijų padarinius.

X SKYRIUS

SAVIVALDYBĖS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANE NURODYTŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMO ORGANIZAVIMAS

41. Mažeikių rajono savivaldybės mero 2023 m. lapkričio 15 d. potvarkiu Nr. M1-693 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės parinktų kolektyvinės apsaugos statinių ir jų poreikio sąrašo patvirtinimo“ patvirtintas Mažeikių rajono savivaldybės parinktų kolektyvinės apsaugos statinių ir jų poreikio sąrašas, kuriame numatyta, kad lopšelio-darželio patalpos gali būti naudojamos laikinam gyventojų prieglobsčiui saugantis nuo žalingo aplinkos poveikio bei gyventojų evakavimui organizuoti kaip tarpinis evakavimo punktas, bei evakuojamų gyventojų surinkimo punktas:

KAS pavadinimas	KAS plotas, kv. m	KAS talpinamų gyventojų skaičius
Aktų ir sporto salės	121	35

42. Prireikus šios patalpos turi būti paruoštos naudoti kolektyvinei apsaugai ne vėliau kaip per 12 valandų nuo informacijos gavimo apie savivaldybės mero ar ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo pavedimą.

43. Ne rečiau kaip kartą per metus atliekamas šių patalpų patikrinimas, kurio metu įvertinamas KAS parengtis: žymėjimas, fizinė būklė, ar užtikrinamas vandens tiekimas, elektros energijos tiekimas, nuotekų šalinimas, šildymas; šio patikrinimo metu taip pat įvertinama KAS atitiktis aplinkos ministro nustatytiems KAS įrengimo reikalavimams; apie nustatytus trūkumus per 5 darbo dienas nuo jų nustatymo lopšelio-darželio direktorius informuoja savivaldybės merą.

44. Lopšelio-darželio direktorius iš savivaldybės ESOC gavęs nurodymą įgyvendinti savivaldybės ESVP numatytas užduotis ekstremaliųjų situacijų atvejais dėl patalpų suteikimo žmonių kolektyvinei apsaugai :

44.1. išsiaiškina per kiek laiko reikia paruošti patalpas;

44.2. pasitiksina kuriam laikui ir kokiam žmonių skaičiui reikia laikinai suteikti prieglobstį;

44.3. pasitiksina iš kur bus atvežti žmonės, ar yra vaikų, senyvo amžiaus, neįgalių asmenų, ligonių;

44.4. apie gautą nurodymą paruošti patalpas laikinam gyventojų apgyvendinimui informuoja direktoriaus pavaduotoją ūkiui (atsakingą už civilinę saugą darbuotoją) ir nurodo paruošti patalpas, pasirūpinti minimaliomis buitinėmis reikmėmis, užduoties vykdymui pasitelkti kitus techninio personalo darbuotojus (valytoją, darbininką);

44.5. organizuoja, kaip būtų suteikiama pirma pagalba nukentėjusiems, jei to prireiktų: maitinimo organizatorius ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistas (jei tuo metu dirba, arba bendradarbiauja nuotoliniu būdu) pasirūpina pirmos pagalbos rinkiniais ir pan.;

45. Direktoriaus pavaduotojas ūkiui gavęs lopšelio-darželio direktoriaus nurodymą teikti atlikti pavestas užduotis:

45.1. organizuoja paskirtų užduočių įgyvendinimą, pasitelkia ESVG narius, kitus lopšelio-darželio darbuotojus užduoties vykdymui;

45.2. informuoja lopšelio-darželio direktorių apie materialinių išteklių panaudojimą, papildomą jų poreikį;

45.3. atrakina patalpas, jei tuo metu patalpose vyksta užsiėmimai – jie nutraukiami, ir su techninio personalo pagalba paruošia jas laikinam gyventojų apgyvendinimui, pasitinka atvykstančius asmenis, juos registruoja, instruktuoja, palydi į laikino apgyvendinimo patalpas.

XI SKYRIUS VEIKLOS TĘSTINUMO UŽTIKRINIMAS

46. Likvidavus įvykį, vertinama ar lopšelio-darželio patalpose galima vykdyti veiklą, užtikrinant darbuotojų, ugdytinių saugumą ir sveikatą. Lopšelio-darželio veikla gali būti tęsiama:

46.1. saugioje lopšelio-darželio patalpų dalyje;

46.2. jeigu esamos sąlygos įstaigos patalpose kelia grėsmę saugai ir sveikatai, suderinus su Mažeikių rajono savivaldybės administracija, lopšelio-darželio veikla gali būti perkelta į kito pastato patalpas iki tol kol bus dalinai ar pilnai atkurta lopšelio-darželio veikla;

47. Lopšelio-darželio veikla tęsiama:

47.1. kai įvykis, ekstremalus įvykis likviduotas ir lopšelio-darželio patalpose nekyla pavojus darbuotojų, ugdytinių saugumui ir sveikatai;

47.2. kai yra galimybė tęsti dalyje lopšelio-darželio patalpų užtikrinant darbuotojų, ugdytinių saugumą ir sveikatą;

47.3. kai yra galimybė lopšelio-darželio veiklą tęsti kitos įstaigos, įmonės saugiose patalpose.

48. Atsižvelgiant į poveikio mastus, vykdomi ekstremalaus įvykio ar situacijos padarinių (įrengimų ir konstrukcijų atstatymo ir panašiai) likvidavimo darbai

49. Pasibaigus avarinei situacijai, lopšelio-darželio veiklos atnaujinimui lopšelio-darželio direktorius kartu su atsakingais darbuotojais, o esant reikalui, konsultuodamasis su kompetentingais atitinkamos srities specialistais, nusprendžia dėl būtinybės:

49.1. pakeisti arba atstatyti pažeistus įrenginius, vamzdynus, armatūrą ir suremontuoti deformuotas pastato konstrukcijas;

49.2. pagal STR 1.07.03:2017 „Statinių technines ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“ 39.2. punktą: neeilines apžiūros, kurios atliekamos po stichinių nelaimių (gaisrų, liūčių, uraganų, sprogimų ir pan.) statinio ar atskirų jo konstrukcijų griūties ir kitų reiškinių, sukėlusių pavojingas konstrukcijų deformacijas, taip pat keičiantis statinio naudotojui ar prižiūrėtojui, įstaigos statinių prižiūrėtojas kreipiasi į kompetentingą įmonę dėl neeilinės apžiūros atlikimo;

49.3. atstatyti pažeistus elektros, ryšių ir komunalinius tinklus. Atsižvelgiant į poveikio mastą, vykdomi įvykio pasekmių likvidavimo darbai. Baigus ekstremalaus įvykio padarinių likvidavimo darbus, pastatas gali būti dalinai uždaromas arba visiškai sustabdant veiklą;

49.4. pranešti (ir parodyti) atitinkamoms valstybinės priežiūros institucijoms apie avarijos pasekmių atstatymą;

49.5. gauti valstybinės priežiūros institucijų leidimą atnaujinti įstaigos veiklą;

49.6. informuoti kitas suinteresuotas valstybines priežiūros institucijas apie veiklos atnaujinimą;

49.7. į patalpas galima įeiti gavus ekstremalaus įvykio padarinių likvidavimo darbus atlikusios įmonės darbu vadovo leidimą.

XII SKYRIUS PLANO PRIEDAI

- 1 priedas. Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“, adresu Sodų g. 17, Mažeikiai, galimų pavojų ir ekstremalių situacijų rizikos analizė, 2021 (16 lapų).
 - 2 priedas. Mažeikių rajono civilinės saugos sistemos pajėgų, savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro koordinatoriaus ir grupių vadovų, savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo ar darbuotojo, atsakingo už civilinės saugos funkcijų vykdymą, kitų valstybės priežiūros ir suinteresuotų institucijų kontaktiniai duomenys (4 lapai).
 - 3 priedas. Materialinių išteklių žinynas (1 lapas).
 - 4 priedas. Žmonių evakavimo iš teritorijos planas (1 lapas).
 - 5 priedas. Žmonių evakavimo iš pastato schemas (planai) (10 lapų).
 - 6 priedas. Pespėjimo apie įvykį schema (2 lapai).
 - 7 priedas. Keitimosi apie įvykį schema (1 lapas).
 - 8 priedas. Darbuotojų veiksmų, kilus gaisrui, planas (3 lapai).
 - 9 priedas. Atsakomybių tarp institucijų paskirstymo suvestinė (6 lapai).
 - 10 priedas. Kalendorinis veiksmų planas (6 lapai).
 - 11 priedas. Civilinės saugos signalai ir jų panaudojimo tvarkos aprašas (3 lapai).
 - 12 priedas. Civilinės saugos rekomendacijos, *Žin. 2010, Nr. [146-7508](#)* (15 lapų).
 - 13 priedas. Norminiai dokumentai, rekomendacijos, lankstinukai ir kt. (žr. aktualias elektronines nuorodas, nuolat pildomas ir atnaujinamas).
-

Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“ ekstremaliųjų
situacijų valdymo plano
1 priedas

**MAŽEIKIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO
„ŽILVITIS“, ADRESU SODŲ G. 17, MAŽEIKIAI
GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ RIZIKOS ANALIZĖ**

2021 m.

TURINYS

1. BENDROSIO NUOSTATOS	3
1.1. GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ RIZIKOS ANALIZĖS RENGIMO PRIEŽASTYS, TIKSLAS IR PASKIRTIS	3
1.2. GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ RIZIKOS ANALIZĖS ATLIKIMO METODAS	3
2. GALIMŲ PAVOJŲ NUSTATYMAS	4
2.1. GALIMŲ PAVOJAI	4
2.2. NUSTATYTŲ GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ RIZIKOS ANALIZĖ	5
2.3. GALIMŲ PAVOJŲ PADARINIŲ NUSTATYMAS	10
3. GALIMŲ PAVOJŲ RIZIKOS VERTINIMAS	11
4. RIZIKOS LYGIO IR JOS PRIIMTINUMO NUSTATYMAS	13
4.1. GALIMŲ PAVOJŲ SĄRAŠAS, PRIORITETO TVARKA PAGAL JŲ RIZIKOS LYGĮ IR TIKIMYBĘ	13
4.2. OBJEKTO GALIMŲ PAVOJŲ SĄRAŠAS PRIORITETO TVARKA PAGAL JŲ RIZIKOS LYGĮ	14
4.3. GALIMŲ PAVOJŲ, KURIŲ VALDYMAS APRAŠOMAS OBJEKTO EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ PREVENCIJOS PRIEMONIŲ PLANE, SĄRAŠAS	15
4.4. GALIMŲ PAVOJŲ, KURIEMS NUMATOMOS RIZIKOS MAŽINIMO PRIEMONĖS OBJEKTO EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANE, SĄRAŠAS	15
5. IŠVADA	16

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ RIZIKOS ANALIZĖS RENGIMO PRIEŽASTYS, TIKSLAS IR PASKIRTIS

Galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė parengta siekiant detalizuoti Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“, adresu Sodų g. 17, Mažeikiai, kaip atitinkančios Kriterijus ūkio subjektams ir kitoms įmonėms, kurių vadovai turi organizuoti ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimą, derinimą ir tvirtinimą, atliekamų galimų pavojų nustatymo, ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinimo, ekstremaliųjų situacijų rizikos lygio ir jos priimtimumo nustatymo tvarką.

Galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės tikslas – nustatyti galimus pavojus, įvertinti ekstremaliųjų situacijų rizikos lygį ir numatyti rizikos valdymo priemonės: sumažinti galimų pavojų kilimo tikimybę, galimus padarinius ir pagerinti didelės rizikos ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo galimybes.

Galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė atlikta šiais etapais:

1. Nustatyti galimi pavojai.
2. Atliktas rizikos vertinimas.
3. Nustatytas rizikos lygis ir jos priimtimumas (priimtina ar nepriimtina).

Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“, adresu Sodų g. 17, Mažeikiai, gali taikyti praktikoje naudojamus kiekybinius ir kokybinius rizikos vertinimo metodus ir kriterijus.

Duomenys, gauti atlikus Galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę, naudojami rengiant objekto:

1. Ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planą.
2. Ekstremaliųjų situacijų valdymo planą.

1.2. RIZIKOS ANALIZĖS ATLIKIMO METODAS

1. Rengiant galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę vadovautasi Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011-06-02 įsakymu Nr. 1-189 „Dėl galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės atlikimo rekomendacijų patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 70-3360) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugpjūčio 24 d. nutarimu Nr. 988 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimo Nr. 241 „Dėl ekstremaliųjų įvykių kriterijų patvirtinimo“ pakeitimo (Žin., 2006, Nr. 29-1004; 2011, Nr. 107-5059), Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-870 „Dėl stichinių, katastrofinių meteorologinių reiškinių rodiklių patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 141-6642) reikalavimais.

2. GALIMŲ PAVOJŲ NUSTATYMAS

2.1. GALIMI PAVOJAI

2. Galimų pavojų sąrašas nustatomas remiantis moksliniais, statistiniais, istoriniais duomenimis, specialistų ir ekspertų vertinimais, Lietuvos ir kitų šalių patirtimi, analizuojamos aplinkos apžiūra, įvykių modeliavimu, taip pat Ekstremalių įvykių kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugpjūčio 24 d. nutarimu Nr. 988 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimo Nr. 241 „Dėl ekstremalių įvykių kriterijų patvirtinimo“ pakeitimo (Žin., 2006, Nr. 29-1004; 2011, Nr. 107-5059) ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-870 „Dėl stichinių, katastrofinių meteorologinių reiškinių rodiklių patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 141-6642) reikalavimais.

Galimas pavojus suprantamas kaip galimų įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų keliama grėsmė gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui ir (arba) aplinkai.

Pirmiausia nustatomi visi galimi gamtiniai ir žmogaus veiklos sukelti (gamtiniai, techniniai, ekologiniai ir socialiniai) pavojai, kurie gali kilti dėl:

1. Geografinės padėties.
2. Objekte atliekamų technologinių procesų ar gedimų.
3. Darbuotojų klaidų (žmogiškasis veiksnys).
4. Pastato projektavimo, konstrukcijų ar įrenginių (fizinis veiksnys).

Toliau nustatomi pavojai, kurie gali kilti už objekto ribų, galinčių turėti padarinių (poveikį) žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai, objekto veiklos tęstinumui ir sukelti savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją.

Nustatyti galimi pavojai surašomi į *1 lentelę*, nurodoma jų padarinių (poveikio) zona, galimas išplitimas, esant galimybei, pateikiamos jų kilimo priežastys (kodėl ir kaip jie gali kilti) ir pradedamos pildyti *8 lentelės 1 ir 2 skiltys*.

2.2. GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ RIZIKOS ANALIZĖ

1 lentelė. Nustatytų galimų pavojų apibūdinimas

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Nustatyto galimo pavojaus padarinių (poveikio) zona ir galimas pavojaus išplitimas, nurodant konkrečias ūkio subjekto, kitos įstaigos teritorijos vietas)	Galimo pavojaus kilimo priežastys
Galimi gamtiniai pavojai			
1.	Katastrofiniai, stichiniai meteorologiniai reiškiniai:		
1.1.	uraganas	Objekto teritorijoje esančio pastato ir statiniuose konstrukciniai pažeidimai, išplintant Mažeikiuose.	Gamtinis įvykis
1.2.	labai smarkus vėjas	Objekto teritorijoje esančio pastato ir statiniuose konstrukciniai pažeidimai, išplintant Mažeikiuose.	Gamtinis įvykis
1.3.	labai smarkus lietus	Sustabdomas žmonių judėjimas objekto teritorijoje, išplintant Mažeikiuose.	Gamtinis įvykis
1.4.	labai smarkus snygis	Sustabdomas žmonių judėjimas objekto teritorijoje, išplintant Mažeikiuose.	Gamtinis įvykis
1.5.	labai smarki pūga	Sustabdomas žmonių judėjimas objekto teritorijoje, išplintant Mažeikiuose.	Gamtinis įvykis
1.6.	labai smarkus speigas	Sustabdomas žmonių judėjimas objekto teritorijoje, išplintant Mažeikiuose.	Gamtinis įvykis
Įvykis, dėl kurio nukentėjo žmogus			
2.	Sutrikdyta sveikata:		
2.1.	pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos protrūkis ar epidemija	Susirgus darbuotojams, dalinai sutriktų objekto darbas, galimas išplitimas Mažeikiuose.	Epidemija, pandemija, bioterorizmas
2.2.	radiacinė avarija	Nors Visagino AE uždaryta, bet joje esantis radioaktyvus kuras neišimtas, be to, gali įvykti avarija ir kaimyninėse šalyse esančiose atominėse elektrinėse, todėl avarijos atveju galima objekto teritorijos ir darbuotojų tarša branduolinėmis ir (ar) radioaktyviomis medžiagomis, išplintant Mažeikiuose.	Technologinio reglamento pažeidimai, teroro aktai
2.3.	gaisras	Gaisro atveju objekto pastate, statiniuose ir teritorijoje galimas veiklos sustabdymas, darbuotojų apsinuodijimas kenksmingais statybinių medžiagų degimo produktais, išplintant gaisrui visoje objekto teritorijoje.	Gaisrinės saugos taisyklių pažeidimas
2.4.	pavojingas radinys	Pavojingo radinio atveju galimas objekto veiklos sustabdymas, žmonių sveikatos sutrikimai.	Politiniai ir ekonominiai siekiai
2.5.	teroro aktas	Teroristinio išpuolio atveju galimas objekto veiklos sustabdymas, žmonių sveikatos sutrikimai.	Politiniai ir ekonominiai siekiai
2.6.	transporto avarijos (geležinkelio)	Avarijos šalia objekto netoliese esančio geležinkelio atveju, gali nukentėti objekto žmonės bei galima ir nedidelė žala pačiam objektui.	Geležinkelio avarija
2.7.	cheminė avarija už objekto ribų	Netoliese esančioje degalinėje įvyksta naftos produktų (degalų) avarinis išsiliejimas ir gaisras, dėl ko objekte esantys žmonės atsiduria pavojingose zonose, o išsiliejusios medžiagos bei jos degimo produktų žmogaus sveikatai pavojingi garai, pasklinda ir teritorijoje. Galimi objekto darbuotojų sveikatos sutrikimai, dalinis veiklos sutrikdymas.	Technologinio reglamento pažeidimai, teroro aktai
2.8.	pavojingo krovinio transportavimas	Transportuojant autocisterna (degalus) į netoliese esančias degalines ar geležinkeliu transportuojant pavojingas chemines medžiagas, avarijos atveju, įvyksta avarinis pavojingos medžiagos išsiliejimas ir gaisras, dėl ko objekte esantys žmonės atsiduria pavojingose zonose, o išsiliejusios medžiagos bei jos degimo produktų žmogaus sveikatai pavojingi garai, pasklinda ir teritorijoje. Galimi objekte esančių žmonių sveikatos sutrikimai, dalinis veiklos	Geležinkelio avarija; teroro aktai

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Nustatyto galimo pavojaus padarinių (poveikio) zona ir galimas pavojaus išplitimas, nurodant konkrečias ūkio subjekto, kitos įstaigos teritorijos vietas)	Galimo pavojaus kilimo priežastys
		sutrikdymas.	
Įvykis, dėl kurio sutrikdytos žmonių socialinės sąlygos			
3.	Neplanuotas energetikos, komunalinių paslaugų nutraukimas vartotojams:		
3.1.	elektros energijos tiekimo nutraukimas	Nutrauktas elektros energijos tiekimas objektui, išjungtas patalpų apšvietimas. Sutrinka objekto veikla.	Technologinio reglamento pažeidimai, meteorologinis reiškinys
3.2.	geriamojo vandens tiekimo nutraukimas	Nutrauktas geriamojo vandens tiekimas objektui. Dalinai sutrinka objekto veikla.	Susidėvėjusios vandentiekio trasos, meteorologinis reiškinys
3.3.	nuotekų šalinimo nutraukimas	Nutrauktas šalinimas iš objekto. Dalinai sutrinka objekto veikla.	Susidėvėjusios nuotekų šalinimo trasos, meteorologinis reiškinys
3.4.	šilumos tiekimo nutraukimas šildymo sezono metu nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojams	Šilumos tiekimo nutraukimas šildymo sezono metu objektui. Dalinai sutrinka objekto veikla.	Susidėvėjusios šiluminės trasos, meteorologinis reiškinys
4.	Pastato, statinio arba jo konstrukcijos visiškas ar dalinis sugriovimas:		
4.1.	pastato sugriovimas	Visiškai ar stipriai sugriautas objekto pastatas, statiniai dėl gaisro, sprogo ar kitų priežasčių, kai jo atstatyti neįmanoma ir iš esmės reikia pradėti naują statybą bei panaudoti likusią nepažeistą konstrukciją ir įrangą. Sustabdoma objekto veikla.	Statybos normų pažeidimai

2 lentelė. Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimo kriterijai

Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas	Galimo pavojaus tikimybės lygis	Vertinimo balai
Gali įvykti dažniau negu kartą per metus	Labai didelė tikimybė	5
Gali įvykti kartą per 1-10 metų	Didelė tikimybė	4
Gali įvykti kartą per 10-50 metų	Vidutinė tikimybė	3
Gali įvykti kartą per 50-100 metų	Maža tikimybė	2
Gali įvykti rečiau negu kartą per 100 metų	Labai maža tikimybė	1

Nustačius galimo pavojaus tikimybę (T), analizuojami jo padariniai (poveikis) (P) ūkio subjekte:

3 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) gyventojų gyvybei ir sveikatai

Nustatytas galimas pavojus	Galinių nukentėti gyventojų skaičius (žuvusiųjų ir (ar) sužeistųjų, ir (ar) evakuotinių gyventojų)
1	2
Labai smarkus vėjas	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti

	neriekia
Uraganas	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia
Labai smarkus lietus	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia
Labai smarkus snygis	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia
Labai smarki pūga	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia
Labai smarkus speigas	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia
Pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos protrūkis ar epidemija	Žuvo daugiau nei 20 gyventojų ir (ar) sužalota daugiau nei 50 gyventojų, ir (ar) daugiau kaip 200 gyventojų evakuota
Radiacinė avarija	Žuvo daugiau nei 20 gyventojų ir (ar) sužalota daugiau nei 50 gyventojų, ir (ar) daugiau kaip 200 gyventojų evakuota
Gaisras	Žuvo daugiau nei 20 gyventojų ir (ar) sužalota daugiau nei 50 gyventojų, ir (ar) daugiau kaip 200 gyventojų evakuota
Pavojingas radinys	Žuvo daugiau nei 20 gyventojų ir (ar) sužalota daugiau nei 50 gyventojų, ir (ar) daugiau kaip 200 gyventojų evakuota
Teroro aktas	Žuvo daugiau nei 20 gyventojų ir (ar) sužalota daugiau nei 50 gyventojų, ir (ar) daugiau kaip 200 gyventojų evakuota
Transporto avarijos (geležinkelio)	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia
Cheminė avarija už objekto ribų	Žuvo daugiau nei 20 gyventojų ir (ar) sužalota daugiau nei 50 gyventojų, ir (ar) daugiau kaip 200 gyventojų evakuota
Pavojingo krovinio transportavimas	Žuvo daugiau nei 20 gyventojų ir (ar) sužalota daugiau nei 50 gyventojų, ir (ar) daugiau kaip 200 gyventojų evakuota
Elektros energijos tiekimo nutraukimas	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia
Geriamojo vandens tiekimo nutraukimas	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia
Nuotekų šalinimo nutraukimas	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia
Šilumos tiekimo nutraukimas šildymo sezono metu nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojams	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia
Pastato sugriovimas	Žuvo daugiau nei 20 gyventojų ir (ar) sužalota daugiau nei 50 gyventojų, ir (ar) daugiau kaip 200 gyventojų evakuota

4 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) turtui

Nustatytas galimas pavojus	Galimi padariniai (poveikis) turtui	Numatomi nuostoliai
1	2	3
Labai smarkus vėjas	Pastato, statinių, komunikacijų pažeidimas, sunaikinimas	5–10 % turto vertės
Uraganas	Pastato, statinių, komunikacijų pažeidimas, sunaikinimas	10–30 % turto vertės
Labai smarkus lietus	Pastato, statinių, komunikacijų pažeidimas, sunaikinimas	<5% turto vertės
Labai smarkus snygis	Pastato, statinių, komunikacijų pažeidimas, sunaikinimas	<5% turto vertės
Labai smarki pūga	Pastato, statinių, komunikacijų pažeidimas, sunaikinimas	<5% turto vertės
Labai smarkus speigas	Pastato, statinių, komunikacijų pažeidimas, sunaikinimas	<5% turto vertės
Pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos protrūkis ar epidemija	-	-
Radiacinė avarija	Radioaktyvus užterštumas	30–40 % turto vertės
Gaisras	Pastato, turto sunaikinimas	10–30 % turto vertės
Pavojingas radinys	Komunikacijų pažeidimas	<5% turto vertės
Teroro aktas	Komunikacijų pažeidimas	<5% turto vertės
Transporto avarijos (geležinkelio)	Pastato, statinių ir infrastruktūros pažeidimai	<5% turto vertės
Cheminė avarija už objekto ribų	Pastato, statinių ir infrastruktūros pažeidimai	<5% turto vertės
Pavojingo krovinio transportavimas	Pastato, statinių ir infrastruktūros pažeidimai	<5% turto vertės
Elektros energijos tiekimo nutraukimas	-	-
Geriamojo vandens tiekimo nutraukimas	-	-
Nuotekų šalinimo nutraukimas	-	-
Šilumos tiekimo nutraukimas šildymo sezono metu nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojams	-	-
Pastato sugriovimas	Pastato, statinių, komunikacijų pažeidimas, sunaikinimas	30–40 % turto vertės

5 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) aplinkai

Nustatytas galimas pavojus	Galima oro tarša	Galima paviršinio ir (ar) požeminio vandens tarša	Galima grunto tarša	Galimi padariniai (poveikis) gamtinei aplinkai	Numatomi nuostoliai
1	2	3	4	5	6
Labai smarkus vėjas	Nėra	Nėra	Nėra	Yra	5–10 % turto vertės
Uraganas	Nėra	Nėra	Nėra	Yra	10–30 % turto vertės
Labai smarkus lietus	Nėra	Yra	Yra	Yra	<5% turto vertės
Labai smarkus snygis	Nėra	Nėra	Nėra	Yra	<5% turto vertės

Labai smarki pūga	Nėra	Nėra	Nėra	Yra	<5% turto vertės
Labai smarkus speigas	Nėra	Nėra	Nėra	Yra	<5% turto vertės
Pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos protrūkis ar epidemija	Nėra	Nėra	Nėra	Nėra	<5% turto vertės
Pavojingas radinys	Yra	Yra	Yra	Yra	<5% turto vertės
Radiacinė avarija	Yra	Yra	Yra	Yra	30–40 % turto vertės
Gaisras	Yra	Yra	Yra	Yra	10–30 % turto vertės
Teroro aktas	Yra	Yra	Yra	Yra	<5% turto vertės
Transporto avarijos (geležinkelio)	Nėra	Yra	Yra	Yra	<5% turto vertės
Cheminė avarija už objekto ribų	Yra	Yra	Yra	Yra	5–10 % turto vertės
Pavojingo krovinio transportavimas	Yra	Yra	Yra	Yra	5–10 % turto vertės
Elektros energijos tiekimo nutraukimas	Nėra	Nėra	Nėra	Nėra	<5% turto vertės
Geriamojo vandens tiekimo nutraukimas	Nėra	Nėra	Nėra	Nėra	<5% turto vertės
Nuotekų šalinimo nutraukimas	Nėra	Nėra	Nėra	Nėra	<5% turto vertės
Šilumos tiekimo nutraukimas šildymo sezono metu nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojams	Nėra	Nėra	Nėra	Nėra	<5% turto vertės
Pastato sugriovimas	Yra	Yra	Yra	Yra	5–10 % turto vertės

6 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui

Nustatytas galimas pavojus	Galimi padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui	Galimų padarinių (poveikio) trukmė (valandomis arba paromis)
1	2	3
Labai smarkus vėjas	Yra	Nuo 6 iki 24 val.
Uraganas	Yra	Nuo 1 iki 3 parų.
Labai smarkus lietus	Yra	Iki 6 val.
Labai smarkus snygis	Yra	Iki 6 val.
Labai smarki pūga	Yra	Iki 6 val.

Labai smarkus speigas	Yra	Iki 6 val.
Pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos protrūkis ar epidemija	Yra	Nuo 1 iki 3 parų.
Radiacinė avarija	Yra	>30 parų
Gaisras	Yra	Nuo 3 iki 30 parų
Pavojingas radinys	Yra	Nuo 6 iki 24 val.
Teroro aktas	Yra	Nuo 6 iki 24 val.
Transporto avarijos (geležinkelio)	Yra	Iki 6 val.
Cheminė avarija už objekto ribų	Yra	Nuo 6 iki 24 val.
Pavojingo krovinio transportavimas	Yra	Nuo 6 iki 24 val.
Elektros energijos tiekimo nutraukimas	Yra	Iki 6 val.
Geriamojo vandens tiekimo nutraukimas	Yra	Iki 6 val.
Nuotekų šalinimo nutraukimas	Yra	Iki 6 val.
Šilumos tiekimo nutraukimas šildymo sezono metu nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojams	Yra	Iki 6 val.
Pastato sugriovimas	Yra	Nuo 3 iki 30 parų

2.3. GALIMŲ PAVOJŲ PADARINIŲ NUSTATYMAS

7 lentelė. Galimų pavojų padarinių (poveikio) (P) įvertinimo kriterijai

Galimų padarinių (poveikio) gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	Nereikšmingas	1
Sužaloti 1-5 gyventojai ir (ar) iki 50 gyventojų evakuota	Ribotas	2
Žuvo ne daugiau kaip 5 gyventojai ir (ar) sužalota nuo 5 iki 10 gyventojų, ir (ar) nuo 50 iki 100 gyventojų evakuota	Didelis	3
Žuvo ne daugiau kaip 20 gyventojų ir (ar) nuo 10 iki 50 gyventojų sunkiai sužalota, ir (ar) nuo 100 iki 200 gyventojų evakuota	Labai didelis	4
Žuvo daugiau nei 20 gyventojų ir (ar) sužalota daugiau nei 50 gyventojų, ir (ar) daugiau kaip 200 gyventojų evakuota	Katastrofinis	5
Galimų padarinių (poveikio) turtui ir aplinkai (P2) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – mažiau nei 5 proc. turto vertės	Nereikšmingas	1
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – nuo 5 iki 10 proc. turto vertės	Ribotas	2
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – nuo 10 iki 30 proc. turto vertės	Didelis	3
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – nuo 30 iki 40 proc. turto vertės	Labai didelis	4
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – daugiau kaip 40 proc. turto vertės	Katastrofinis	5
Galimų padarinių (poveikio) turtui ir aplinkai (P3) įvertinimas	Galimų padarinių	Vertinimo balai

	(poveikio) lygis	
Kai veikla sutrikdoma iki 6 valandų	Nereikšmingas	1
Kai veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 valandų	Ribotas	2
Kai veikla sutrikdoma nuo 1 iki 3 parų	Didelis	3
Kai veikla sutrikdoma nuo 3 iki 30 parų	Labai didelis	4
Kai veikla sutrikdoma daugiau kaip 30 parų	Katastrofinis	5

3. GALIMŲ PAVOJŲ RIZIKOS VERTINIMAS

8 lentelė. Galimų pavojų rizikos įvertinimas

Eil. Nr.	Galimas pavojus	Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas balais	Galimi padarinių (poveikio) (P) įvertinimas balais			Rizikos lygio (R) nustatymas			Bendras rizikos lygis (R) R=R1+R2+R3
			Galimi padariniai (poveikis) gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1)	Galimi padariniai (poveikis) turtui ir aplinkai (P2)	Galimi padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui (P3)	Galimo pavojaus rizikos gyventojų gyvybei ir sveikatai lygis (R1) $R1=T \times P1$	Galimo pavojaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2) $R2=T \times P2$	Galimo pavojaus rizikos veiklos tęstinumui lygis (R3) $R3=T \times P3$	
1	2	3	2	5	6	7	8	9	10
1.	Labai smarkus vėjas	5	1	2	2	5 vidutinis	10 didelis	10 didelis	25
2.	Uraganas	5	1	3	3	5 vidutinis	15 labai didelis	15 labai didelis	35
3.	Labai smarkus lietus	5	1	1	1	5 vidutinis	5 vidutinis	5 vidutinis	15
4.	Labai smarkus snygis	5	1	1	1	5 vidutinis	5 vidutinis	5 vidutinis	15
5.	Labai smarki pūga	5	1	1	1	5 vidutinis	5 vidutinis	5 vidutinis	15
6.	Labai smarkus speigas	5	1	1	1	5 vidutinis	5 vidutinis	5 vidutinis	15
7.	Pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos protrūkis ar epidemija	4	5	1	5	20 labai didelis	4 priimtinas	20 labai didelis	44
8.	Radiacinė avarija	2	5	4	5	10 didelis	8 didelis	10 didelis	28
9.	Gaisras	4	5	3	4	20 labai	12	16 labai	48

						didelis	didelis	didelis	
10.	Pavojingas radinys	3	5	2	2	15 labai didelis	6 vidutinis	6 vidutinis	27
11.	Teroro aktas	3	5	2	2	15 labai didelis	6 vidutinis	6 vidutinis	27
12.	Transporto avarijos (geležinkelio)	4	1	1	1	4 priimtinas	4 priimtinas	4 priimtinas	12
13.	Cheminė avarija už objekto ribų	3	5	2	2	15 labai didelis	6 vidutinis	6 vidutinis	27
14.	Pavojingo krovinio transportavimas	3	5	2	2	15 labai didelis	6 vidutinis	6 vidutinis	27
15.	Elektros energijos tiekimo nutraukimas	4	1	1	1	4 priimtinas	4 priimtinas	4 priimtinas	12
16.	Geriamojo vandens tiekimo nutraukimas	4	1	1	1	4 priimtinas	4 priimtinas	4 priimtinas	12
17.	Nuotekų šalinimo nutraukimas	4	1	1	1	4 priimtinas	4 priimtinas	4 priimtinas	12
18.	Šilumos tiekimo nutraukimas šildymo sezono metu nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojams	4	1	1	1	4 priimtinas	4 priimtinas	4 priimtinas	12
19.	Pastato sugriovimas	3	5	4	4	15 labai didelis	12 didelis	12 didelis	39

4. RIZIKOS LYGIO IR JOS PRIIMTINUMO NUSTATYMAS

4.1. Rizikos lygio (R) nustatymas

9 lentelė. Rizikos lygio (R) nustatymas

<i>Galimo pavojaus tikimybė</i>	5	vidutinė	didelė	labai didelė	labai didelė	labai didelė	priimtina žalia – priimtina rizika vidutinė geltona – vidutinė rizika didelė oranžinė – didelė rizika labai didelė raudona – labai didelė rizika
	4	priimtina	vidutinė	didelė	labai didelė	labai didelė	
	3	priimtina	vidutinė	didelė	didelė	labai didelė	
	2	priimtina	vidutinė	vidutinė	didelė	didelė	
	1	priimtina	priimtina	priimtina	vidutinė	didelė	
		1	2	3	4	5	

Galimi padariniai (poveikis)

3.1. OBJEKTO GALIMŲ PAVOJŲ SĄRAŠAS PRIORITETO TVARKA PAGAL JŲ RIZIKOS LYGĮ

10 lentelė. Galimų pavojų sąrašas prioriteto tvarka pagal jų rizikos lygį ir tikimybę.

Eil. Nr.	Galimi pavojai	Rizikos lygis, balais
Pavojai, kurie sukelia didelius padarinius (poveikį) ir yra didelės tikimybės		
1.	Gaisras	48 labai didelis
2.	Pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos protrūkis ar epidemija	44 labai didelis
3.	Uraganas	35 labai didelis
Pavojai, kurie sukelia didelius padarinius (poveikį)		
1.	Gaisras	48 labai didelis
2.	Pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos protrūkis ar epidemija	44 labai didelis
3.	Pastato sugriovimas	39 labai didelis
4.	Uraganas	35 labai didelis
5.	Radiacinė avarija	28 didelis
6.	Pavojingas radinys	27 labai didelis
7.	Teroro aktas	27 labai didelis
8.	Cheminė avarija už objekto ribų	27 labai didelis
9.	Pavojingo krovinio transportavimas	27 labai didelis
Pavojai, kurie yra didelės tikimybės		
1.	Gaisras	48 labai didelis
2.	Pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos protrūkis ar epidemija	44 labai didelis
3.	Uraganas	35 labai didelis
4.	Labai smarkus vėjas	25 didelis
5.	Labai smarkus speigas	15 vidutinis
6.	Labai smarkus lietus	15 vidutinis
7.	Labai smarkus snygis	15 vidutinis
8.	Labai smarki pūga	15 vidutinis
9.	Transporto avarijos (geležinkelio)	12 priimtinas
10.	Elektros energijos tiekimo nutraukimas	12 priimtinas
11.	Geriamojo vandens tiekimo nutraukimas	12 priimtinas

12.	Nuotekų šalinimo nutraukimas	12 priimtinas
13.	Šilumos tiekimo nutraukimas šildymo sezono metu nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojams	12 priimtinas

3.2. GALIMŲ PAVOJŲ, KURIŲ VALDYMAS APRAŠOMAS OBJEKTO EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ PREVENCIJOS PRIEMONIŲ PLANE, SĄRAŠAS

11 lentelė. Galimų pavojų, kuriems numatomos rizikos mažinimo priemonės objekto Ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių plane, sąrašas

Galimi pavojai	Bendras rizikos	
	vertinimo balai	lygis
Gaisras	48	labai didelis
Pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos protrūkis ar epidemija	44	labai didelis
Pastato sugriovimas	39	labai didelis
Uraganas	35	labai didelis
Radiacinė avarija	28	didelis
Pavojingas radinys	27	labai didelis
Teroro aktas	27	labai didelis
Cheminė avarija už objekto ribų	27	labai didelis
Pavojingo krovinio transportavimas	27	labai didelis
Labai smarkus vėjas	25	didelis
Labai smarkus lietus	15	vidutinis
Labai smarkus snygis	15	vidutinis
Labai smarki pūga	15	vidutinis
Labai smarkus speigas	15	vidutinis

3.3. GALIMŲ PAVOJŲ, KURIEMS NUMATOMOS RIZIKOS MAŽINIMO PRIEMONĖS OBJEKTO EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANE, SĄRAŠAS

12 lentelė. Galimų pavojų, kurių valdymas aprašomas objekto Ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, sąrašas

Galimi pavojai	Bendras rizikos	
	vertinimo balai	lygis
Gaisras	48	labai didelis
Pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos protrūkis ar epidemija	44	labai didelis
Pastato sugriovimas	39	labai didelis
Uraganas	35	labai didelis
Radiacinė avarija	28	didelis
Pavojingas radinys	27	labai didelis

Teroro aktas	27	labai didelis
Cheminė avarija už objekto ribų	27	labai didelis
Pavojingo krovinio transportavimas	27	labai didelis
Labai smarkus vėjas	25	didelis

4. IŠVADA: atlikus Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“, adresu Sodų g. 17, Mažeikiai, Galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę ir pagal 8 lentelę (Galimų pavojų rizikos įvertinimas) bei 9 lentelę (Rizikos lygio nustatymas) atrinkus dešimt galimus pavojus, kurių rizikos lygis (R) yra *didelis ir labai didelis (12 lentelė)*, reikia parengti Ekstremaliųjų situacijų valdymo planą.

**MAŽEIKIŲ RAJONO CIVILINĖS SAUGOS SISTEMOS PAJĖGŲ,
SAVIVALDYBĖS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ OPERACIJŲ CENTRO KOORDINATORIAUS IR GRUPIŲ NARIŲ,
SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS VALSTYBĖS TARNAUTOJO AR DARBUOTOJO, ATSAKINGO UŽ CIVILINĖS SAUGOS
FUNKCIJŲ VYKDYMĄ, KITŲ VALSTYBĖS PRIEŽIŪROS IR SUINTERESUOTŲ INSTITUCIJŲ
KONTAKTINIAI DUOMENYS**

Eil. Nr.	Civilinės saugos sistemos pajėgų pavadinimas	Kontaktiniai duomenys	Vadovas ir jo kontaktiniai duomenys (telefonas, mobilus, el. paštas)
1.	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Šiaulių priešgaisrinės apsaugos gelbėjimo valdybos Mažeikių rajono Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos viršininkas (PGT)	Skubiosios pagalbos tarnybų telefonas 112; mazeikiai.pgt@vpgt.lt	Viršininkas Audrius Tupikas, (0 443) 68183, (0 656) 75300 audrius.tupikas@vpgt.lt
2.	Mažeikių rajono savivaldybės Ugniagesių komanda	(0 443) 91161, ugniagesiai.mazeikiai@gmail.com	Viršininkas Aurijus Jusys, (0 687) 57462, ugniagesiai.mazeikiai@gmail.com
3.	Telšių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Mažeikių rajono Policijos komisariatas (PK)	Skubiosios pagalbos tarnybų telefonas 112; (0 700) 60000, telsiuavpk@policija.lt	Viršininkas Alfonsas Meškys, (0 443) 98152, (0 679) 51640 alfonsas.meskys@policija.lt
4.	Greitosios medicinos pagalbos tarnybos Šiaulių filialo Mažeikių teritorinis skyrius (GPM)	Skubiosios pagalbos tarnybų telefonas 112; arba GPM trumpasis numeris 113 Tel. (0 44) 335382, mazeikiai@greitojipagalba.lt J. Basanavičiaus g. 24, Mažeikiai	Vadovė Joana Vološčikienė (0 443) 35037, (0 620) 47830

Eil. Nr.	Civilinės saugos sistemos pajėgų pavadinimas	Kontaktiniai duomenys	Vadovas ir jo kontaktiniai duomenys (telefonas, mobilus, el. paštas)
5.	Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Pagėgių pasienio rinktinė	Palangos pasienio užkarda Vytauto g. 152, Palanga (0 460) 48 460	Užkardos vadas Ričardas Ūba (0 460) 48 460, (0 682) 14590
6.	VšĮ Mažeikių ligoninė	(0 443) 98282 info@mazeikiuligonine.lt	Direktorius Sigitas Kaktys, (0 443) 98301, (0 687) 49610 sigitas.kaktys@mazeikiuligonine.lt
7.	Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	(0 443) 25268, (0 610) 68669	Direktorius Aistis Jankūnas (0 443) 25268, (0 610) 68669 aistis.jankunas@mazeikiu.vb.lt
8.	Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Telšių departamentas (NVSC)	Mažeikių skyrius, Vilniaus g. 2, Mažeikiai (0 443) 98252, 0 612 36420 mazeikiai@nvsc.lt ; telsiai@nvsc.lt	Mažeikių skyriaus vedėja Radvilė Nagrockaitė-Lelešienė (0 444) 69 720 radvile.lelesiene@nvsc.lt
9.	Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Telšių departamentas (VMVT)	Mažeikių skyrius, Viekšnių g. 26, Mažeikiai (0 443) 25407, (0 611) 30896 mazeikiai@vmvt.lt	Mažeikių skyriaus gydytojas-inspektorius Virginijus Grigaliūnas (0 443) 25408 virginijus.grigaliunas@vmvt.lt
10.	Valstybinė miškų urėdija, VĮ Mažeikių regioninis padalinys	(0 443) 72785 info@mazmu.lt	Mažeikių regioninio padalinio vadovas Šarūnas Bagdonas, (0 696) 10480 sarunas.bagdonas@vmu.lt
11.	Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos apsaugos ministerijos Šiaulių valdybos Mažeikių aplinkos apsaugos inspekcija	Ventos g. 27, Mažeikiai (0 443) 90070	Viršininkas Nilius Kupliauskas, (0 443) 90070, (0 687) 36351 nilius.kupliauskas@aad.am.lt
12.	UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“	(0 443) 25076 info@mku.lt	Direktorius Marius Visminas (0 443) 25074; (0 621) 30125 direktorius@mku.lt

13.	UAB „Mažeikių šilumos tinklai“	(0 443) 98175, (0 697) 70204 info@mst.lt Mažeikių katilinės pultinė: (0 443) 98175	Generalinis direktorius Arūnas Čekanauskas, (0 443) 98171
14.	UAB „Mažeikių vandenys“	(0 443) 45251 mazvandenys@mvandenys.lt	Direktorius Kęstutis Kazlauskas, (0 443) 68245 k.kazlauskas@mvandenys.lt
15.	AB ESO, Šiaulių tinklo eksploatavimo skyrius	1852, 1802, info@eso.lt	Šiaulių tinklo eksploatavimo skyrius, 1852, 1802
16.	UAB „Saurida“ Mažeikių suskystintų dujų tinklai	(0 443) 50004, (0 614) 52004, info@saurida.lt	Direktorius Saulius Rancas (0 443) 95288
Eil. Nr.	Mažeikių rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (ESOC)*		
	Vardas, pavardė, pareigos savivaldybės valdymo struktūroje		Kontaktiniai duomenys (telefonas, mobilus, el. paštas)
17.	VĮ Telšių regiono keliai, Mažeikių kelių tarnyba	(0 443) 27065	Vadovas Silvestras Micheenko, (0 687) 90288 silvestras.micheenko@keliuprieziura.lt
18.	Rūta Matulaitienė , Mažeikių rajono savivaldybės merė	ESOC vadovė (koordinatorius)	(0 443) 98 200, meras@mazeikiai.lt
19.	Simona Klemenienė , Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus vyriausioji specialistė	ESOC sekretorė Atsakinga už civilinės saugos funkcijų vykdymą savivaldybėje	(0 443) 90 683, (0 633) 45 123 simona.klemeniene@mazeikiai.lt
20.	Alfonsas Meškys , Telšių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Mažeikių rajono policijos komisariato viršininkas	ESOC operacinio vertinimo ir ekstremaliųjų situacijų prevencijos grupė	(0 443) 9815, (0 679) 51640 alfonsas.meskys@policija.lt
21.	Ieva Šimkutė , Mažeikių rajono savivaldybės Aplinkos ir sveikatos apsaugos skyriaus vyriausioji specialistė (savivaldybės gydytoja)	ESOC informacijos valdymo grupė	(0 443) 25 268, (0 610) 68669 ieva.simkute@mazeikiai.lt
22.	Rasa Andrulaitienė , Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėjo pavaduotoja	ESOC materialinio techninio aprūpinimo grupė	(0 443) 90144, (0 655) 44519 rasa.andrulaitiene@mazeikiai.lt
23.	Alma Tupikienė , Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Ryšių su visuomene skyriaus vedėja	ESOC visuomenės informavimo grupė	(0 443) 98196, (0 699) 47321 alma.tupikiene@mazeikiai.lt

24.	Jolanta Kekytė , Mažeikių rajono savivaldybės administracijos direktorė	ESOC administravimo grupė	(0 652) 34518 jolanta.kekyte@mazeikiai.lt
25.	Bronius Vainauskis , Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vedėjo pavaduotojas	ESOC elektroninių ryšių organizavimo ir palaikymo grupė	(0 443) 90603, (0 652) 33411 bronius.vainauskis@mazeikiai.lt
Eil. Nr.	Kitos institucijos, įstaigos		
	Pavadinimas	Kontaktiniai duomenys	Vadovas ir jo kontaktiniai duomenys (telefonas, mobilus, el. paštas)
26.	Mažeikių Gabijos gimnazija (evakuojamų gyventojų surinkimo ir priėmimo punktas)	Gabijos takas 1, Mažeikiai, tel. (+370 443) 65 186	Eduardas Vaičiulis, tel. (+370 443) 65 256, el. p. eduardas.vaiciulis@mzkgabija.lt
27.	AB „Telia Lietuva“	Tel. 1816 info@telia.lt	

Atnaujinta: 2024-02-27

*Mažeikių rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro narių kontaktiniai duomenys internete (visas sąrašas):

<http://www.mazeikiai.lt/savivaldybe/struktura-ir-kontaktin%C4%97-informacija/administracija/vie%C5%A1osios-tvarkos-skyrius/civilin%C4%97-sauga/civilin%C4%97s-saugos-sistema/>

Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“
(ūkio subjekto, kitos įstaigos pavadinimas)

MATERIALINIŲ IŠTEKLIŲ ŽINYNAS

Eil. Nr.	Materialinis išteklius	Kiekis, vnt.	Techniniai duomenys	Valdytojas	Valdytojo kontaktiniai duomenys	Pavojus, į kurį atsižvelgiant numatyti materialiniai ištekliai
1	2	3	4	5	6	7
1.	Gesintuvai	8	Milteliniai ABC 6 kg talpos	Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“	068 777 088	Gaisras
2.	Pirmosios pagalbos vaistinė	14	Po vieną rinkinį grupėje, 107 ir 113 kabinetuose	Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“	068 777 088	Visi pavojai dėl kurių galimos traumos, sužeidimai

Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“ ekstremaliųjų
situacijų valdymo plano
5 priedas

**Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“, adresu Sodų g. 17, Mažeikiai
darbuotojų, vaikų, lankytojų evakavimo schema į Gabijos gimnaziją, adresu Gabijos tak. 1, Mažeikiai**

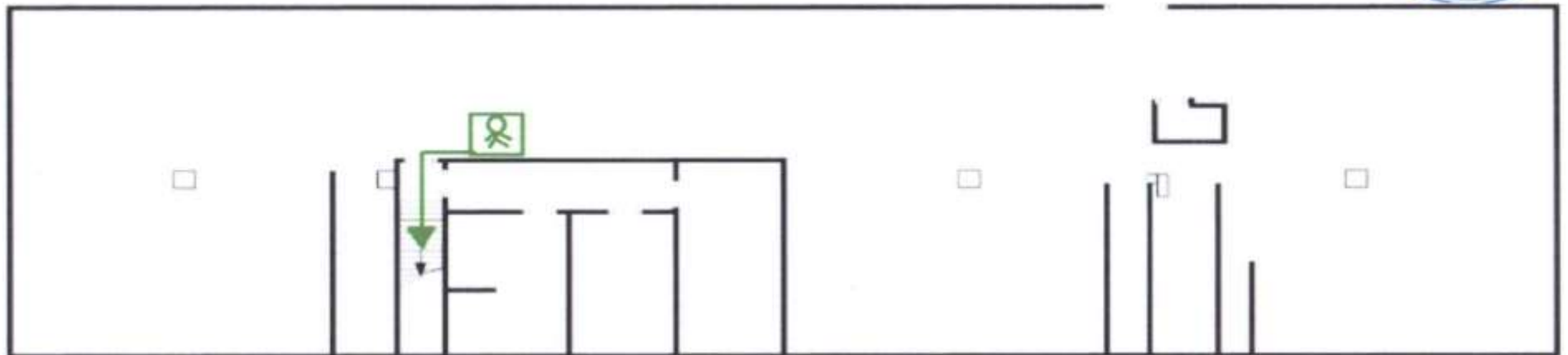

**Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“, adresu Sodų g. 17, Mažeikiai
darbuotojų, vaikų, lankytojų evakavimo iš pastato planas**

MAŽEIKIŲ LOPŠELIS-DARŽELIS „LILVITIS“
Žmonių evakavimo iš rūsių, I korpuso patalpų planas

TVIRTINU
Direktore *Milutė Pliušauskaitė*

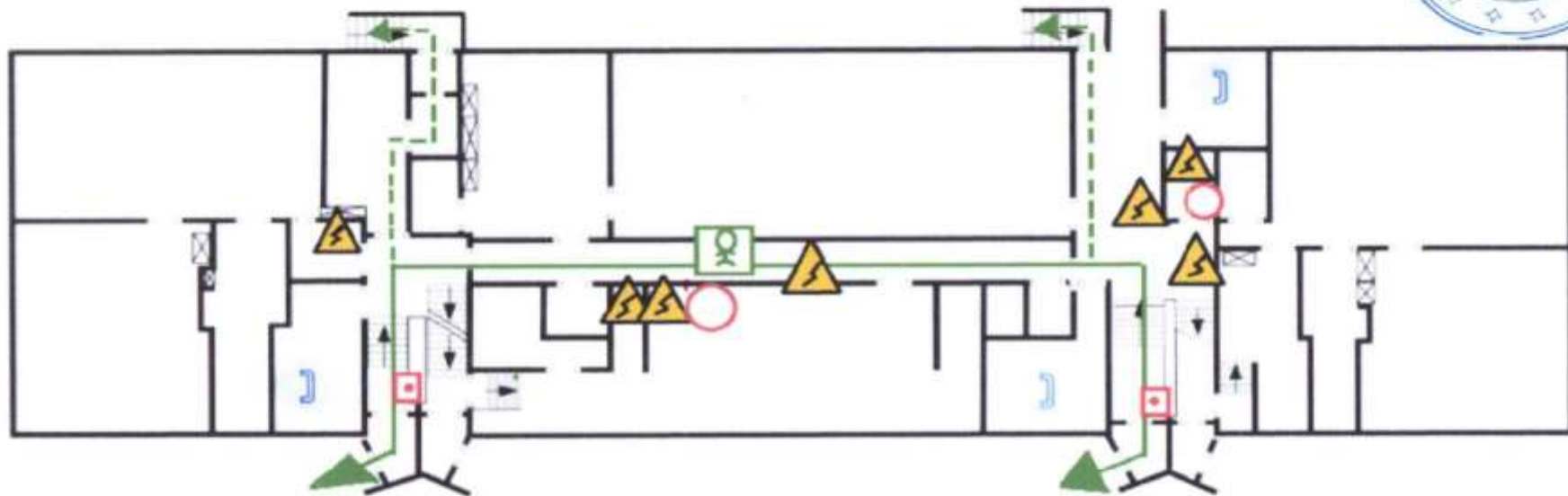

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

- pagrindinis evakuacijos kelias
- jūs esate čia (plano vieta)

MAŽEIKIŲ LOPŠELIS-DARŽELIS „ŽILVITIS“
Žmonių evakavimo iš pirmo aukšto, I korpuso patalpų planas

TVIRTINU:
Direktorė Meilutė Pakanokaitė

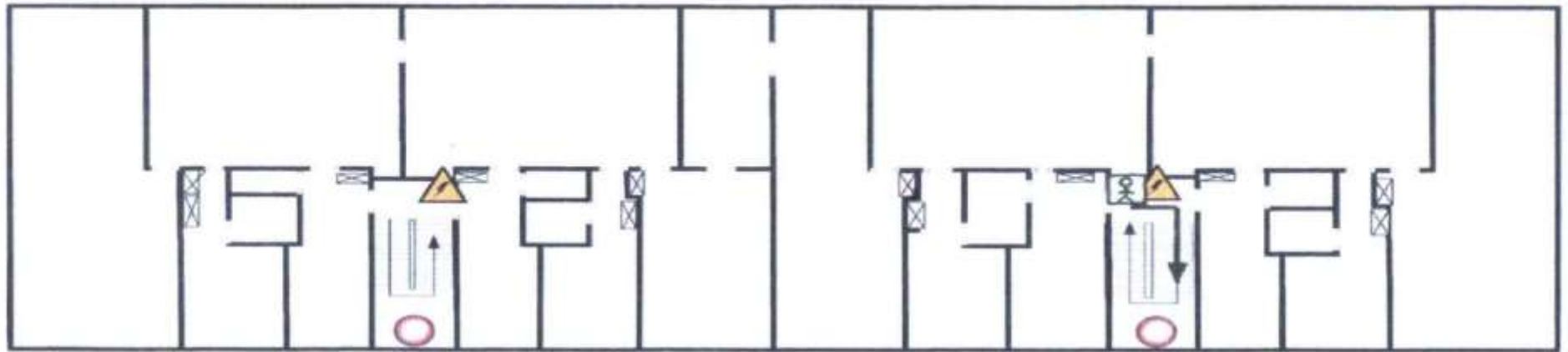

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

	- pagrindinis evakuacijos kelias		- gesintuvas		- gaisrinės signalizacijos mygtukas
	- atsarginis evakuacijos kelias		- elektros skydelis		
	- Jūs esate čia (plano vieta)		- telefonas		

MAŽEIKIŲ LOPŠELIS-DARŽELIS „ŽILVITIS“
Žmonių evakavimo iš antro aukšto, I korpuso patalpų planas

TVIRTINU:
Direktorė Mėilutė Paulauskaitė

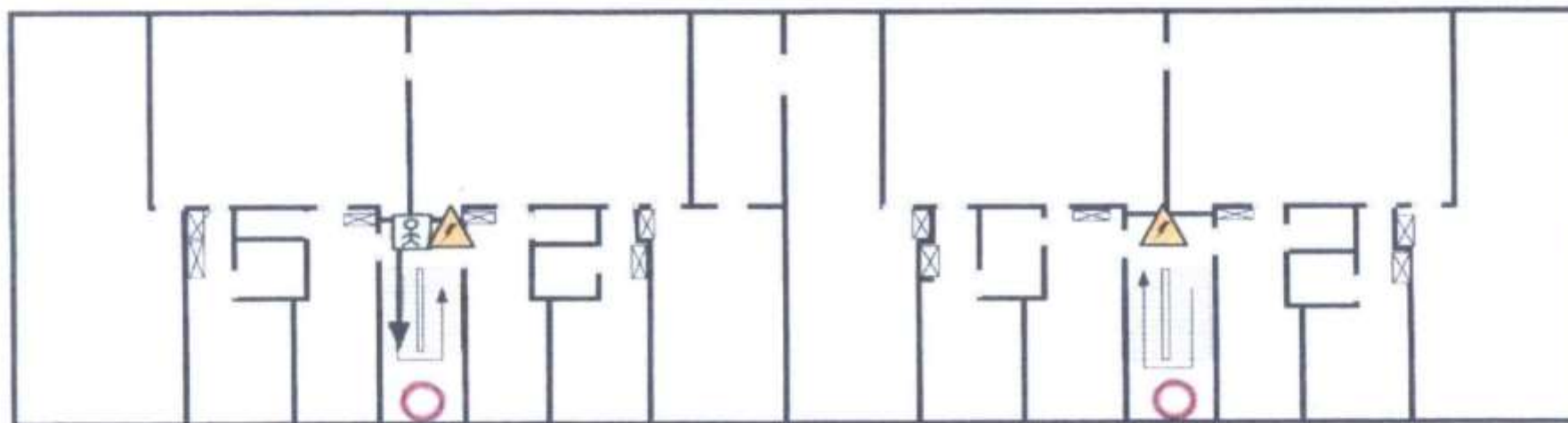

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

- - pagrindinis evakuacijos kelias - Jūs esate čia (plano vieta) - gesintuvas - telefonas - elektros skydelis

MAŽEIKIŲ LOPŠELIS-DARŽELIS „ŽILVITIS“
Žmonių evakavimo iš antro aukšto, I korpuso patalpų planas

TVIRTINU:
Direktorė Meilutė Paulauskaitė

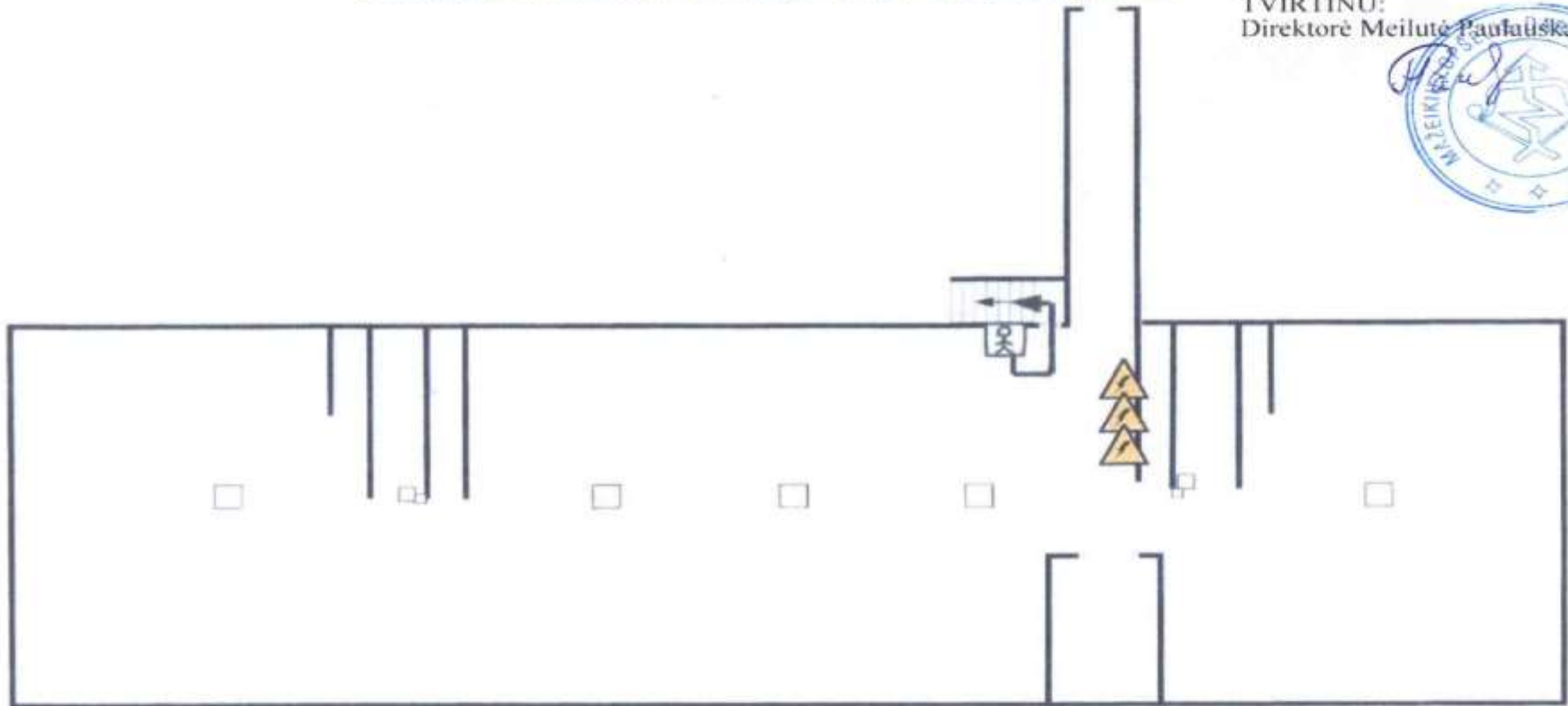

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

- - pagrindinis evakuacijos kelias - Jūs esate čia (plano vieta) - gesintuvas - telefonas - elektros skydelis

MAŽEIKIŲ LOPŠELIS-DARŽELIS „ŽILVITIS“
Žmonių evakavimo iš rūšio, II korpuso patalpų planas

TVIRTINU:
Direktorė Meilutė Paulauskaitė

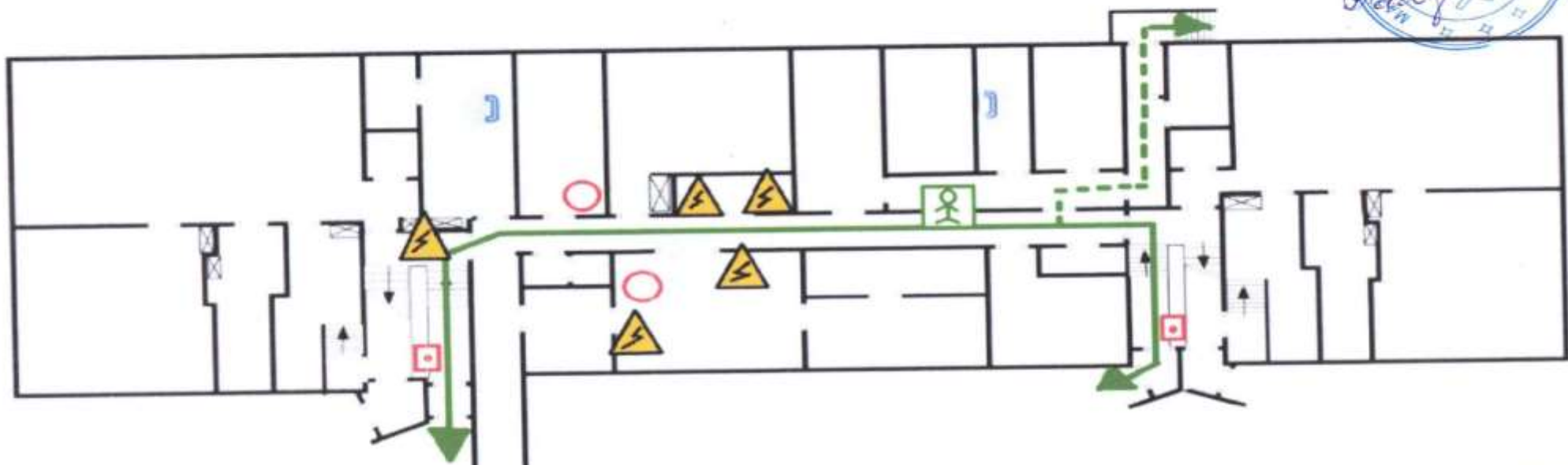

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

- - pagrindinis evakuacijos kelias - Jūs esate čia (plano vieta) - elektros skydelis

MAŽEIKŲ LOPŠELIS-DARŽELIS „LILVITIS“
Žmonių evakavimo iš pirmo aukšto, II korpuso patalpų planas

TVIRTIN
 Direktoriė *Melita Paulauskaitė*

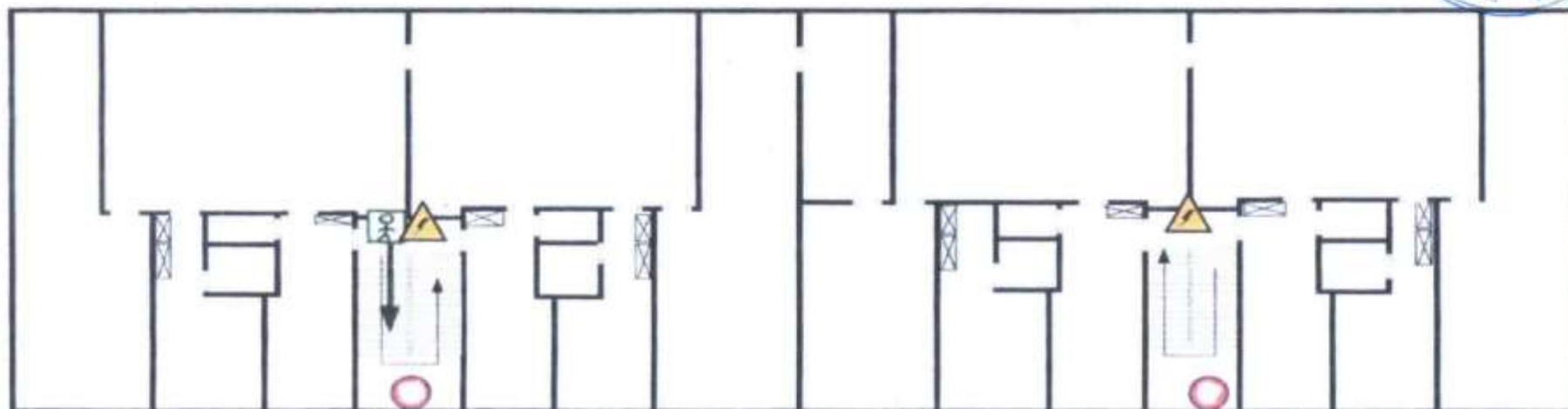

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

	- pagrindinis evakuacijos kelias		- gesintuvas		- gaisrinės signalizacijos mygtukas
	- atsarginis evakuacijos kelias		- gaisrinis čiaupas		- elektros skydelis
	- Jūs esate čia (plano vieta)		- telefonas		

MAŽEIKIŲ LOPŠELIS-DARŽELIS „ŽILVITIS“
Žmonių evakavimo iš antro aukšto, II korpuso patalpų planas

TVIRTINU:
Direktorė Melnute Paulauskaitė

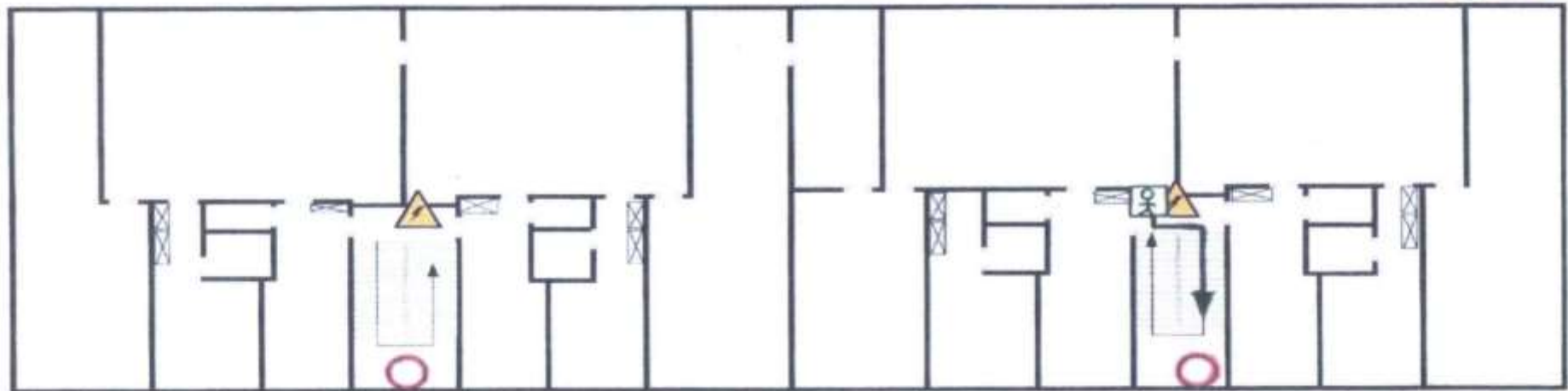

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

— - pagrindinis evakuacijos kelias - Jūs esate čia (plano vieta) - gesintuvas - telefonas - elektros skydelis

MAŽEIKIŲ LOPŠELIS-DARŽELIS „ŽILVITIS“
Žmonių evakavimo iš antro aukšto, II korpuso patalpų planas

TVIRTINU:
Direktorė Mėilutė Paulauskaitė

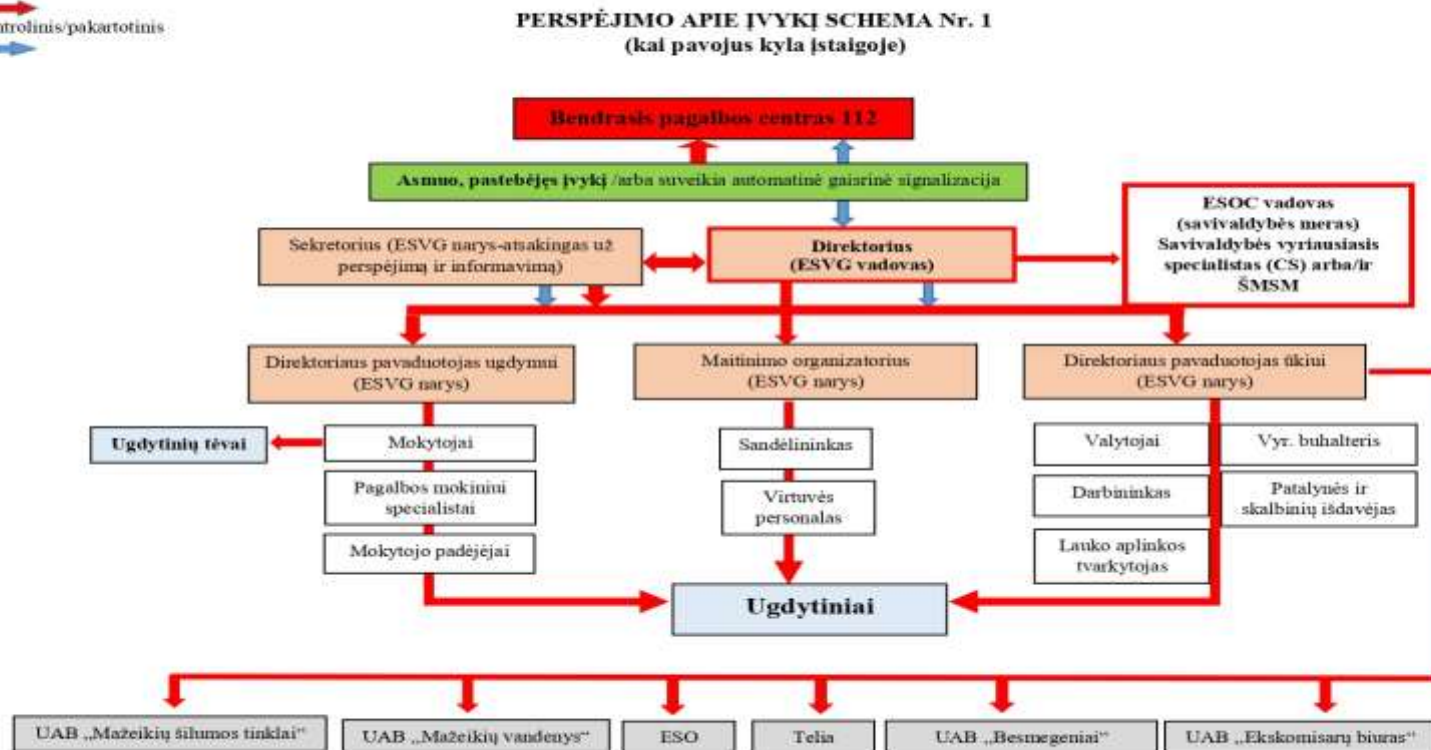

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

— - pagrindinis evakuacijos kelias - Jūs esate čia (plano vieta) - gesintuvas - telefonas - elektros skydelis

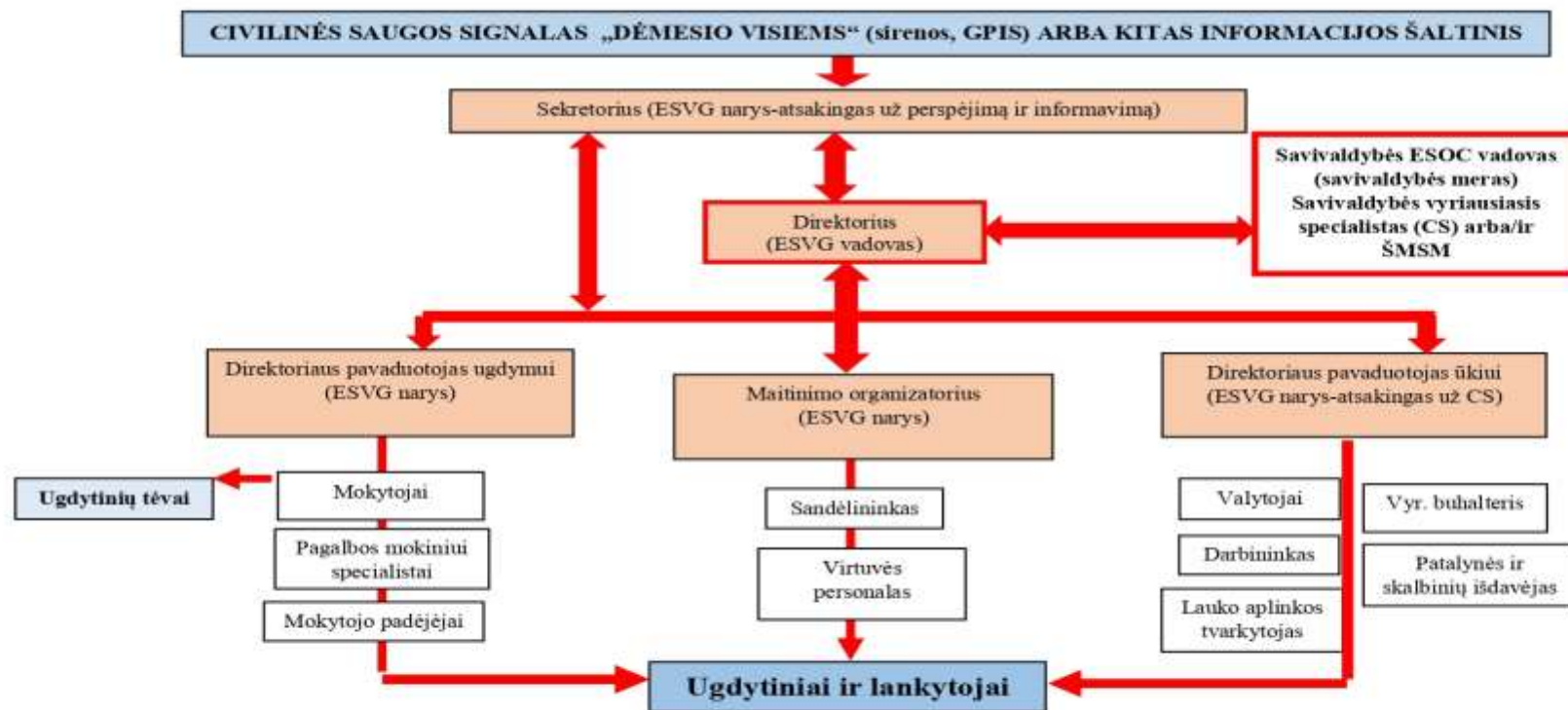
Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“ ekstremaliųjų situacijų valdymo plano
6 priedas

Sutartinis žymėjimas:
Pirminis
Kontrolinis/pakartotinis

Pastaba: kontaktiniai duomenys pateikiami ESVP plano priede Nr. 2 ir plano 4 punkte (ESVG vadovui)

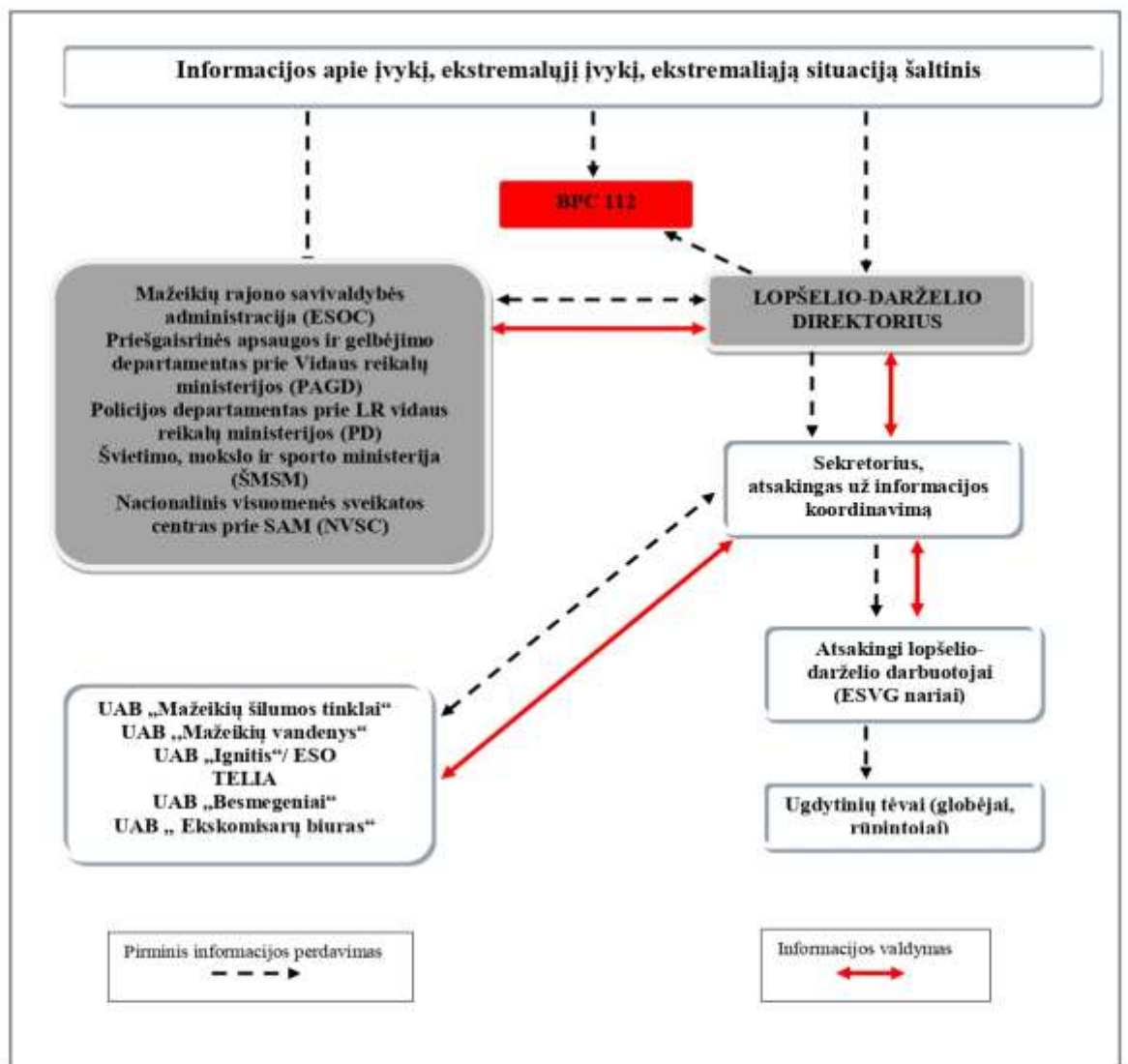
PERSPĒJIMO IR INFORMAVIMO APIE ĮVYKĮ SCHEMA Nr. 2
(kai pavojus kyla už įstaigos ribų)

Pastaba: kontaktiniai duomenys pateikiami ES plano priede Nr. 2 ir plano 4 priede (ESVG sudėtis)

Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“ ekstremaliųjų
situacijų valdymo plano
7 priedas

**PRANEŠIMO IR KEITIMOSI INFORMACIJA APIE ĮVYKĮ, EKSTREMALŪJĄ
ĮVYKĮ, EKSTREMALIĄJĄ SITUACIJĄ
SCHEMA**

Pastaba: Kontaktiniai duomenys pateikiami ESV plano priede Nr. 2 ir plano 4 punkte (ESVG sudėtis)

Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“ ekstremaliųjų
situacijų valdymo plano
8 priedas

PATVIRTINTA

Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“ direktoriaus
2021 m. rugsėjo 13 d. įsakymu Nr. V1-77.4

**MAŽEIKIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „ŽILVITIS“
(190158969)
VEIKSMŲ KILUS GAISRUI PLANAS**

I. GAISRO APTIKIMAS

Signalą apie kilusį gaisrą duoda asmuo pastebėjęs gaisrą.

1. Apie kilusį gaisrą Mažeikių lopšelyje-darželyje „Žilvitis“ informuoja pastebėjęs žmogus.
2. Grupėse dirbantys darbuotojai ar asmuo pastebėjęs kilusį gaisrą, nedelsdamas turi informuoti apie gaisrą, šaukiant „GAISRAS“

II. PRANEŠIMAS APIE GAISRĄ

Už savalaikį ir tikslų pranešimą apie kilusį gaisrą bei atsakingų tarnybų pasitikimą kieme atsakinga:

Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“ direktoriaus pavaduotoja ūkiui Meilė Judickienė

3. Asmuo, pastebėjęs kilusį gaisrą, žodžiu ar telefonu praneša lopšelio-darželio „Žilvitis“ direktoriui, direktoriaus pavaduotojai ugdymui, jai nesant, direktoriaus pavaduotojai ūkio ir bendriems reikalams, kuri iškviečia Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo pajėgas.

4. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo pajėgos iškviečiamos bendruoju pagalbos telefono numeriu **112 (iš mobiliojo ryšio operatorių ir fiksuoto ryšio telefono).**

5. Skambinantis turi pranešti šią informaciją apie įvykį;

-kur įvyko tikslų adresą (Mažeikiai, Sodų g.17, lopšelis-darželis „Žilvitis) gaisro kilimo vietą;

- kas įvyko (įvykio pobūdį)

- grėsmę žmonėms, turtui ir aplinkai;

- situacijos kaitą;

- pranešusio duomenis (vardas, pavardė, telefono Nr., buvimo vieta).

6 Lopšelio-darželio „Žilvitis“ direktorius ar direktoriaus paskirtas atsakingas asmuo privalo nedelsiant pranešti apie įvykį priešgaisrinėms pajėgoms.

7 Paaikšėjus, kad gaisras likviduotas savo pajėgomis ir pavojus nebegresia, direktorius ar jo paskirtas atsakingas asmuo turi telefonu apie tai pranešti priešgaisrinėms pajėgoms ir atšaukti iškvietimą.

III PERSONALO IR VAIKŲ EVAKUACIJA

Už vaikų evakuaciją atsakingi:

Tuo metu grupėje dirbantys pedagogai

8. Darbuotojai, išgirdę garsinį signalą, informuojantį apie kilusį gaisrą, turi nepanikuodami, bet nedelsdami, kartu su vaikais, išeiti iš patalpos evakuaciniu išėjimu.

9. Įvykio metu grupėje dirbantis auklėtojo padėjėjas, atsakingas už durų palaikymą atidarytomis, kol iš patalpos neišeis paskutinis vaikas.

10. **Mokytojo padėjėjas** eina pirmas ir rodo kelią vaikams.

11. **Mokytojas** organizuoja vaikų eilę ir išeina kartu su paskutiniu vaiku.

12. **Mokytojas**, dirbantis grupėje, privalo įsitikinti, kad visi tuo metu esantys vaikai išeina kartu su juo. Išėjus iš pavojaus zonos-pedagogas privalo sutikrinti vaikus pagal sąrašą.

13. **Specialistai**, dirbantys kabinetuose su vaikais atsakingi už vaikų evakuaciją iš kabinetų per arčiau esantį išėjimą ir vaikų pristatymą grupės auklėtojams evakuacijos vietoje.

14. Nesant galimybių išeiti per duris iš pirmo aukšto grupių galinių patalpų, auklėtojai atsakingi už vaikų evakuacijos organizavimą per langą:

Mokytojo padėjėjas per langą išmeta kėdę, išlipa pats ir priiminėja vaikus;

Mokytojas renka vaikus į vieną vietą ir padavinėja vaikus per langą auklėtojo padėjėjai;

15. Esant laisviems, **ne grupėje dirbantis personalas** padeda evakuoti vaikus:

Vyr. buhalteris, logopedas-1 aukšto 2 grupę;

Virėjos, maisto sandėlininkas, slaugytoja-1 aukšto 1 grupę

Už personalo evakuaciją atsakingi:

I korpuso - Direktorė Meilutė Paulauskaitė

II korpuso - Direktoriaus pavaduotoja ugdymui Laima Drungilienė

16. Evakuaciniai išėjimai yra pažymėti pakabintuose evakuacijos planuose ir žymimi ženklais.

17. Evakuacinių išėjimų vietos yra pažymėtos šviečiančiais žalia spalvos ženklais „**Išėjimas**“, Kurie šviečia net ir nutrūkus elektros tiekimui.

18. Evakuacijos planuose pagrindiniai išėjimai pažymėti ištisine žalia linija, atsarginiai- žalia punktyrine linija. Jeigu evakuacijos metu visi keliai vienodai saugūs-nematyti nei ugnies, nei dūmų- išeinama per artimiausią evakuacijos išėjimą.

19. Jeigu reikia eiti per uždūmintą patalpą – tuomet eiti pasilenkus po dūmais, veidą prisidengus drėgnu audeklu, arba šliaužti.

20. Jeigu durys, pro kurias reikia eiti yra uždarytos – tuomet reikia įsitikinti ar tas kelias saugus-duris praverti lėtai, ir jeigu už jų nematyti dūmų nei ugnies, eiti toliau.

21. Jeigu durys, pro kurias reikia eiti yra karštos – tuomet reikia eiti atsarginiu keliu.

22. Jeigu iš patalpos išeiti negalima – dūmai ar liepsna užblokavo išėjimus, būtina užsidaryti patalpos duris ir pagal galimybes apkamšyti duris drėgnu skuduru, kad apsisaugoti nuo dūmų.

23. Sėkmingai išėję iš pastato, darbuotojai ir pedagogai su savo grupės vaikais turi nedelsdami (per 5 min.) susirinkti sutartoje vietoje (Vidiniame darželio kieme už krepšinio aikštelės) ir prisistatyti direktoriaus pavaduotojai ugdymui **Laimai Drungilenei**. Ji turi informuoti darželio direktorę **Meilutę Paulauskaitę** apie tai, ar visi darbuotojai ir vaikai sėkmingai evakavosi.

Už evakuacinių durų atidarymą ir praėjimus atsakingi;

Virtuvės darbuotojai

24. Vadovas turi nedelsdamas eiti į sutartą vietą ir registruoti sėkmingai iš patalpų išėjusius darbuotojus ir vaikus.

25. Esant šaltam metų sezonui ar nepalankioms gamtinėms sąlygoms, suregistravus sėkmingai išėjusius darbuotojus ir vaikus, visi eina į greta esančią **GABIJOS gimnaziją adresu Gabijos tak. 1.**

Grįžti į patalpas, kuriose pastebėtas gaisras **DRAUDŽIAMA.**

IV. MATERIALINIŲ VERTYBIŲ EVAKUAVIMAS

26. Esant pavojui, kad nuo gaisro gali nukentėti materialinės vertybės, baigus darbuotojų evakuaciją, turi būti organizuojama materialinių vertybių išnešimas į saugią zoną.

27. Jeigu patalpa neuždūminta, leidus gaisro gesinimo vadovui, formuojama 5-7 žmonių grupė, kurie išneša materialines vertybes rankomis.

V. GAISRO GESINIMAS

Gaisrą pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis gesina darbuotojas, apmokytas darbui pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis;

Pagalbinis darbininkas Saulius Šulcas

28. Pastebėjus gaisrą, jeigu gaisras yra tik pirminėje stadijoje, darbuotojai, apmokyti dirbti su pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis, privalo imtis priemonių gaisrui gesinti.

Už elektros atjungimą pastate pastebėjus gaisrą atsakinga

direktoriaus pavaduotoją ūkiui Meilė Judickienė, tel.: +370 620 41 680

29. Prieš gesinant elektros įrenginį, būtina išjungti įtampą degančiame ir šalia esančiame elektros įrenginyje. Jeigu nesuveikia automatiniai saugikliai, elektros tiekimą degančiam įrenginiui reikia išjungti rankiniu būdu (elektros skydinės dislokacijos nurodytos evakavimo plane).

30. Jeigu to padaryti negalima, iki 1000 V veikiančius elektros įrenginius galima gesinti miltelių gesintuvais. Gesintuvo instrukcijoje yra pažymėta, ar leidžiama gesinti veikiančius elektros įrenginius.

31. Kad gesindamas darbuotojas nenukentėtų nuo elektros srovės, būtina laikytis saugaus 1 metro atstumo.

Ugnies gesintuvai paleidžiami tokiu būdu:

- reikia nutraukti plombą,**
- ištraukti apsauginį kaištį,**
- gesintuvo žarnelę nukreipti į gaisro židinį,**
- nuspausti rankenėlių.**

32. Gesinant gesintuvu reikia stovėti tarp liepsnos ir išėjimo, kad būtų galimybė atsitraukti.

33. Gesinimas pradedamas nuo intensyviausios degimo vietos. Reikia nuslopinti pagrindinę liepsną, o vėliau gesinamą medžiaga padengti visą degantį paviršių.

34. Jeigu yra keli gesintuvai, reikia juos panaudoti vienu metu, o ne kiekvieną iš eilės.

35. Jeigu dega išsilieję skysčiai, reikia pradėti gesinti nuo artimiausio krašto, gesinamosios medžiagos srovę nukreipiant į degantį skystį 15-30 laipsnių kampu. Reikia stengtis neištaškyti degančio skysčio. Gesintuvą reikia laikyti vertikaliai, kad nesumažėtų gesinimo čiurkšlė.

36. Labai svarbu, kad gesinamą medžiaga būtų padengtas visas degantis paviršius.

Gesinimas turi būti nepertraukiamas- kol ištuštėja gesintuvai.

37. Jeigu nepavyksta užgesinti per 8-10 sekundžių (pirmu gesintuvu), reikia mesti gesintuvą ir evakuotis iš degančios patalpos į lauką.

VI. GAISRO GESINIMO ORGANIZAVIMAS

Iki ugniagesių gelbėtojų atvykimo gaisro gesinimui ir personalo evakavimui vadovauja:

Direktorius pavaduotoja ūkiui Meilė Judickienė,

Jos nesant – direktoriaus pavaduotoja ugdymui Laima Drungilienė.

KITI NURODYMAI

Pastebėjus ar įtarus įsilaužimo ar kitokius piktybinius atvejus skambinti:

- 1. Bendruoju pagalbos telefonu 112**
- 2. Darželio direktorei Meilutei Paulauskaitei tel. 8 687 77088**
- 3. Darželio pavaduotojai ūkio ir bendriems reikalams Meilei Judickienei tel. 8 620 41680**
- 4. Direktorius pavaduotojai ugdymui Laima Drungilienė tel. Nr. 8 682 22129**

Dėl galimų gedimų skambinti

Mažeikių butų ūkio dispečerinę Tel. Nr. 25487

Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“ ekstremaliųjų
situacijų valdymo plano
9 priedas

Mažeikių lopšelis-darželis „Žilvitis“
(ūkio subjekto, kitos įstaigos pavadinimas)

ATSAKOMYBIŲ TARP INSTITUCIJŲ PASKIRSTYMO SUVESTINĖ

Eil. Nr.	Valdymo ir koordinavimo veiksmai (kalendoriniame veiksmų plane numatyti veiksmai)	Atsakingas vykdytojas		Vykdytojai				Remiančios institucijos (materialiniais, žmogiškaisiais ištekliais)		
		vadovas	vadovo įgaliotas asmuo	ŪS struktūriniai padaliniai	savivaldybės įmonės	valstybės institucijos	kiti	kiti ŪS, KĮ	savivaldybė	kiti
1.	Perspėjimo apie gresiantį ar susidariusį įvykį organizavimas ir veiksmų koordinavimo priemonės									
1.1.	Direktoriaus informavimas		Sekretorius; direktoriaus pavaduotojas ūkio ir bendriems reikalams; tuo metu budintis darbuotojas; tuo metu pastebėjęs įvykį darbuotojas						UAB „Ekskomisarų biuras“	
1.2.	Darbuotojų ir lankytojų	Direktorius	Direktorius;							

	perspėjimas		direktoriaus pavaduotojas ūkio ir bendriems reikalams; tuo metu budintis darbuotojas						
1.3.	Vaikų perspėjimas		Mokytojai						
2.	Informacijos apie įvykį gavimo ir perdavimo priemonės								
2.1.	BPC informavimas	Direktorius	Direktorius; sekretorius; direktoriaus pavaduotojas ūkio ir bendriems reikalams; tuo metu budintis darbuotojas					UAB „Ekskomisarų biuras“	
2.2.	Informacijos gavimas per visuomeninius transliuotojus, iš trumpųjų perspėjimo pranešimų		Sekretorius; Visuomeniniai transliuotojai, BPC, savivaldybės administracija, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas			BPC, savivaldybės administracija, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas	Visuomeniniai transliuotojai		
2.2.	Informacijos perdavimas Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Viešosios	Direktorius	Direktorius; sekretorius; direktoriaus pavaduotojas						

	tvarkos skyriaus vyriausiajam specialistui		ūkio ir bendriems reikalams							
2.4.	Informacijos apie susirgusius darbuotojus perdavimas Nacionaliniam VSC prie SAM (Telšių departamentui)	Direktorius	Direktorius; sekretorius; direktoriaus pavaduotojas ūkio ir bendriems reikalams							
3.	Ūkio subjekto, kitos įstaigos darbuotojų ir lankytojų apsaugos organizavimo priemonės gresiant įvykiui ar jam įvykus									
3.1.	Dėl pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamos ligos protrūkio ar epidemijos, teritorijos ir patalpų užteršimo pavojingomis cheminėmis ar radioaktyviomis medžiagomis perspėti darbuotojus, vaikus naudoti asmenines apsaugos priemones	Direktorius	Direktorius; direktoriaus pavaduotojas ūkio ir bendriems reikalams; tuo metu budintis darbuotojas							
3.2.	Izoliuoti susirgusius darbuotojus, vaikus iškviešti medikus	Direktorius	Direktorius; direktoriaus pavaduotojas ūkio ir bendriems reikalams;							

			sveikatos priežiūros specialistas; tuo metu budintis darbuotojas							
3.3.	Pasirūpinti patalpų dezinfekavimu	Direktorius	Direktorius; direktoriaus pavadootojas ūkio ir bendriems reikalams							
3.4.	Gaisro, teroro akto, pavojingo radinio, pastato sugriovimo, teritorijos ir patalpų užteršimo pavojingomis cheminėmis ar radioaktyviomis medžiagomis atvejais evakuoti darbuotojus, vaikus, lankytojus	Direktorius	Direktorius; direktoriaus pavadootojas ūkio ir bendriems reikalams; tuo metu budintis darbuotojas							
3.5.	Pradėti pirminius gaisro gesinimo darbus	Direktorius	Direktorius; direktoriaus pavadootojas ūkio ir bendriems reikalams; tuo metu budintis darbuotojas							
3.6.	Nukentėjusiems iškviesti greitąją medicinos pagalbą	Direktorius	Direktorius; sekretorius; direktoriaus pavadootojas							

			ūkio ir bendriems reikalams; sekretorius; sveikatos priežiūros specialistas; tuo metu budintis darbuotojas							
3.7.	Pavojingo radinio atveju, atitverti pavojingą vietą ir neprileisti pašalinių žmonių		Direktoriaus pavaduotojas ūkio ir bendriems reikalams; tuo metu budintis darbuotojas							
4.	Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nurodytų užduočių vykdymo organizavimo priemonės									
4.1.	Parengti kolektyvinės apsaugos patalpas		Direktoriaus pavaduotojas ūkio ir bendriems reikalams							
5.	Veiklos tęstinumo užtikrinimo priemonės									
5.1.	Pasirūpinti, kad būtų pakeisti arba atstatyti pažeisti įrenginiai, armatūra ir	Direktorius	Direktorius; direktoriaus pavaduotojas ūkio ir					UAB „Elotus“		

	suremontuotos pastato konstrukcijos		bendriems reikalams						
5.2.	Pasirūpinti, kad būtų atlikta neeilinė apžiūra pagal STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“	Direktorius	Direktorius; direktoriaus pavaduotojas ūkio ir bendriems reikalams					UAB „Elotus“	
5.3.	Pasirūpinti, kad būtų atstatyti pažeisti elektros, ryšių ir komunaliniai tinklai	Direktorius	Direktorius; direktoriaus pavaduotojas ūkio ir bendriems reikalams					UAB „Elotus“	

ŪS – ūkio subjektas

KĮ – kita įstaiga

Eil. Nr.	Veiksmų pavadinimas	Vykdymo laikas	Atsakingas vykdytojas, remiančios institucijos	Vykdymo trukmė																			
				valandos												paros				mėnesiai			
				1	2	4	6	8	10	12	16	18	24	1	2	3	...	1	2	3	...		
	dezinfekavimu	parą	direktoriaus pavaduotojas ūkio ir bendriems reikalams																				
3.4.	Gaisro, teroro akto, pavojingo radinio, pastato sugriovimo, teritorijos ir patalpų užteršimo pavojingomis cheminėmis ar radioaktyviomis medžiagomis atvejais evakuoti darbuotojus, vaikus, lankytojus	Nedelsiant	Direktorius; direktoriaus pavaduotojas ūkio ir bendriems reikalams; tuo metu budintis darbuotojas																				
3.5.	Pradėti pirminius gaisro gesinimo darbus	Nedelsiant	Direktorius; direktoriaus pavaduotojas ūkio ir bendriems reikalams; tuo metu budintis darbuotojas																				
3.6.	Nukentėjusiams iškviesti greitąją medicinos pagalbą	Nedelsiant	Direktorius; sekretorius; direktoriaus pavaduotojas ūkio ir bendriems reikalams; sekretorius; sveikatos priežiūros specialistas; tuo metu budintis																				

Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“ ekstremaliųjų
situacijų valdymo plano
11 priedas

CIVILINĖS SAUGOS SIGNALAI

1. Gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams (toliau – civilinės saugos sistemos subjektai) perspėti apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją naudojami šie civilinės saugos signalai:

1.1. Įspėjamasis garsinis signalas:

1 lentelė

Eil. Nr.	Civilinės saugos signalo pavadinimas	Civilinės saugos signalo reikšmė
1.	„Dėmesio visiems“	Įspėjamasis 3 min. trukmės pulsuojančio kaukimo garsinis signalas, skelbiamas gyventojams apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją perspėti arba apie būsimą svarbų pranešimą informuoti atliekant perspėjimo sirenomis sistemos patikrinimą ar vykstant civilinės saugos pratyboms. Išgirdę signalą, gyventojai privalo įsijungti radijo imtuvą ar televizorių ir išklausti informaciją, kuri leistų imtis priemonių, siekiant apsaugoti save ir išvengti galimos žalos ar ją sušvelninti

1.2. Įspėjamieji balsu skelbiami signalai:

2 lentelė

Eil. Nr.	Civilinės saugos signalo pavadinimas	Civilinės saugos signalo reikšmė
1.	„Dėmesio visiems“	Balsu skelbiamas signalas, kuriuo pranešama apie netrukus būsimą svarbų pranešimą
2.	„Cheminis pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, kuriuo įspėjama apie realų ar gresiantį cheminės taršos pavojų atitinkamoje teritorijoje
3.	„Radiacinis pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, kuriuo įspėjama apie realų ar gresiantį radioaktyviosios taršos pavojų atitinkamoje teritorijoje
4.	„Katastrofinis užtvindymas“	Balsu skelbiamas signalas, kuriuo įspėjama apie katastrofinio užtvindymo grėsmę dėl galimos avarijos Kauno hidroelektrinėje. Šis signalas skelbiamas Kauno m. ir Kauno r., Šakių, Jurbarko, Šilutės r., Pagėgių sav. gyventojams, savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms, ūkio subjektams, kuriems gresia tiesioginis užtvindymas
5.	„Potvynio pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, kuriuo įspėjama apie potvynio grėsmę dėl polaidžio ar intensyvių liūčių pakilus upėse vandens lygiui iki pavojingos ribos
6.	„Uragano pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, kuriuo įspėjama apie artėjantį hidrometeorologinį reiškinį, galintį sukelti ekstremaliąją situaciją
7.	„Oro pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, kuriuo įspėjama apie gresiantį oro antpuolį
8.	„Perspėjimo sistemos patikrinimas“	Balsu skelbiamas signalas, kuriuo pranešama apie vykdomą Perspėjimo sirenomis sistemos patikrinimą

CIVILINĖS SAUGOS SIGNALŲ NAUDOJIMO TVARKA

2. Įspėjamasis garsinis ir įspėjamieji balsu skelbiami signalai (išskyrus signalą „Oro pavojus“), atsižvelgiant į gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos mastą, pobūdį ir galimą grėsmės poveikį, gyventojams ir civilinės saugos sistemos subjektams perspėti perduodami:

2.1. gresiant ar susidarius valstybės lygio ekstremaliajai situacijai, – valstybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo ar Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus (toliau – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas) sprendimu;

2.2. gresiant ar susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai, – savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo paskirto savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo sprendimu;

2.3. gresiant ar įvykus didelei pramoninei, branduolinei, radiologinei avarijai, branduoliniam incidentui veiklos vykdytojų valdomuose pavojinguosiuose objektuose, valstybės įmonėje Ignalinos atominėje elektrinėje ar įvykus avarijai ūkio subjektų valdomuose hidrotechnikos statiniuose (toliau – Sąrašo subjektai), – šių Sąrašo subjektų vadovų ar jų įgaliotų asmenų sprendimu. Įspėjamasis garsinis ir įspėjamieji balsu skelbiami signalai perduodami gyventojams ir civilinės saugos sistemos subjektams, patenkantiems į galimos taršos, pavojaus ar užtvindymo zoną.

3. Gresiant ar susidarius valstybės ar savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai ar susidarius 2.3 papunktyje įvardytai situacijai, civilinės saugos sistemos subjektų darbuotojams perspėti įspėjamasis garsinis ir įspėjamieji balsu skelbiami signalai perduodami šių civilinės saugos sistemos subjektų vadovų sprendimu.

4. Įspėjamasis balsu skelbiamas signalas „Oro pavojus“ perduodamas Lietuvos Respublikos kariuomenės vadovybės sprendimu gresiant oro antpuoliui.

5. Įspėjamieji balsu skelbiami signalai perduodami:

5.1. iš anksto įrašyti į sirenų valdiklius per elektronines sirenas pakaitomis su įspėjamuoju garsiniu signalu tokia tvarka: 45 sek. – įspėjamasis garsinis signalas, 15 sek. – įspėjamasis balsu skelbiamas signalas. Tai kartojama 3 kartus. Bendra trukmė ne ilgesnė kaip 3 min. Šių įspėjamųjų balsu skelbiamų signalų turinys pateiktas 3 lentelėje:

3 lentelė

Eil. Nr.	Civilinės saugos signalo pavadinimas	Civilinės saugos signalo turinys
1.	„Dėmesio visiems“	„Dėmesio visiems. Dėmesio visiems. Dėmesio visiems. Svarbus pranešimas. Gyventojai, įsijunkite Lietuvos radiją ar televiziją“
2.	„Cheminiis pavojus“	„Cheminiis pavojus. Cheminiis pavojus. Cheminiis pavojus. Gyventojai, eikite į patalpas, jas užsandarinkite, įsijunkite Lietuvos radiją ar televiziją, laukite nurodymų“
3.	„Radiacinis pavojus“	„Radiacinis pavojus. Radiacinis pavojus. Radiacinis pavojus. Gyventojai, eikite į patalpas, jas užsandarinkite, įsijunkite Lietuvos radiją ar televiziją, laukite nurodymų“
4.	„Katastrofinis užtvindymas“	„Katastrofinis užtvindymas. Katastrofinis užtvindymas. Katastrofinis užtvindymas. Gyventojai, nedelsdami pasitraukite į aukštesnes vietas, perspėkite kitus“
5.	„Potvynio pavojus“	„Potvynio pavojus. Potvynio pavojus. Potvynio pavojus. Gyventojai, saugokite save ir artimuosius, įsijunkite Lietuvos radiją ar televiziją, laukite nurodymų“

6.	„Uragano pavojus“	„Uragano pavojus. Uragano pavojus. Uragano pavojus. Gyventojai, eikite į patalpas, uždarykite langus ir duris, išjunkite Lietuvos radiją ar televiziją, laukite nurodymų“
7.	„Oro pavojus“	„Oro pavojus. Oro pavojus. Oro pavojus. Gresia oro antpuolis. Gyventojai, slėpkitės rūsiuose ar kitose priedangose, išjunkite Lietuvos radiją ar televiziją, laukite nurodymų“
8.	„Perspėjimo sistemos patikrinimas“	„Perspėjimo sistemos patikrinimas. Perspėjimo sistemos patikrinimas. Perspėjimo sistemos patikrinimas. Gyventojai, pavojaus nėra, tęskite darbą ar poilsį“

Mažeikių lopšelio-darželio „Žilvitis“ ekstremaliųjų
situacijų valdymo plano
12 priedas

PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTO
PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS DIREKTORIAUS
ĮSAKYMAS

**DĖL CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJŲ, KAIP PADĖTI GYVENTOJAMS, VALSTYBĖS
IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS IR ĮSTAIGOMS, KITOMS ĮSTAIGOMS IR ŪKIO
SUBJEKTAMS GRESIANT AR SUSIDARIUS EKSTREMALIAJAI SITUACIJAI IŠVENGTI AR
PATIRTI KUO MAŽIAU ŽALOS, PATVIRTINIMO**

2010 m. gruodžio 8 d. Nr. 1-341
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo (Žin., 1998, Nr. 115-3230; 2009, Nr. 159-7207) 12 straipsnio 5 dalies 2 punktu,

t v i r t i n u pridedamas:

1. Civilinės saugos rekomendacijas, kaip elgtis kilus gaisrui miške ar durpyne;
2. Civilinės saugos rekomendacijas, kaip elgtis pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos (epidemijos ar pandemijos) metu;
3. Civilinės saugos rekomendacijas, kaip elgtis kaitros metu;
4. Civilinės saugos rekomendacijas, kaip elgtis speigo metu;
5. Civilinės saugos rekomendacijas, kaip elgtis kilus uraganui;
6. Civilinės saugos rekomendacijas, kaip elgtis kilus potvyniui;
7. Civilinės saugos rekomendacijas, kaip elgtis įvykus cheminei avarijai;
8. Civilinės saugos rekomendacijas, kaip elgtis kilus radiaciniam pavojui;
9. Civilinės saugos rekomendacijas, kaip elgtis kilus oro pavojui;
10. Civilinės saugos rekomendacijas, kaip elgtis esant biologinei taršai;
11. Civilinės saugos rekomendacijas, kaip elgtis gavus įtartinę laišką ar paketą su milteliais ir jiems išsibarsčius.

DIREKTORIUS
VIDAUS TARNYBOS GENEROLAS

REMIGIJUS BANIULIS

SUDERINTA
Aplinkos apsaugos agentūros
2010-10-29 raštu Nr. (7)-A4-3677

SUDERINTA
Lietuvos Respublikos
krašto apsaugos ministerijos
2010-10-29 raštu Nr. 12-01-1804

SUDERINTA
Lietuvos Respublikos
žemės ūkio ministerijos
2010-10-25 raštu Nr. 2D-5676(18.1)

SUDERINTA
Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministerijos
2010-12-07 raštu Nr. 10-(1.20-11)-8025

PATVIRTINTA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus 2010 m.
gruodžio 8 d.
įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS KILUS GAISRUI MIŠKE AR DURPYNE

1. Kilus miško ar durpyno gaisrui:

1.1. užsidegusį nedidelį miško paklotės ar durpyno plotą bandykite gesinti patys: plakite liepsną medžio šaka, drabužiais, trypkite kojomis, gesinkite vandeniu arba užberkite žemėmis ar smėliu;

1.2. nepavykus ugnies užgesinti savo jėgomis, nedelsdami skambinkite bendruoju pagalbos telefono numeriu 112 ir mėginkite neleisti ugniai toliau plisti – sukaskite ne siauresnį kaip 0,5 m žemės ruožą;

1.3. jei liepsna tapo nevaldoma ir matote, kad jos neįveiksite, pasišalinkite į tą pusę, iš kur vėjas pūstų į šoną, bėkite iš degančio miško ar durpyno į kelią, proskyną, prie vandens. Eikite pasilenkę kuo arčiau prie žemės, ten švaresnis oras. Jei įmanoma, užsidenkite drėgnais drabužiais, burną ir nosį pridenkite nosine ar darbužiais;

1.4. kreipkitės pagalbos į artimiausius vietinius gyventojus. Jie padės greičiau susisiekti su specialiosiomis tarnybomis.

2. Arti liepsnojančio miško ar durpyno gyvenantiems žmonėms kyla didelis pavojus dėl nudegimų ir apsinuodijimo, įkvėpus nuodingų dujų, todėl gyventojams patariama:

2.1. išjunkite vėdinimo, oro tiekimo, kondicionavimo sistemas, uždarykite langus, orlaides, dūmtraukių sklendes, uždenkite vėdinimo angas drėgnu audiniu, patikrinkite, ar nėra plyšių;

2.2. nesiartinkite prie degančio miško ar durpyno, nes galite apsinuodyti;

2.3. nukentėjusį nuo nuodingų dujų kuo greičiau išveskite ar išneškite iš gaisro židinio į gryną orą;

2.4. jei išnešus į gryną orą nukentėjusiojo būklė negerėja ar blogėja, kuo skubiau kreipkitės į asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistus.

3. Vykdykite kitus miškininkų, ugniagesių gelbėtojų ir visuomenės sveikatos specialistų nurodymus ar patarimus.

PATVIRTINTA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus 2010 m.
gruodžio 8 d.
įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS PAVOJINGOS AR YPAČ PAVOJINGOS UŽKREČIAMOSIOS LIGOS (EPIDEMIJOS AR PANDEMIJOS) METU

1. Kilus pavojui užsikrėsti pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiamąja liga:

1.1. griežtai vykdykite asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ir (ar) Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nurodymus bei rekomendacijas;

1.2. be reikalo neikite iš namų, prireikus išeiti, jei turite, dėvėkite respiratorių arba vienkartinę kaukę;

- 1.3. venkite masinio susibūrimo vietų ir artimo kontakto su kitais asmenimis;
 - 1.4. jei Jūsų darbas reikalauja nuolatinio kontakto su klientais ar pirkėjais, dėvėkite vienkartinę kaukę;
 - 1.5. venkite naudotis viešuoju keleiviniu transportu, eikite pėsčiomis arba važiuokite savo transportu, jei vykstate viešuoju transportu – dėvėkite respiratorių arba vienkartinę kaukę;
 - 1.6. griežtai laikykitės asmens higienos reikalavimų, dažnai plaukite rankas su muilu tekančiu šiltu vandeniu, ypač prieš valgymą;
 - 1.7. stebėkite savo bei artimųjų sveikatos būklę, pvz., matuokite kūno temperatūrą rytais ir vakarais;
 - 1.8. vartokite gerai termiškai apdorotą maistą, maisto produktus laikykite tinkamoje temperatūroje, venkite kryžminio maisto užterštumo;
 - 1.9. kiekvieną dieną vėdinkite patalpas, valykite grindis ir liečiamus paviršius drėgna šluoste, jei yra, naikinkite vabzdžius ir graužikus;
 - 1.10. įspėkite vaikus, kad nelieštų nugaišusių paukščių ir graužikų, nežaistų su sergančiais ar net sveikai atrodančiais paukščiais, naminių gyvūnais, neneštų jų į namus.
2. Pajutę pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos požymius:
 - 2.1. jei pradėjote karščiuoti, pajutote nuovargį, galvos ir kūno raumenų skausmus, nedelsdami kreipkitės į asmens sveikatos priežiūros specialistus;
 - 2.2. ligonį izoliuokite nuo šeimos narių atskirame gerai vėdinamame kambaryje arba 1 m atstumu atitverkite nuo aplinkinių ligonio lovą užuolaidomis ar pan.;
 - 2.3. su ligoniu turėtų bendrauti tik vienas šeimos narys, jis privalo dėvėti vienkartinę kaukę;
 - 2.4. ligonio slaugai naudokite vienkartinės slaugos priemones, skirkite jam atskirus indus, patalynę, rankšluosčius, drabužius.

PATVIRTINTA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus 2010 m.
gruodžio 8 d.
įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS KAITROS METU

1. Artėjant kaitrai:
 - 1.1. apsirūpinkite šviesiais, natūralios medžiagos, laisvais, prakaitą sugeriančiais drabužiais;
 - 1.2. jei turite galimybę, įsirenkite namuose kondicionierių arba įsigykite ventiliatorių;
 - 1.3. pasirūpinkite geriamojo vandens atsargomis;
 - 1.4. jei gyvenate nuosavame name ir dažnai tenka būti lauke, pasirūpinkite pavėšine;
 - 1.5. pratinkite organizmą prie karščio palaipsniui, tai labai svarbu kūdikiams ir vaikams (iki 4 metų), vyresnio amžiaus, turintiems antsvorio, sergantiems širdies ir kraujagyslių ligomis žmonėms;
 - 1.6. jei turite galimybę, išvažiuokite iš didmiesčio, ypač tai patartina mamoms su kūdikiais ir vaikais (iki 4 metų), vyresnio amžiaus, turintiems antsvorio, sergantiems širdies ir kraujagyslių ligomis žmonėms;
 - 1.7. pratinkite odą prie tiesioginių saulės spindulių palaipsniui ilgindami buvimo atokaitoje trukmę.
2. Kaitros metu laikykitės bendrų rekomendacijų:
 - 2.1. dienos metu namuose langus uždenkite tamsiomis užuolaidomis, žaliuzėmis ar ritininėmis užuolaidomis. Vėdinti patalpas rekomenduojama nakties metu;
 - 2.2. daugiau laiko praleiskite vėsiose patalpose, be reikalo neikite į lauką, prireikus išeiti, stenkitės būti šešėlyje;

2.3. ribokite buvimo karštyje trukmę, venkite saulėkaitos, tiesioginių saulės spindulių poveikio, ypač pavojinga užmigti saulės atokaitoje;

2.4. ribokite fizinį aktyvumą, pasivaikščiojimams rinkitės rytinį ar vakarinį laiką;

2.5. atviras kūno vietas tepkite apsauginiu kremu nuo saulės, nešiokite akinius su ultravioletinių spindulių filtrais;

2.6. dėvėkite šviesius, natūralaus pluošto, laisvus, prakaitą sugeriančius drabužius. Lauke būtinau pridengkite galvą apdangalu arba dėvėkite kepurę, avėkite odinę avalynę;

2.7. gerkite dažniau nei troškina, geriausiai tinka stipresnės mineralizacijos be angliaūgšties vanduo (mineralinis, mineralizuotas ar pasūdytas). Smarkiai išprkaitavus patartina vartoti pomidorų, citrusinių vaisių, slyvų sulčių;

2.8. venkite alaus ir kitų alkoholinių gėrimų, skysčių su kofeinu, cukrumi ar saldikliais;

2.9. valgykite lengvai pasisavinamą maistą, geriausiai – daug vaisių ir daržovių;

2.10. jei turite gyvūnų, pasirūpinkite, kad jie neliktų be vandens ir pavėsio, nelaikykite jų atokaitoje.

3. Patarimai darbdaviams:

3.1. atkreipkite ypatingą dėmesį į darbuotojus, dirbančius lauko sąlygomis: parūpinkite natūralios medžiagos, prakaitą sugeriančių darbo drabužių, neleiskite darbuotojams dirbti išsirengus iki pusės, be galvos apdangalų;

3.2. asmenims, dirbantiems fizinį darbą, patarkite judėti gerokai lėčiau negu paprastai. Sumažinkite darbo krūvį žmonėms, dirbantiems lauke, nes kuo sunkesnis darbas, tuo daugiau šilumos pasigamina žmogaus organizme;

3.3. darbuotojams, dirbantiems karštyje, darykite specialias pertraukas vėsioje vietoje, kurių trukmę ir dažnumą nustatykite savo nuožiūra, tačiau ne rečiau nei kas 1,5 val.;

3.4. atkreipkite dėmesį, kad nuo perkaitimo dėl didelio fizinio krūvio karštyje daugiausia nukenčia žemdirbiai, statybininkai, kelininkai, sportininkai, kariai, pratybų metu dirbantys lauko sąlygomis.

4. Per karščius žmonės dažniausiai nukenčia dėl nudegimų nuo saulės, perkaitimo, saulės smūgio:

4.1. perkaitimo simptomai:

4.1.1. aukšta kūno temperatūra (gali pakilti iki 38–41°C);

4.1.2. odos paraudimas ir karščiavimas (oda neprakaituoja);

4.1.3. galvos skausmas ir svaigimas, spengimas ausyse, pusiausvyros sutrikimas;

4.1.4. stiprus ir padažnėjęs (iki 110–160 k/min.) pulsas ir kvėpavimas (per 20 k/min.);

4.1.5. troškulys;

4.1.6. mieguistumas, vangumas, nenoras judėti;

4.1.7. tokiai būklei užsitęsęs, blogėja smegenų kraujotaka, gali aptemti sąmonė, atsiranda insulto rizika.

4.2. Pirmoji pagalba perkaitus:

4.2.1. jei pajutote perkaitimo požymius ar pastebėjote kito žmogaus blogą savijautą, nelikite vienas ir nepalikite kito žmogaus vieno, o pasitelkite į pagalbą kitus asmenis;

4.2.2. pajutę perkaitimo simptomus būtina kuo greičiau kviesti greitąją medicinos pagalbą arba nukentėjusįjį gabenti į artimiausią asmens sveikatos priežiūros įstaigą (ligoninę);

4.2.3. apklokite ar įvyniokite nukentėjusįjį į sudrėkintą vandeniu (37°C) antklodę, paklodę, rankšluostį, nuolat juos drėkinkite, jo veidą vilgykite vėsiu vandeniu;

4.2.4. kai kūno temperatūra nukris iki 37,5°C, drėgną antklodę, paklodę, rankšluostį pakeisite sausa ir duokite išgerti ko nors vėsaus;

4.2.5. labai patogu naudoti specialią antklodę iš kelių motorinės transporto priemonės pirmosios pagalbos rinkinio, bet paguldyti ir apkloti nukentėjusįjį reikia taip, kad auksinė pusė šios antklodės būtų prie kūno (vėsintų jį), jei sidabrinė bus prie kūno, jį šildys;

4.2.6. jei nukentėjusysis be sąmonės, guldykite jį ant šono, vėdinkite, niekuo negirdykite ir skubiai kvieskite greitąją medicinos pagalbą ar vežkite jį artimiausią asmens sveikatos priežiūros įstaigą (ligoninę);

- 4.3. saulės smūgio simptomai:
- 4.3.1. galvos skausmas ir svaigimas, spengimas ausyse, mirgėjimas akyse;
 - 4.3.2. išbalusi oda, šaltas prakaitas, bendras silpnumas;
 - 4.3.3. pykinimas, vėmimas;
 - 4.3.4. padažnėjęs kvėpavimas ir pulsas;
 - 4.3.5. aukšta kūno temperatūra (gali pakilti iki 41°C);
 - 4.3.6. sąmonės netekimas, apalpinimas;
 - 4.3.7. galima mirtis nuo edemos (smegenų paburkimo), jei nukentėjusiajam nesuteikiama pirmoji pagalba;
- 4.4. pirmoji pagalba esant saulės smūgiui:
- 4.4.1. skubiai išveskite ar išneškite nukentėjusįjį iš karštos aplinkos į pavėsį ar vėsią vietą;
 - 4.4.2. paguldykite jį truputį pakelta galva arba pasodinkite;
 - 4.4.3. atsagstykite ir atlaisvinkite drabužius, ypač apykaklę;
 - 4.4.4. vėdinkite vėduokle, ventiliatoriumi ar kita priemone;
 - 4.4.5. apipurškite ar suvilgykite veidą vandeniu;
 - 4.4.6. ant galvos dėkite šaltą kompresą, jei yra galimybė, su ledu;
 - 4.4.7. pasiūlykite atsigerti;
 - 4.4.8. jei nukentėjusįjį pykina, duokite išgerti ko nors rūgštaus (pvz., vandens su citrinos sultimis);
 - 4.4.9. jei nukentėjusysis be sąmonės, guldykite ant šono, vėdinkite, nieko negirdykite ir skubiai kvieskite greitąją medicinos pagalbą ar vežkite į artimiausią asmens sveikatos priežiūros įstaigą (ligoninę).

PATVIRTINTA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus 2010 m.
gruodžio 8 d.
įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS SPEIGO METU

1. Artėjant dideliame speigui:
 - 1.1. pasirūpinkite vandens, maisto ir kuro atsargomis;
 - 1.2. jei turite galimybę, įsigykite šildymo prietaisus;
 - 1.3. pasirūpinkite šiltais drabužiais ir avalyne.
2. Jei oras labai atšąla ir pučia stiprus vėjas:
 - 2.1. be reikalo neikite į lauką, stenkitės likti šiltose patalpose. Prireikus išeiti, būkite kuo trumpiau;
 - 2.2. be reikalo nevykite į tolimas keliones, jei vykstate, važiuokite ne vienas;
 - 2.3. venkite didelio fizinio krūvio, nedirbkite jokių sunkių darbų šaltyje, ypač jei sergate širdies ligomis ar turite padidėjusį kraujospūdį;
 - 2.4. jei einate į lauką, patepkite neprisidengtas kūno vietas (ausis, nosį, skruostus) riebiu kremu, į kurio sudėtį neįeina vanduo. Anksčiau nušalusias kūno vietas ypač gerai saugokite. Neikite į lauką ką tik nusiprausę ar išsimaudę. Apsirenkite šiltai ir patogiai (geriausiai tinka drabužiai iš vilnos), viršutinis drabužių sluoksnis turėtų būti neperpučiamas vėjo. Avėkite šiltą ne per ankštą avalynę, mūvėkite vilnones kojines, tinkamai apsaugokite rankas (venkite pirštuotų pirštinių);
 - 2.5. jei šaltyje tenka ko nors laukti, negalima stovėti ar sėdėti ramiai, reikia kuo daugiau judėti, mosuoti rankomis, šokinėti ar pan.;

- 2.6. pajutę, kad šąla veidas, darykite grimasas, t. y. mankštinkite veido raumenis, patrinkite šąlančius skruostus, ausis, nosį, judinkite kojų pirštus;
- 2.7. stenkitės nesuprakaituoti ir nesuslapti, jei drabužiai sušlapo, nedelsdami pakeiskite juos sausais;
- 2.8. valgykite šiltą, kaloringesnį maistą, gerkite šiltų skysčių, venkite alkoholio;
- 2.9. nesinaudokite savos gamybos elektros šildymo prietaisais, nejunkite kelių elektros prietaisų į vieną elektros lizdą ir nepalikite jų įjungtų į tinklą be priežiūros;
- 2.10. sušalimo simptomai:
- 2.10.1. šiurpulys;
- 2.10.2. kūno temperatūros sumažėjimas (mažiau kaip +35°C);
- 2.10.3. žmogus tampa abejingas, mieguistas, sustingęs, nebegali aiškiai mąstyti ir gerai judėti;
- 2.10.4. sulėtėja širdies veikla ir kvėpavimas;
- 2.11. pirmoji pagalba sušalus:
- 2.11.1. eikite (neškite sušalusį) kuo greičiau į kambario temperatūros patalpą;
- 2.11.2. nusirenkite (nurenkite) drabužius;
- 2.11.3. pamatuokite kūno temperatūrą, jei ji žemesnė nei +35°C, nedelsdami kvieskite greitąją medicinos pagalbą;
- 2.11.4. pirmiausia sušildykite krūtinę, kaklą, galvą, kirkšnis. Sušalus galima šildytis vonioje +20°C vandens temperatūroje, per 10–30 min. vandens temperatūrą keliant iki +37°C. Jei vonios nėra, dėkite šiltus kompresus ant viso kūno (sudrėkinta drungname vandenyje antklodė arba tvarsčiai keičiami kas 2–3 min.). Ypač gerai sušildo kito, nesusalusio žmogaus, kūno šilumą. Po to sušalusį užklodite šilta sausa antklode;
- 2.12. nušalimo simptomai – neprisidengtų kūno vietų (dažniausiai – ausys, nosis, skruostai) audinių pakenkimas. Nušalusi vieta praranda jautrumą, pakinta jos spalva;
- 2.13. pirmoji pagalba nušalus:
- 2.13.1. kuo greičiau eikite (arba padėkite nukentėjusiajam patekti) į šiltą patalpą;
- 2.13.2. sušildykite nušalusią kūno dalį: įmerkite pažeistą vietą į kambario temperatūros vandenį arba dėkite ant jos kambario temperatūros tvarsčius (pakanka 20–30 min.). Jei žmogus nušalo rankas, numaukite žiedus ir nusekite laikrodžius;
- 2.13.3. gerkite šiltus ir saldžius gėrimus;
- 2.13.4. nedaug nušalusias kūno vietas, kai arti nėra šiltų patalpų, šildykite delnais arba glauskite prie šiltos kūno dalies;
- 2.13.5. nušalusią vietą netrinkite (ypač sniegu). Draudžiama nušalusias vietas šildyti tiesiogine šiluma (glausti prie radiatorių, guminių šildyklių, merkti į karštą vandenį ir pan.);
- 2.13.6. atšildymą galima užbaigti, kai nušalusią kūno dalį oda suminkštėja ir grįžta jutimai;
- 2.13.7. jei šildant atsiranda pūslių, nustokite šildyti. Nušalusią vietą uždenkite steriliu tvarsčiu ir sutvarstykite. Sutvarstytą kūno dalį (jei tai įmanoma) susukite į minkštą, storą audinį. Malšinkite skausmą, skubiai kreipkitės į greitąją medicinos pagalbą ar nukentėjusįjį vežkite į artimiausią asmens sveikatos priežiūros įstaigą (ligoninę);
- 2.13.8. jei nušalusi vieta neatgauna jautrumo, kvieskite asmens sveikatos priežiūros specialistus.

PATVIRTINTA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus 2010 m.
gruodžio 8 d.
įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS KILUS URAGANUI

1. Artėjant uraganui (labai stipriam vėjui):
 - 1.1. uždarykite duris, langus, orlaides, dūmtraukių sklendes, uždenkite vėdinimo angas;
 - 1.2. užgesinkite ugnį krosnyje, išjunkite iš elektros tinklo naudojamus elektros prietaisus ir dujas, pasiruoškite galimiems elektros tiekimo sutrikimams;
 - 1.3. iš balkonų išneškite lengvus daiktus arba juos gerai pritvirtinkite;
 - 1.4. sutvirtinkite laikinus pastatus, statinius, mechanizmus, laikinas konstrukcijas, įrenginius, pavėjinėje namo pusėje sutvirtinkite stogą;
 - 1.5. atidėkite planuotas keliones;
 - 1.6. nepalikite automobilių prie didelių medžių;
 - 1.7. jei gyvenate kaime, gyvulius nuveskite į tvartus, uždarykite tvartų duris;
 - 1.8. pasirūpinkite maisto ir vandens atsargomis 2–3 dienoms, taip pat namuose turėkite mobilųjį telefoną, žibintuvėlį, atsarginių elementų, radijo imtuvą, žvakių.
2. Uragano (labai stipraus vėjo) metu:
 - 2.1. likite uždaroje patalpoje arba, jei esate lauke, eikite į vidų;
 - 2.2. nepalikite gyvenamosios vietos be ypatingos priežiūros;
 - 2.3. jei esate pastate, pasitraukite nuo langų į mažiau pavojingas vietas: prie vidinės pastato sienos, į koridorių, vonios kambarį ir pan.;
 - 2.4. jei esate gatvėje, laikykitės kaip galima toliau nuo lengvos konstrukcijos pastatų, tiltų, estakadų, elektros perdavimo linijų, medžių, upių, ežerų ir pramonės objektų. Kad apsisaugotumėte nuo lekiančių nuolaužų, naudokitės faneros, kartono ar plastikinėmis dėžėmis, lentomis ar kitais pasitaikiusiais daiktais. Neikite į apgriautus pastatus;
 - 2.5. jei gyvenate mediniuose ar lengvos konstrukcijos namuose, slėpkitės rūsiuose;
 - 2.6. nesiartinkite prie nutrūkusių elektros laidų.
3. Patarimai darbdaviams:
 - 3.1. perspėkite darbuotojus apie artėjantį pavojingą hidrometeorologinį reiškinį ir informuokite, kokie darbai turi būti nutraukti;
 - 3.2. pasirūpinkite, kad būtų sutvirtinti laikini pastatai ir konstrukcijos, taip pat mechanizmai ir įrenginiai;
 - 3.3. sustabdykite krovos darbus su kranais ir kituose objektuose, nedirbkite su atvira ugnimi;
 - 3.4. svarbesniuose objektuose patikrinkite avarinius elektros energijos šaltinius, pasirūpinkite kuro atsargomis ir pasirenkite gamybos proceso avariniam sustabdymui.

PATVIRTINTA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus 2010 m.
gruodžio 8 d.
įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS KILUS POTVYNIUI

1. Iškilus potvynio grėsmei:
 - 1.1. būkite pasirengę apsaugoti savo gyvybes, gyvulius ir turtą (esant galimybei, iš anksto apdrauskite savo ir šeimos narių gyvybę bei turtą, gerai izoliuokite visus elektros laidus, kad neįvyktų trumpasis jungimas, paruoškite gyvuliams ir baldams pakylas, užsandarinkite šulinius);

- 1.2. paruoškite visas turimas plaukiojimo priemones, apsirūpinkite paprasčiausiais plaustais;
- 1.3. apsirūpinkite neperšlampama apranga (žvejų batais, apsiaustais ir kt.);
- 1.4. sutvarkykite vandens nutekėjimo sistemas, išvalykite lietaus nutekėjimo groteles;
- 1.5. parūpinkite ne mažiau kaip 10-čiai parų:
 - 1.5.1. ilgai negendančių maisto produktų,
 - 1.5.2. būtiniausių medikamentų,
 - 1.5.3. geriamojo vandens,
 - 1.5.4. degtukų, žvakių, žibalinių lempų, žibalo, žibintų, malkų,
 - 1.5.5. mobiliojo ryšio telefoną;
- 1.6. iš rūsių išneškite daržoves, maisto atsargas, vertingus daiktus sukelkite kuo aukščiau;
- 1.7. lengvesnius daiktus, kuriuos gali sugadinti vanduo, nuneškite į viršutinius aukštus, pastoges;
- 1.8. apsaugokite namą nuo ledo lyčių, įkalkite apsauginius stulpus;
- 1.9. pažymėkite vėliavėlėmis ar kitais ženklais, kaip privažiuoti nuo pagrindinio kelio iki namų;
- 1.10. patikrinkite, kad garažuose, ūkiniuose pastatuose, sandėliukuose neliktų cheminių medžiagų (dažų, tepalų, degalų, chemikalų ir kt.), kurie gali užteršti aplinką;
 - 1.11. jei nutarėte išvykti į saugesnę vietovę, prieš palikdami namus, užsukite vandens, dujų sklendes, išjunkite elektrą, užrakinkite duris, uždarykite (užkalkite) langus. Pasiimkite būtiniausius daiktus:
 - 1.11.1. pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlę. Nepamirškite reguliariai vartojamų vaistų;
 - 1.11.2. dokumentus (pasas, gimimo ir santuokos liudijimas, atestatas, diplomai, nuosavybės dokumentai);
 - 1.11.3. pinigus (gryniesi pinigai, kreditinės kortelės, vertybiniai popieriai, brangenybės);
 - 1.11.4. šeimos relikvijas, kelias nuotraukas;
 - 1.11.5. ilgai negendančių maisto produktų (2–3 dienoms);
 - 1.11.6. geriamojo vandens;
 - 1.11.7. reikalingų drabužių (pagal sezoną);
 - 1.11.8. tualetinius reikmenis;
 - 1.11.9. asmeninės apsaugos priemones (jei turite);
 - 1.11.10. nešiojamąjį radijo imtuvą ir žibintuvėlį, atsarginius elementus, degtukus;
 - 1.11.11. mobilųjį telefoną.
2. Jei kilus potvyniui nusprendėte nesikelti iš savo gyvenamosios vietos, patariama:
 - 2.1. jei apie namus jau kyla vanduo, pakilkite į viršutinius aukštus, jeigu namas vienaukštis – įsitaisykite pastogėje esančiose patalpose;
 - 2.2. mokėkite pagalbos ženklus:
 - 2.2.1. ant stogo stovintis žmogus, V raidės forma pakėlęs rankas – gelbėkite;
 - 2.2.2. iškeltas audeklo gabalas (naktį – žibinto šviesa) – reikalinga pagalba;
 - 2.2.3. mosavimas audeklo gabalu (naktį – mirksinti žibinto šviesa: trys trumpi, trys ilgi, trys trumpi, SOS) – reikalinga skubi pagalba;
 - 2.3. brisdami užlietomis vietovėmis, kad neįsmuktumėte į atvirą šulinį, vandens išplautą duobę, kelią tikrinkite kartimi;
 - 2.4. jei tektų eiti keliese per užtvindytą vietovę, patartina susirišti virve;
 - 2.5. jei įkristumėte į vandenį, nusimeskite sunkius drabužius ir apavą, bandykite įsikibti į netoliese plaukiojančius ar virš vandens kyšančius daiktus, kuo tvirtiau laikykitės ir laukite pagalbos;
 - 2.6. neišleiskite iš namų vienu mažamečių vaikų, pagyvenusių ir neįgalių žmonių;
 - 2.7. atsargiai naudokitės elektros ir dujiniais prietaisais;
 - 2.8. palaikykite ryšį su kaimynais ir būkite pasiruošę padėti vieni kitiems;
 - 2.9. padėkite laukiniams žvėrims, iš pavienių sausumos salelių perkeltkite juos į laukus.
 3. Atslūgus potvyniui:

- 3.1. griežtai draudžiama liesti nutrūkusius laidus, patiems atlikti elektros tinklų ir elektros įrenginių remonto darbus, įjungti agregatus, stakles ir kitus įrenginius;
- 3.2. praneškite atitinkamoms tarnyboms apie elektros tinklų, vandentiekio ir dujų sistemų gedimus ir laukite jų pagalbos;
- 3.3. nevalgykite šulinio vandens, kuris gali būti užterštas;
- 3.4. nevalgykite vandenyje mirkusių maisto produktų;
- 3.5. išvalykite šulinius (ištraukite šiukšles, pagalius, išsemkite nešvarų vandenį). Po paros atsiradusį vandenį išsemkite. Vartoti vandenį galėsite pagal kompetentingų institucijų nurodymus pašalinus chlorą iš šulinių vandens ir atlikus laboratorinius tyrimus.

PATVIRTINTA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus 2010 m.
gruodžio 8 d.
įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS ĮVYKUS CHEMINEI AVARIJAI

1. Kilus cheminiam pavojui:
 - 1.1. klausykite pranešimų per Lietuvos nacionalinio radijo ar televizijos programą;
 - 1.2. nepanikuokite, perspėkite artimuosius, kaimynus;
 - 1.3. esant cheminės taršos pavojui, labai svarbu veikti greitai;
 - 1.4. negalima valgyti, gerti, rūkyti, jei esate pavojingomis cheminėmis medžiagomis užterštoje teritorijoje.
2. Jei nurodyta pasišalinti (evakuotis) iš pavojingomis medžiagomis užterštų teritorijų:
 - 2.1. pavojingos cheminės medžiagos yra itin lakios ir stipriai dirgina kvėpavimo takus, akių gleivinę, odą, todėl būtina saugokite šias kūno dalis:
 - 2.1.1. kvėpavimo takams ir akims apsaugoti, jei turite, dėvėkite viso veido panoraminę kaukę su sudėtinu filtru arba pusės veido kaukę ir apsauginius akinius. Jei turite, lauke dėvėkite respiratorių, užsiriškite sudrėkintą vatos ir marlės raištį arba pridenkite burną ir nosį drėgnu rankšluosčiu;
 - 2.1.2. odai apsaugoti geriausiai tinka vandens nepraleidžiantys drabužiai ir avalynė (vandeniu nepralaidžios sintetinės striukės, lietaiškiai, polietiliniai apsiaustai, guminiai batai), užsimaukite pirštines, užsidėkite kepurę, apsvyniokite kaklą šaliku, stenkitės nepalikti neapsaugotų kūno vietų;
 - 2.2. nedelsdami pasišalinkite iš užterštos teritorijos nurodyta kryptimi vengdami žemesnių vietų. Jei kryptis nenurodyta, judėkite statmenai vėjo kryptčiai, kad vėjas pūstų į šoną ir tik atviromis vietomis (venkite daubų, uždarytų kiemų, siaurų gatvelių, tankiai krūmais apaugusių vietų);
 - 2.3. eidami per užterštą vietovę nekelkite dulkių, nesilieskite prie pastatų sienų, tvorų, kitų daiktų;
 - 2.4. nesislėpkite rūsiuose, duobėse, grioviuose ar kitose žemose vietose, nes ten labai kaupiasi pavojingos medžiagos, pasitraukite į aukštesnes vietas, lipkite į viršutinius aukštus;
 - 2.5. išeidami iš namų (ar kitų patalpų) išjunkite vėdinimo, oro tiekimo, kondicionavimo ir šildymo oru sistemas, dujas, uždarykite langus, orlaides, dūmtraukių sklendes, uždengkite vėdinimo angas. Pasiimkite būtiniausias daiktus:
 - 2.5.1. pirmosios medicinos pagalbos vaistinėle. Nepamirškite reguliariai vartojamų vaistų;
 - 2.5.2. dokumentus (pasas, gimimo ir santuokos liudijimas, atestatas, diplomas, nuosavybės dokumentai);
 - 2.5.3. pinigus (grynieji pinigai, kreditingos kortelės, vertybiniai popieriai, brangenybės);

- 2.5.4. šeimos relikvijas, kelias nuotraukas;
- 2.5.5. ilgai negendančių maisto produktų (2–3 dienoms);
- 2.5.6. geriamojo vandens;
- 2.5.7. reikalingų drabužių (pagal sezoną);
- 2.5.8. tualetinius reikmenis;
- 2.5.9. asmeninės apsaugos priemonės (jei turite);
- 2.5.10. nešiojamąjį radijo imtuvą ir žibintuvėlį, atsarginius elementus, degtukus;
- 2.5.11. mobilųjį telefoną.

2.6. neužmirškite savo kaimynų, pasiteiraukite, ar jie girdėjo pranešimus. Pasidomėkite, ar yra kam pasirūpinti neįgaliaisiais, vienišais seneliais ar mažamečiais vaikais, esančiais namuose be tėvų, jei ne – padėkite jiems arba praneškite bendruoju pagalbos telefonu;

2.7. išėję iš užterštos zonos, prieš įeidami į švarias patalpas, nusivilkite viršutinius drabužius, nusiaukite batus ir sudėkite viską į polietileninį maišą ir išneškite jį iš gyvenamųjų patalpų. Nusiprauskite duše ir persirenkite švariais drabužiais. Ką daryti su sudėtais į maišą užterštais drabužiais, jums patars savivaldybės civilinės saugos skyriaus specialistai.

3. Jei gyventojams rekomenduojama likti namuose, kuo skubiau:

3.1. išjunkite vėdinimo, oro tiekimo, kondicionavimo sistemas, dujas, uždarykite langus, orlaides, dūmtraukių sklendes, uždenkite vėdinimo angas, patikrinkite, ar nėra plyšių, sandarinkite būsto langus ir duris;

3.2. pakilkite į viršutinius namo aukštus, nes daugelis pavojingų cheminių medžiagų kaupiasi žemose vietose.

4. Dažniausiai inhaliacinius (pro kvėpavimo takus) apsinuodijimus sukeliančios medžiagos yra amoniakas ir chloras:

4.1. apsinuodijimo amoniako garais požymiai:

- 4.1.1. kosulys;
- 4.1.2. akių perštėjimas, ašarojimas;
- 4.1.3. nosies gleivinės dirginimas, sloga;
- 4.1.4. seilėtekis;
- 4.1.5. galvos skausmas ir svaigimas;
- 4.1.6. pasunkėjęs kvėpavimas, dusulys;
- 4.1.7. užkimimas, visišką balso išnykimas;
- 4.1.8. spaudimo jausmas krūtinės ąstoje;
- 4.1.9. sujaudinimas;
- 4.1.10. traukuliai;

4.2. pirmoji pagalba apsinuodijus amoniako garais:

4.2.1. kuo skubiau išeikite iš užterštos aplinkos (sąmoningus nukentėjusiuosius – išvesti, nesąmoningus – išnešti);

4.2.2. užtikrinkite kvėpavimą (atsagstykite drabužius, atlaisvinkite kvėpavimo takus);

4.2.3. praradusius sąmonę nukentėjusiuosius paguldykite ant šono, stebėkite, kad neužspringtų skrandžio turiniu;

4.2.4. išnykus kvėpavimui ir širdies veiklai – pradėkite gaivinti;

4.2.5. teikiantis pagalbą asmuo turi dėvėti asmeninės apsaugos priemonės;

4.2.6. sąmoningiems pacientams rekomenduojama tekančiu vandeniu 15–20 minučių plauti akis, burną ir nosį;

4.2.7. kuo skubiau kvieskite greitąją medicinos pagalbą arba nukentėjusįjį gabenkite į artimiausią asmens sveikatos priežiūros įstaigą (ligoninę);

4.3. apsinuodijimo chloro garais požymiai:

- 4.3.1. kosulys;
- 4.3.2. akių perštėjimas, ašarojimas;
- 4.3.3. nosies gleivinės dirginimas;
- 4.3.4. galvos skausmas ir svaigimas;
- 4.3.5. vėmimas;
- 4.3.6. dažnas kvėpavimas;
- 4.3.7. dažnas pulsas, širdies plakimas;
- 4.3.8. užkimimas;
- 4.3.9. sujaudinimas;
- 4.3.10. žemas kraujospūdis;
- 4.3.11. miokardo infarktas;
- 4.4. pirmoji pagalba apsinuodijus chloro garais:
 - 4.4.1. kuo skubiau išėikite iš užterštos aplinkos (sąmoningus nukentėjusiuosius – išveskite, nesąmoningus – išneškite);
 - 4.4.2. užtikrinkite kvėpavimą (atsagstykite drabužius, atlaisvinkite kvėpavimo takus);
 - 4.4.3. sąmonę praradusius nukentėjusiuosius paguldykite ant šono, stebėkite, kad neužspringtų skrandžio turiniu;
 - 4.4.4. išnykus kvėpavimui ir širdies veiklai – pradėkite gaivinti;
 - 4.4.5. teikiantis pagalbą asmuo turi dėvėti asmeninės apsaugos priemones;
 - 4.4.6. sąmoningiems pacientams rekomenduojama tekančiu vandeniu 10–15 minučių plauti akis, burną, nosį;
 - 4.4.7. kuo skubiau kvieskite greitąją medicinos pagalbą arba nukentėjusįjį gabenkite į artimiausią asmens sveikatos priežiūros įstaigą (ligoninę).

PATVIRTINTA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS KILUS RADIACINIAM PAVOJUI

1. Kilus radiaciniam pavojui dėl branduolinės avarijos ar panaudoto branduolinio ar radiologinio sprogstamojo įtaiso ar bombos, dėl kurio susidarė radioaktyviųjų medžiagų dalelių debesis:
 - 1.1. klausykite pranešimų per Lietuvos nacionalinio radijo ar televizijos programą;
 - 1.2. nepasiduokite panikai, perspėkite artimuosius, kaimynus;
 - 1.3. jei važiuojate automobiliu – sandariai uždarykite langus, išjunkite vėdinimo ir šildymo sistemas, ventiliatorius, užsidenkite kvėpavimo takus. Skubėkite namo ar į darbą, ar į kitą visuomeninį pastatą, jei esate netoli. Jei visuomeninių pastatų pasiekti neįmanoma, sustokite saugioje vietoje, jei karšta – pavėsyje ir, išjungę automobilio variklį, klausykite radijo pranešimų. Toliau važiuoti ar išlipti galite, tik kai bus paskelbtas atitinkamas pranešimas;
 - 1.4. jei esate netoli nelaimės, sprogimo vietos – nelieskite jokių daiktų, jie gali būti radioaktyvūs;
 - 1.5. negerkite, nevalgykite, nerūkykite užterštoje vietoje ar šalia jos;
 - 1.6. jei esate lauke, eikite į vidų;

1.7. jei esate uždaroje patalpose, kurių sienos ir langai nepažeisti, pasirinkite slėptuve vidinėje pastato dalyje esančią patalpą su kuo mažiau langų arba eikite į rūšį. Jei langai išdužę – pagal galimybę pasirinkite kitą saugų kambarį, esantį pastato gilumoje;

1.8. išjunkite vėdinimo, oro tiekimo, kondicionavimo sistemas, uždarykite langus, orlaides, dūmtraukių sklendes, uždenkite vėdinimo angas, patikrinkite, ar nėra plyšių, užsandarinkite lipnia juosta būsto langus ir duris;

1.9. pasirūpinkite vaikais ir kitais artimaisiais, kuriems reikia pagalbos;

1.10. jei būtina išeiti į lauką, saugokite kvėpavimo takus nuo dulkių ir dūmų: užsidenkite vienkartinę kaukę, nosinę ar rankšluosčiu. Jei turite, dėvėkite dujokaukę ar respiratorių;

1.11. suvarykite netoli esančius gyvulius, naminius gyvūnus į tvartus, pastatus, uždarykite šiltnamius, uždenkite šulinius;

1.12. grįžę iš lauko, būtinai nusivilkite viršutinius drabužius, nusiaukite batus ir, sudėję juos į polietileninį maišą, išneškite iš gyvenamųjų patalpų. Tada kruopščiai su muilu nusiprauskite dušę, ypač atidžiai būtina išsitrinkti galvą;

1.13. kruopščiai nuprauskite lauke buvusius naminius gyvūnus (kates, šunis ir kt.);

1.14. valgyti ir gerti galima tik maistą ir gėrimus, kurie buvo sandariai uždaryti – konservus, gėrimus buteliuose, sandariose pakuotėse. Kitą maistą ir vandenį bus galima vartoti leidus visuomenės sveikatos specialistams;

1.15. jei nurodyta evakuotis, pasiimkite būtiniausias daiktus:

1.15.1. pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlę. Nepamirškite reguliariai vartojamų vaistų;

1.15.2. dokumentus (pasas, gimimo ir santuokos liudijimas, atestatas, diplomas, nuosavybės dokumentai);

1.15.3. pinigus (gryniesi pinigai, kreditinės kortelės, vertybiniai popieriai, brangenybės);

1.15.4. šeimos relikvijas, kelias nuotraukas;

1.15.5. ilgai negendančių maisto produktų (2–3 dienoms);

1.15.6. geriamojo vandens;

1.15.7. reikalingų drabužių (pagal sezoną);

1.15.8. tualetinius reikmenis;

1.15.9. asmeninės apsaugos priemones (jei turite);

1.15.10. nešiojamąjį radijo imtuvą ir žibintuvėlį, atsarginius elementus, degtukus, konservų atidarytuvą;

1.15.11. mobilųjį telefoną ir jo įkroviklį;

1.16. jei radioaktyviajame debesyje ar jo iškritose yra radioaktyviojo jodo, civilinės saugos specialistai, siekdami apsaugoti skyd liaukę, rekomenduoja atlikti jodo profilaktiką. Jodo tabletes pradėkite vartoti tik tuomet, kai apie tai bus paskelbta per visuomenės informavimo priemones. Jodo profilaktika – tai kalio jodido (KI) arba kalio jodato (KIO₃) tablečių (kai jų nėra, tinka 5 % jodo tinktūra) vartojimas. Stabiliojo jodo preparatų vienkartinė paros dozė žmonių grupėms:

1.16.1. suaugusieji iki 40 metų (tarp jų nėščios ir maitinančios moterys) ir 13–16 metų paaugliai išgeria 130 mg kalio jodido arba 170 mg kalio jodato;

1.16.2. vaikams nuo 3 iki 12 metų skiriama 65 mg kalio jodido arba 85 mg kalio jodato, tai sudaro pusę suaugusiųjų dozės;

1.16.3. kūdikiams nuo 1 mėnesio iki 3 metų duodama 30–35 mg kalio jodido arba 40–45 mg kalio jodato. Tai ketvirtis suaugusiųjų dozės;

1.16.4. naujagimiams iki 1 mėnesio skiriama 15 mg kalio jodido arba 20 mg kalio jodato. Tai aštuntadalio suaugusiųjų dozės;

1.17. vienkartinė stabiliojo jodo dozė apsaugo skyd liaukę 24 valandas. Naujagimiams iki 1 mėnesio amžiaus skiriama vienkartinė stabiliojo jodo dozė. Nėščioms ir maitinančioms moterims – ne daugiau kaip dvi vienkartinės dozės. Kitoms gyventojų grupėms gali būti skiriamos kelios vienkartinės dozės, bet ne

daugiau kaip 10. Geriausia jodo tabletes gerti po valgio. Vaikams patogiau jas duoti ištirpintas bet kokiam gėrimui ar skystuose vaikų maisto produktuose. Ištirpintos tabletės išgeriamos nedelsiant, nes greitai tampa neaktyvios.

1.18. neturint tablečių, galima vartoti 5 % jodo tinktūrą: vaikams iki 2 metų 1–2 lašai 5 % jodo tinktūros skiriami 3 kartus per dieną ne ilgiau kaip 7 paras. Vaikams nuo 2 metų ir suaugusiesiems skiriami 3–5 lašai 5 % jodo tinktūros 3 kartus per dieną ne ilgiau kaip 7 paras;

1.19. stabiliojo jodo preparatai veikia tik skydliaukę, bet neapsaugo nuo kitų jonizuojančiosios spinduliuotės rūšių poveikio. Be to, dalis žmonių yra alergiški jodui ar turi skydliaukės susirgimų. Tokiu atveju siūlome iš anksto pasikonsultuoti su gydytoju;

1.20. būkite įsijungę Lietuvos nacionalinio radijo ar televizijos programą, klausykite skelbiamų pranešimų bei vykdykite civilinės saugos rekomendacijas.

2. Jei radote neįprastomis aplinkybėmis (transporto avarijos metu, viešojoje vietoje ir t.t.) ar pamatėte daiktą, pažymėtą radioaktyviuoju ženklu:

2.1. nedelsdami skambinkite bendruoju pagalbos telefono numeriu 112 ir informuokite apie radinį;

2.2. laikykitės kuo toliau nuo daiktų, pažymėtų radioaktyvumo ženklu, bet kokio regimo dūmų ar garų šaltinio;

2.3. nelieskite jokių daiktų, esančių aplinkui, nes jie gali būti radioaktyvūs;

2.4. kuo skubiau išeikite iš pavojingos zonos. Eikite prieš vėją nuo įvykio vietos. Saugus nuotolis nuo galimai užterštos zonos ribos – mažiausiai 30–50 metrų;

2.5. patarkite žmonėms kuo toliau pasitraukti nuo įvykio vietos, kol atvyks specialiosios tarnybos;

2.6. sužeistieji įvykio vietoje taip pat gali būti užteršti radioaktyviosiomis medžiagomis;

2.7. negerkite, nevalgykite, nerūkykite zonoje, kurioje esate, nes ji gali būti užteršta;

2.8. laukite, jei įmanoma, saugioje vietoje atvykstančių tarnybų ir informuokite jas apie įvykio aplinkybes;

2.9. jei išėjote anksčiau nei atvyko specialistai, grįžę namo, pasikeiskite viršutinius drabužius ir sudėkite juos į polietileninį maišą, nusiplaukite rankas, nusiprauskite veidą, jei turite galimybę – nusiprauskite duše ir klausykite skelbiamų per Lietuvos nacionalinį radiją ar televiziją pranešimų ir vykdykite civilinės saugos rekomendacijas.

PATVIRTINTA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo

departamento prie Vidaus reikalų

ministerijos direktoriaus 2010 m.

gruodžio 8 d.

įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS KILUS ORO PAVOJUI

1. Kilus oro pavojaus (tiesioginei priešo užpuolimo) grėsmei:

1.1. klausykite pranešimų per Lietuvos nacionalinio radijo ar televizijos programą;

1.2. nepasiduokite panikai, perspėkite artimuosius, kaimynus;

1.3. išjunkite iš elektros tinklo nenaudojamus elektros prietaisus, dujas ir vandenį;

1.4. su savimi pasiimkite dokumentus, pinigus, maisto produktų, vandens, turimas asmeninės apsaugos priemones, būtiniausių vaistų, apsirenkite ir skubėkite į artimiausią kolektyvinės apsaugos statinį ar kitą priedangą;

1.5. jei liekate namuose, imkitės apsaugos priemonių: užgesinkite šviesą, užtraukite užuolaidas, lipnia juosta ar kt. apklijuokite langų stiklus, įsiveskite į vidų savo augintinius, persikelkite į kambarį be langų (jei toks yra) arba slėpkitės rūsyje ar kitoje priedangoje.

2. Sprogimo vietoje (arba po sprogimo):

2.1. kriskite ant žemės ir rankomis prisidenkite galvą, jei yra galimybė, pasinaudokite priedanga. Priedangą šiuo atveju reikėtų rinktis iš arčiausiai esančių daiktų, tai gali būti pastatas, griovys, dauba, medis ar net šaligatvio bordiūras;

2.2. nugriaudėjęs sprogimui neskubėkite palikti priedangos, kai kurios skeveldros išsilanksto ir nukrenta netoli sprogimo vietos po keliolikos sekundžių, taip pat gali sprogti kiti (antriniai) sprogstamieji užtaisai;

2.3. įsitikinę, kad skeveldros daugiau nekrenta, nedelsdami pasišalinkite saugiu atstumu. Jei sprogimas įvyko pastate, naudokitės avariniais išėjimais. Naudotis liftais griežtai draudžiama;

2.4. jei yra sužeistų asmenų, padėkite jiems evakuotis į saugią vietą ir suteikite pirmąją medicinos pagalbą. Pasirinkdami saugią vietą, atkreipkite dėmesį į pažeistas pastatų konstrukcijas, nes pastatas ar jo dalis gali sugriūti;

2.5. nelieskite įtartino daikto ar sprogmens;

2.6. padėkite valyti griuvėsius, kelius, šalinti oro antpuolio padarinius.

PATVIRTINTA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus 2010 m.
gruodžio 8 d.
įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS ESANT BIOLOGINEI TARŠAI

1. Esant biologinei taršai:

1.1. klausykite pranešimų per Lietuvos nacionalinio radijo ar televizijos programą;

1.2. nepasiduokite panikai;

1.3. nevirtokite produktų, kurie nėra termiškai apdoroti, arba naudokite tik tuos produktus, kurie buvo sandariai uždaryti, vartokite tik virintą vandenį;

1.4. laikykitės asmens higienos reikalavimų;

1.5. patalpas ir liečiamus paviršius valykite drėgna šluoste;

1.6. pajutę pirmuosius sveikatos sutrikimus: pykinimą, vėmimą, viduriavimą, kylančią temperatūrą – tuoj pat kreipkitės į asmens sveikatos priežiūros specialistus.

2. Kilus įtarimui, kad į aplinką pateko biologinis agentas:

2.1. išjunkite patalpoje ar teritorijoje esančius ventiliatorius ir pastato oro kondicionavimo sistemą;

2.2. nedelsdami palikite patalpą ar teritoriją;

2.3. patalpoje sandariai uždarykite duris ir langus arba aptverkite vietovę, kur gali būti biologinis agentas, stenkitės, kad į patalpą ar teritoriją niekas neįeitų;

2.4. nedelsdami praneškite savo institucijos vadovui ir skambinkite bendruoju pagalbos telefono numeriu;

2.5. surašykite visus kambaryje, patalpoje ar teritorijoje buvusius asmenis, kad atsakingų institucijų specialistai galėtų nedelsdami vykdyti židinio lokalizavimo, padarinių šalinimo darbus ir teikti skubią medicinos pagalbą.

PATVIRTINTA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus 2010 m.
gruodžio 8 d.
įsakymu Nr. 1-341

**CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS GAVUS ĮTARTINĄ LAIŠKĄ
AR PAKETĄ SU MILTELIAIS IR JIEMS IŠSIBARSČIUS**

1. Gavus įtartiną laišką ar paketą su milteliais ir jiems išsibarsčius:
 - 1.1. nekratykite, nepurtykite, neprakirkite ir neišimkite laiško ar paketo turinio;
 - 1.2. nebandykite valyti miltelių, jų uostyti, liesti;
 - 1.3. išjunkite ventiliatorius ir pastato oro kondicionavimo sistemą;
 - 1.4. užsimaukite apsaugines pirštines;
 - 1.5. nedelsdami uždenkite išsibarsčiusius miltelius drabužiais, popieriumi, šiukšlių dėže ar kt.;
 - 1.6. išeikite iš patalpos ir sandariai uždarykite duris ir langus arba aptverkite vietovę, kurioje rastas įtartinas laiškas ar paketas, neleiskite įeiti kitiems asmenims;
 - 1.7. nusiplaukite rankas su muilu;
 - 1.8. kuo greičiau nusivilkite užterštus drabužius ir sudėkite juos į plastikinį maišą;
 - 1.9. kuo greičiau nusiprauskite duše su muilu. Nenaudokite chlorkalkių ar kitų dezinfekavimo medžiagų;
 - 1.10. surašykite visus žmones, buvusius tame kambaryje ar teritorijoje, ypač tuos, kurie turėjo tiesioginį kontaktą su milteliais;
 - 1.11. jei esate namie, skambinkite bendruoju pagalbos telefono numeriu;
 - 1.12. jei esate darbovietėje, praneškite apie įvykį savo institucijos vadovui ir skambinkite bendruoju pagalbos telefono numeriu.
 2. Įtartinio paketo ar laiško požymiai:
 - 2.1. pernelyg didelės pašto išlaidos;
 - 2.2. ranka rašytas ar prastai išspausdintas adresas;
 - 2.3. iškirptos ir priklijuotos spausdintos raidės;
 - 2.4. rašybos klaidos;
 - 2.5. nėra atgalinio adreso;
 - 2.6. riebalinės dėmės, išblukusios spalvos;
 - 2.7. didelis svoris;
 - 2.8. kreivas ar grublėtas vokas;
 - 2.9. išsikišę laidai ar aliuminio folija;
 - 2.10. pernelyg didelės saugos medžiagos (maskuojamosios juostos, virvės ir pan.);
 - 2.11. tikėjimo garsas;
 - 2.12. pažymėtas užrašu „personalinis“ arba „konfidencialus“.
